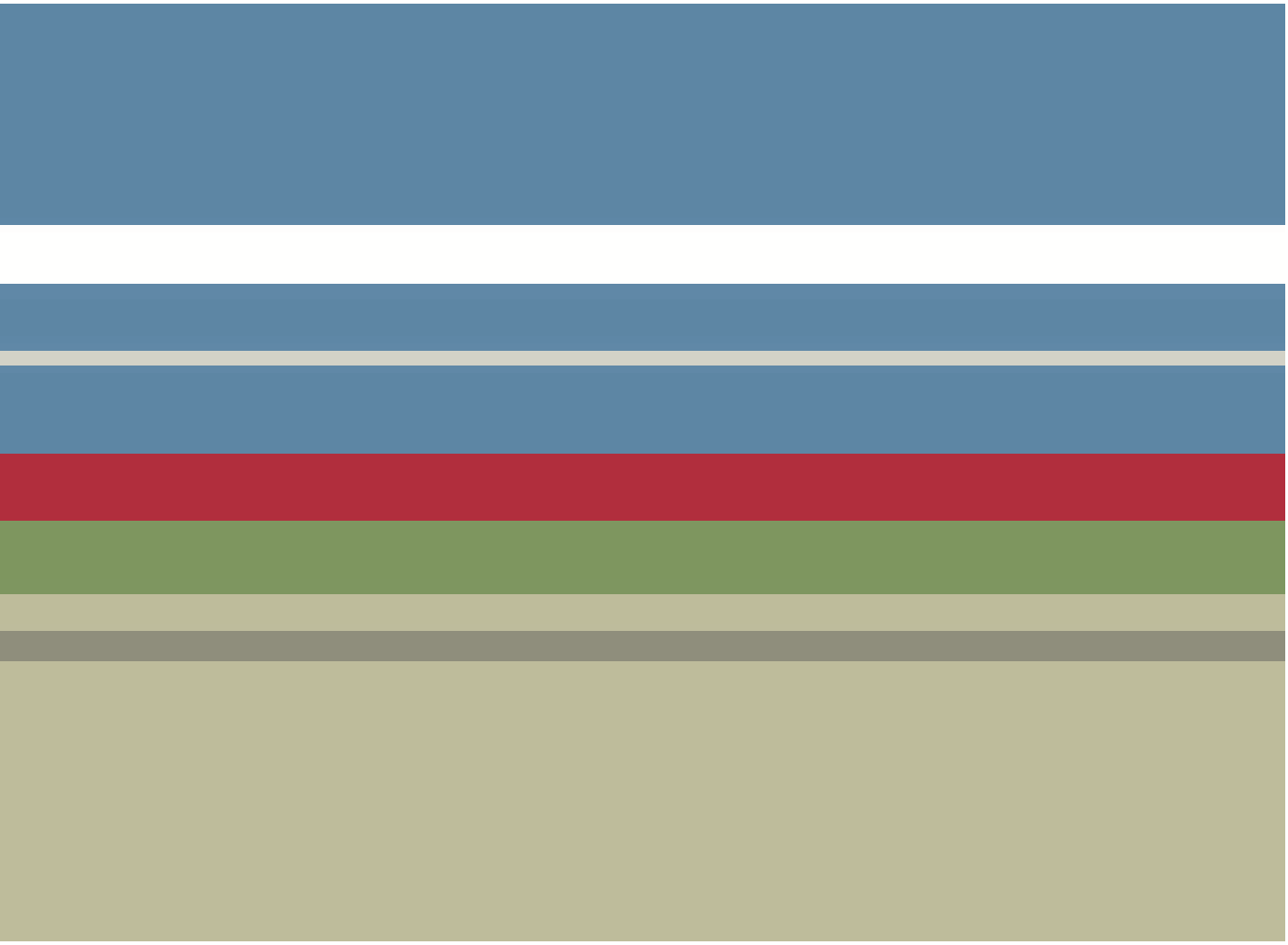
Gemeente Texel

.txl

Programmarekening 2023

Raadscommissie 4/5 juni 2024

Inhoudsopgave

Bestuurlijke boodschap **3**

Leeswijzer **5**

Bestuurssamenstelling **6**

Samenstelling gemeenteraad **11**

Organogram gemeente Texel per 31 december 2023 ..... **12**

Programmaverantwoording: Beleidsmatig **13**

Programma 1 Voor en door bewoners 14
Programma 2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde 26
Programma 3 Mooi en gastvrij Texel 39
Programma 4 Texel werkt! 48
Programma 5 Toekomst voor de jeugd 54
Programma 6 Samen beleven en bewegen 62
Programma 7 Duurzaam, schoon en innovatief 72
Programma 8 Goed wonen, goede bereikbaarheid 81
Programma 99 Overhead 92

Financiële structuur **98**

Algemene dekkingsmiddelen 2023 99

Paragrafen **100**

Paragraaf A - Verbonden partijen 101
Paragraaf B – Weerstandsvermogen 116
Paragraaf C – Onderhoud openbare ruimte en gebouwen 124
Pragraaf D - Bedrijfsvoering 126
Paragraaf D - Bedrijfsvoering 126
Verantwoording rechtmatigheid door college van burgemeester en wethouders 130
a. Begrotingscriterium 130
b. Voorwaardencriterium 131
c. Misbruik en oneigenlijk gebruik 133
Paragraaf E – Grondbeleid 134
Paragraaf F – Financiering 140
Paragraaf G – Lokale lasten 144
Paragraaf H – Wet open overheid (Woo) 151

Jaarrekening 2023 ..... **152**

Balans per 31 december 2023 (geconsolideerd) 152
Programmarekening over begrotingsjaar 2023 154
Resultaten per bedrijfsonderdeel 154
Verantwoording rechtmatigheid 159
Rekeningsaldo op hoofdlijnen gemeente Texel 160
Overheveling via resultaatbestemming 2023 161
Activa 166
Passiva 179
Niet uit de balans blijkende verplichtingen 186
Bijlage SISA 2023 187
Bijlage Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) 2023 199

Raadsbesluit **202**

Overzicht baten en lasten per taakveld **204**

Bestuurlijke boodschap

De jaarrekening die voor u ligt is vooral een document om terug te kijken. Welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, wat is er gerealiseerd en welke resultaten zijn er behaald? Daarbij ook kijken naar wat hebben we geleerd van deze periode en wat kunnen we daarvan meenemen in de toekomst.

In 2023 is er veel werk verzet in een roerige tijd. Naast de reguliere bedrijfsvoering, denk aan onderhoud en vernieuwingen in de openbare ruimte en gebouwen, de werkzaamheden van de gemeentewinkel, het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht, zijn er ook diverse projecten tot uitvoer gekomen. We hebben stappen gezet in het aanpakken van het woningtekort, de uitwerking van de toeristische toekomstvisie en aanpak van energiearmoede. De bouw van het Thijssehuis is aanbesteed, er is gestart met het Huis van Ontwikkeling, er is verder gewerkt aan reconstructie van de fietspaden in het bos, en de Postweg is opgeleverd.

Helaas hebben we niet alles tot uitvoer kunnen brengen wat we gepland hadden. Personele ontwikkelingen, zowel bestuurlijk als ambtelijk, hebben ook tijd en aandacht gevraagd. Eind 2023 zijn de meeste functies weer ingevuld. Wel zullen we er aan moeten wennen dat er op diverse plekken in organisaties vacatures blijven die niet eenvoudig ingevuld kunnen worden.

Door aan de ene kant hogere inkomsten, en aan de andere kant minder of uitgestelde uitgaven, sluiten we met een ruim positief saldo van bijna € 5,2 miljoen. Wij stellen voor om hiervan ca. € 0,9 miljoen aanvullend te bestemmen voor nog niet uitgevoerde projecten die nog niet via programmabegroting overgeheveld zijn. Dit zijn beschikbaar gestelde projectbudgetten waaraan in 2023 om diverse redenen geen uitvoering kon worden gegeven. Dit loopt uiteen van uitgesteld rijksbeleid, naar personeelsschaarste tot niet uitgegeven rijksmiddelen.

Afwijkingen in het rekeningsaldo die opvallend zijn, zijn overschrijdingen bij uitvoering jeugdbeleid, kosten leegstaande scholen, verwerking kunststofafval en hogere kosten van milieutaken en accounts houderschap van de Omgevingsdienst NHN. Opvallende onderschrijdingen zijn diverse grondverkopen, lagere afschrijvingen uitvoering beleid WMO en personeelskosten. Dit laatste komt voornamelijk door het niet kunnen invullen van vacatureruimte.

Onze gezamenlijke ambities zowel intern als extern liggen hoog en daar worden ook de bijbehorende middelen voor beschikbaar gesteld. Intern zijn we inmiddels begonnen aan de vernieuwing van Organisatie op Koers 2.0. Extern merken we dat door de snel veranderde omgeving het takenpakket van gemeenten groter en complexer wordt. Daarnaast is een voordeel ten opzichte van de begroting mooi, maar de toekomst van het meerjarenperspectief na 2025 is ongunstig. Hierover vindt u de perspectiefnota voor 2025 meer.

Het jaar 2023 is zowel bestuurlijk als ambtelijk een jaar geweest met veel wisselingen. Eind 2023 zijn we met elkaar de weg ingeslagen om verder te bouwen aan vertrouwen, voor een sociaal en duurzaam Texel. Dit willen we samen met u als raad en de Texelse inwoners in 2024 voortzetten.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van gemeente Texel,

de secretaris,	de burgemeester,
E. Wolfskamp	M. Pol Msc

Leeswijzer

De programmarekening 2023 bestaat uit de volgende onderdelen:

- Algemeen;
- jaarverslag 2023;
- jaarrekening 2023;
- overige gegevens.

Algemeen

In het algemene gedeelte staat de samenstelling van het college, de gemeenteraad en de organisatie.

Jaarverslag 2023

Het onderdeel jaarverslag 2023 bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen.
In elk programma staan de beleidsdoelen, operationele doelen, de te leveren prestaties en het resultaat van de te leveren prestaties. Verder staat in elk programma wat de kosten en/of opbrengsten zijn.

De paragrafen gaan in op het weerstandsvermogen, het onderhoud van de kapitaalgoederen, de verbonden partijen, de bedrijfsvoering, het grondbeleid, de financiering, de lokale lasten en Wet open overheid (Woo).

Jaarrekening 2023

De jaarrekening bestaat uit de balans en de overzichten van de programmarekening, de door de raad vast te stellen budget- en kredietoverschrijdingen. Daarbij is ook de toelichtingen op deze onderdelen opgenomen.

Overige gegevens

In dit deel vindt u de SISA (Single Information, Single Audit) bijlage, het raadsvoorstel voor de resultaatbestemming en de controleverklaring van de accountant ETL.

Bestuurssamenstelling

Vanaf 1 januari:

Michiel Uitdehaag	burgemeester
Cees Hooijschuur	wethouder, 1e loco burgemeester
Remko van de Belt	wethouder, 2e loco burgemeester
Rikus Kieft	wethouder, 3e loco burgemeester

Vanaf 1 juni:

Rob van der Zwaag	waarnemend burgemeester
Cees Hooijschuur	wethouder, 1e loco burgemeester
Remko van de Belt	wethouder, 2e loco burgemeester
Rikus Kieft	wethouder, 3e loco burgemeester

Vanaf 20 december

Mark Pol	burgemeester
Cees Hooijschuur	wethouder, 1e loco burgemeester
Remko van de Belt	wethouder, 2e loco burgemeester
Rikus Kieft	wethouder, 3e loco burgemeester

Taakverdeling college 2023

Vanaf 1 januari:

Michiel Uitdehaag	burgemeester
Cees Hooijschuur	wethouder, 1e loco burgemeester
Remko van de Belt	wethouder, 2e loco burgemeester
Rikus Kieft	wethouder, 3e loco burgemeester
Eva van der Bruggen	gemeentesecretaris

Vanaf 1 april:

Michiel Uitdehaag	burgemeester
Cees Hooijschuur	wethouder, 1e loco burgemeester
Remko van de Belt	wethouder, 2e loco burgemeester
Rikus Kieft	wethouder, 3e loco burgemeester
Maarten Oudshoorn	waarnemend gemeentesecretaris

Vanaf 1 juni:

Rob van der Zwaag	waarnemend burgemeester
Cees Hooijschuur	wethouder, 1e loco burgemeester
Remko van de Belt	wethouder, 2e loco burgemeester
Rikus Kieft	wethouder, 3e loco burgemeester
Jakob Jan Brouwer	waarnemend gemeentesecretaris

Vanaf 28 augustus

Rob van der Zwaag	waarnemend burgemeester
Cees Hooijschuur	wethouder, 1e loco burgemeester
Remko van de Belt	wethouder, 2e loco burgemeester
Rikus Kieft	wethouder, 3e loco burgemeester
Esther Wolfkamp	gemeentesecretaris

Vanaf 20 december

Mark Pol	burgemeester
Cees Hooijschuur	wethouder, 1e loco burgemeester
Remko van de Belt	wethouder, 2e loco burgemeester
Rikus Kieft	wethouder, 3e loco burgemeester
Esther Wolfkamp	gemeentesecretaris

Burgemeester Michiel Uitdehaag / van der Zwaag / Pol 1,0 fte

1. Voor en door bewoners
• Coördinatie uitvoering en vaststelling beleid
• Gemeentewinkel en dienstverlening
• Gemeenschappelijke Regeling Waddeneilanden
• P&O en gemeentelijke organisatie
• Overleg Politie
• Contacten KNRM
• Overleg Veiligheidsregio
• Begraafplaatsen
• ICT, digitale toegankelijkheid
• Archiefwet
• Bewaking procedures en kwaliteit
• Bezwaarschriften en klachten
• Regionale samenwerking
• Kabinetszaken

2. Zorg voor elkaar en veiligheid op orde
• Openbare orde en veiligheid, horeca, politie, brandweer, strandvonderij, handhaving
• Integraal handhavingsbeleid

3. Mooi en gastvrij Texel
• Rijkswaterstaat
• Hoogheemraadschap

8b. Goede Bereikbaarheid
• Vervanging TESO-bruggen, Maritiem cluster Den Helder

PROJECTEN:
• Uitvoering Burgerberaad

Wethouder Hooijschuur (1ste loco-burgemeester) Texels belang, 1,0 fte

1.Voor en door bewoners
• Dorpen: dorpshuizen en dorpscommissies
• Vergunningen en Subsidies: vergunningenverlening subsidieverlening

4b. Texel werkt
• Economie: economie en vestigingsbeleid
• Gebiedsontwikkeling, bestemmingsplannen, ruimtelijke ordening, rioolbeleid en bedrijventerreinen/lichte industrie
• Maatschappelijk vastgoed en gebouwenbeheer
• Beheer openbare ruimte en wegen

8b. Goede Bereikbaarheid
• Verkeer en Vervoer: mobiliteit, parkeren en wegenbeheer
• Parkeren en Texelvignet
• Openbaar vervoer

Financiën (exclusief Inkoop- en aanbestedingsbeleid)
• Financieel beheer en beleid
• Planning en control
• Lokale lasten

PROJECTEN:
• Parkeerinformatie systeem

Wethouder Remko van de Belt (2e loco burgemeester) PvdA, 1,0 fte

2. Zorg voor elkaar en veiligheid op orde
• Jeugdwet
• Participatiewet
• Wet Maatschappelijke Ondersteuning
• Welzijn
• Volksgezondheid

5. Toekomst voor de jeugd
• Onderwijs en zorg
• Passend onderwijs
• Voor- en naschoolse educatie
• Eilands model

6. Samen beleven en bewegen
• Sport en verenigingsleven
• Cultuurbeleid
• Monumentenbeleid
• (Onderwater-) archeologie

8a. Goed Wonen
• Wonen
• Grondexploitaties en grondprijsbeleid

PROJECTEN:
• Ontwikkeling Thijssehuis
• Groeneplaats fase 2
• Ontwikkeling woningbouwlocaties
• Tuunen 2
• Realiseren tijdelijke woningen
• De Bolder/ Huis van ontwikkeling

Wethouder Rikus Kieft (3e loco burgemeester) Groen Links, 1,0 fte

1.Voor en door bewoners
Communicatie: participatie en participatieve beleidsvorming

3. Mooi en gastvrij Texel
• Toerisme
• Museumbeleid
• Natuur, landschap en landbouw
• Omgevingswet en omgevingsvisie
• Kustverdediging (strategie, Provinciaal Overleg Kust)

4b. Texel werkt
• Haven Oudeschild en visserij

7. Duurzaam, schoon en innovatief
• Duurzaamheid en innovatie
• Afval en grondstoffen beleid
• Omgevingsvisie
• Waterbeleid

Financiën
• In- en aankoopbeleid

PROJECTEN:
• Uitvoeringsplan Energie voor Texel
• Transitievisie Warmte
• Klimaatadaptatie
• Ontwikkeling haven Oudeschild
• Toeristische toekomstvisie

Algemeen directeur/gemeentesecretaris

- Leiding ambtelijke organisatie
- Bestuurder Wet op de ondernemingsraden (WOR)
- Samenstelling college van burgemeester en wethouders in 2023

Samenstelling gemeenteraad

Samenstelling gemeenteraad 2023:

Texels Belang
- M. (Mariët) van der Werf, fractievoorzitter
- C. (Cees) Hoogerheide
- F. (Fred) Oosterhof

VVD Texel
- N.C.B. (Nick) Ran, fractievoorzitter
- A. (Albert) Huisman

PvdA PRO Texel
- A.P (Anneke) Visser-Veltkamp, fractievoorzitter
- N. (Nils) Lely
- E. (Eric) Hercules

GroenLinks Texel
- F. (Ferry) Zegel, fractievoorzitter (*tot 20 april 2023*)
- H.J.F.M. (Henry) Soyer
- J. (Jacquelien) Dros (*vanaf 20 april 2023 fractievoorzitter*)
- G.W. (Gijs) Berger (*vanaf 20 april 2023*)

CDA
- N. (Niels) Rutten, fractievoorzitter

D66 Texel
- A.A.M. (Astrid) van de Wetering, fractievoorzitter

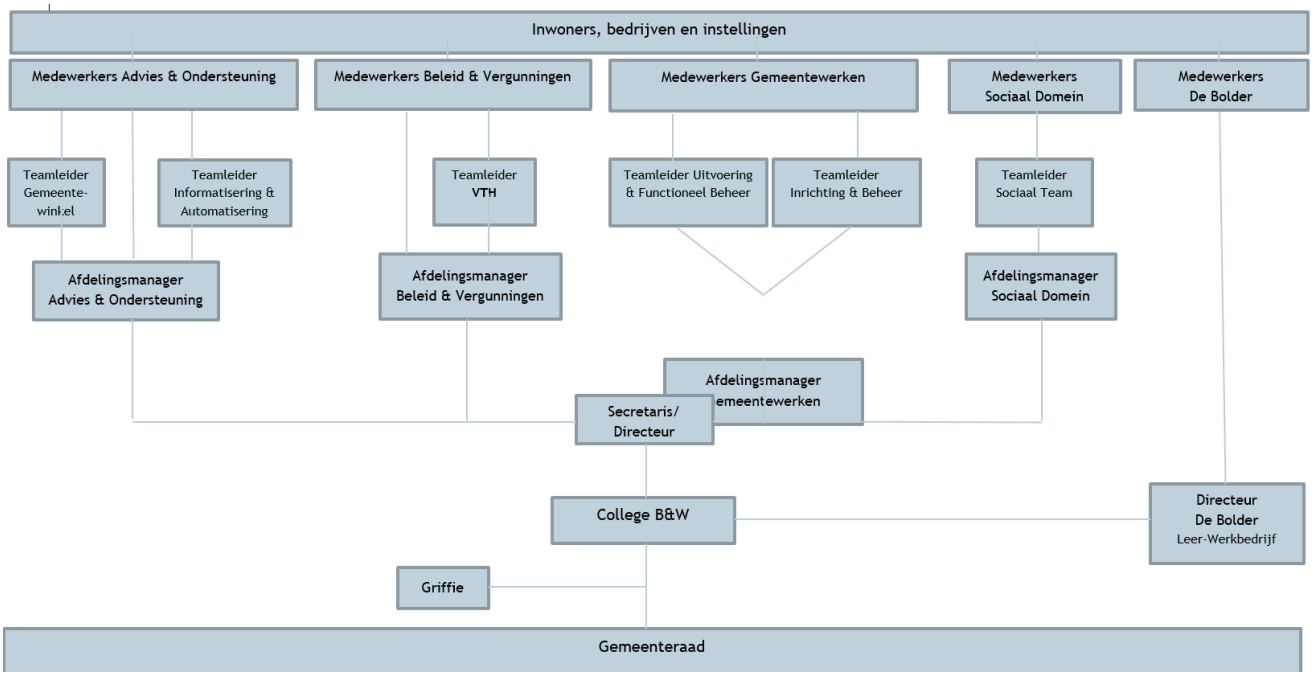
Hart voor Texel
- E. (Edo) Kooiman, fractievoorzitter

GroenZwart
- V.C. (Veronne) Koot, fractievoorzitter *(vanaf 10 februari 2023, daarvoor CDA Texel)*

Raadsgriffier
- M. (Marit) de Porto
  Adviseur en secretaris gemeenteraad en raadscommissies

Commissies van de gemeenteraad
- Raadscommissie
- Auditcommissie (*voorzitter: mevrouw Visser-Veltkamp)*
- Vertrouwenscommissie *(voorzitter: de heer Ran)*
- Afstemmingsoverleg *(voorzitter: mevrouw Van de Wetering)*
- Werkgevercommissie Griffie(r)

Organogram gemeente Texel per 31 december 2023

Programmaverantwoording: Beleidsmatig

Dit hoofdstuk beschrijft de verantwoording over de beschreven programma's 2023 en de financiële consequenties daarvan.

Het gaat om de volgende programma's:

Programma 1	Voor en door bewoners
Programma 2	Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
Programma 3	Mooi en gastvrij Texel
Programma 4	Texel werkt!
Programma 5	Toekomst voor de jeugd
Programma 6	Samen beleven en bewegen
Programma 7	Duurzaam, schoon en innovatief
Programma 8	Goed wonen, goede bereikbaarheid
Programma 99	Overhead

In programma 2 (Zorg voor elkaar, veiligheid op orde) staan ook de financiën van De Bolder.

PROGRAMMA 1

VOOR EN DOOR BEWONERS

1. Digitale inclusie
2. Texelse maat
3. Zorg voor privacy en informatieveiligheid
4. Samen organiseren en samen doen

Dit programma gaat over de ontwikkeling van dienstverlening over alle kanalen (balie, telefonie, post, website en andere digitale kanalen) en professionele bedrijfsvoering.

A. Terugblik

Digitalisering en digitale inclusie

Ook in 2023 is de maatschappij verder gedigitaliseerd. We zijn altijd 'aan', en regelen veel online. Dit brengt met zich mee dat wij in dit jaar meer digitaal gewerkt hebben en onze diensten verder digitaal ontsloten hebben. Persoonlijke aandacht, oftewel de 'Texelse maat', is en blijft daarbij belangrijk: digitaal waar het kan, via telefoon of balie waar het moet. Gebruiksvriendelijke en toegankelijke dienstverlening, met aandacht voor mensen met minder digitale-vaardigheden stond in 2023 ook weer hoog in het vaandel. Op verzoek van de Raad is het inloopspreekuur van de Gemeentewinkel ook, naast het werken op afspraak, weer ingesteld. Dit maakt de gemeente toegankelijker.

Flexibel inspelen op trends

Om in te kunnen spelen op trends moet onze bedrijfsvoering flexibel zijn en georganiseerd vanuit het klantperspectief. Nog meer dan voorheen is de Gemeentewinkel in 2023 daardoor een spil in dienstverlening én bedrijfsvoering gebleken. Er is veel kennis over wat wel of niet werkt en wat van waarde is voor de klant. De Gemeentewinkel heeft daardoor, gevraagd en ongevraagd, de organisatie goed kunnen adviseren en verbeteringen op gang gebracht. De dienstverlening moet gemakkelijk, helder en toegankelijk zijn, openstaan voor initiatieven uit de samenleving en continu verbeteren.

Regionale samenwerking

We werken in De Kop op basis van de Samenwerkingsagenda Samen op Kop 2022-2025. Het doel van de agenda is het behoud en de groei van een goede woon-, werk- en leefomgeving voor inwoners en mensen die verblijven in De Kop van Noord-Holland.
Op het niveau van Noord-Holland-Noord is een regiodealverzoek bij het Rijk ingediend vanuit overheden, onderwijs en ondernemers. De regiodeal is voor € 32.5 miljoen toegekend. Er wordt nu onderzocht naar hoe men in Noord-Holland Noord hier invulling aan gegeven.

Als aandeelhouder van het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord zijn we betrokken bij de evaluatie van deze NV: hoe willen we dat de NV in 2025 voor ons als gemeente(n) gaat werken.

Met het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden hebben we de Regiodeal Waddeneilanden 2024-2027. De samenwerkingsprojecten en eilandprojecten die in deze Regiodeal langs de vijf programma lijnen zijn genoemd, worden de komende jaren uitgewerkt. Deze zijn gericht op het behouden en vergroten van de brede welvaart van de Waddeneilanden. Het doel is leefbare eilanden waar het prettig wonen, werken en recreëren is, met goede voorzieningen en een goede bereikbaarheid.

Dorpscommissies

Om de onderlinge communicatie te verbeteren zijn afspraken gemaakt met de dorpscommissies. Deze zijn vastgelegd in het op 18 december 2023 getekende convenant tussen de gemeente en de zeven dorpscommissies. Er zijn afspraken gemaakt hoe de dorpscommissies bij gemeentelijke plannen worden betrokken.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht staat welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren. Per taakveld* staat vermeld welke verbonden partijen een bijdrage leveren aan welke gemeentelijke doelstelling.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	0.4 Overhead	Beheer overgebrachte archieven, inspectie uitvoering informatiebeheer, advisering en ondersteuning kwaliteitsverbetering.
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	0.1 Bestuur 0.4 Overhead	Bestuurlijke samenwerking en belangenbehartiging wadden gerelateerde en eiland specifieke zaken, gericht op behoud van zelfstandigheid. Samenwerking op ondersteunende taken: ICT, financiën, P&O en communicatie.

* Een taakveld is een verplichte onderverdeling in hoofdlijnen van gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Taakvelden worden gebruikt om inkomsten en uitgaven voor alle gemeenten te rubriceren. Dit bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid.

In paragraaf A staat de basisinformatie per verbonden partij.

Beleidsindicatoren

Hier lichten wij de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Begroting	Jaarrekening
0.Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2023	12,78 fte	13,14 fte
				2022	13,08 fte	13,09 fte
				2021	13,09 fte	13,11 fte
0.Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2023	13,37 fte	13,40 fte
				2022	12,38 fte	12,86 fte
				2021	12,40 fte	13,27 fte
0.Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	2023	€ 1.596	€ 1.499
				2022	€ 1.345	€ 1.341
				2021	€ 1.297	€ 1.420
0.Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	2023	€ 3.792.097 19,27%	3.020.216 16,26%
				2022	€ 2.829.766 16,18%	2.418.908 14,53%
				2021	€ 2.670.153 16,16%	€ 2.470.786 15,14 %
0.Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten(exclusief De Bolder)	Eigen gegevens	2023	15,4%	12,1%
				2022	15,1%	12,0%
				2021	15,0%	10,3%

Doelenboom

1.1 Dienstverlening optimaliseren

- 1.1.1 Gemeente Texel bestuurlijk zelfstandig houden
- 1.1.2 Integer, transparant en daadkrachtig besturen
  - 1.1.2.23 Klanttevredenheid meten via burgeronderzoek Waarstaatjegemeente
  - 1.1.2.26 Bezwaarschriften afdoen
- 1.1.3 Op taakvelden met andere instellingen samenwerken
  - 1.1.3.1 Met Waddeneilanden samenwerken
  - 1.1.3.2 In regioverband samenwerken
  - 1.1.3.3 Structureel waarborgen regionale samenwerking Inkoop en Aanbesteding
- 1.1.4 Representatieve werkzaamheden
  - 1.1.4.1 Herdenkingen in het kader van 4 en 5 mei organiseren
  - 1.1.4.3 Onderscheidingen faciliteren
  - 1.1.4.4 De gemeente representeren
- 1.1.5 Interne bedrijfsprocessen beheersen
  - 1.1.5.16 ICT omgeving vervangen

1.2 Een gezonde financiële positie behouden

- 1.2.1 Een structureel sluitende begroting behouden
- 1.2.2 Financieel risicomanagement inventariseren
- 1.2.4 Bedrijfsmiddelen op peil houden

Beleidsnota's en verordeningen

APV
Nota Verbonden Partijen
Treasurystatuut
Kwaliteitshandvest
Missie en visie en meerjarenplan
Structuurvisie Texel op koers
Gedragscode voor politieke ambtsdragers
Gedragscode voor ambtenaren
Verordening commissie bezwaarschriften
Financiële verordening art 212
Art 213 gemeentewet
Art 213a gemeentewet
Informatiebeleidsplan 2023 – 2027

B. Wat hebben we gedaan?

Prestatie	**Opzetten burgerberaad: Texelse aanpak burgerparticipatie en aanstellen kwartiermaker.**
Resultaat	In 2023 is binnen de gemeentelijk organisatie gestart met de voorbereidingen van het eerste Texels Inwonersberaad. In oktober sprak de directeur van Bureau Burgerberaad tijdens een inspiratiesessie voor volle zaal met geïnteresseerde inwoners en politici over de kansen en mogelijkheden van een Inwonersberaad op Texel. De gemeenteraad heeft in december 2023 de kaderstellende notitie Texels Burgerberaad, algemene kaders voor het instrument burgerberaad vastgesteld. Met het plan van aanpak Texels Inwonersberaad is de concrete werkwijze en het thema “hoe blijft Texel voorzien van voldoende energie, in april 2024, vastgesteld. In september 2024 ontvangen alle Texelaars vanaf 16 jaar een uitnodiging om deel te nemen aan het Inwonersberaad. Over het deel dat positief op de uitnodiging reageert wordt een gewogen loting gehouden op basis van leeftijd, gender, postcodegebied en opleidingsniveau. Uit deze loting, komt een groep van 80 -100 inwoners voort, verdeeld over het eiland, van verschillende leeftijd en divers opleidingsniveau. Samen vormen zij een afspiegeling van de Texelse bevolking. De deelnemers laten zich tijdens maximaal 6 dagen grondig informeren door experts en ervaringsdeskundigen en gaan met elkaar op zoek naar oplossingen voor het eiland. De uitkomsten van het Texels Inwonersberaad worden aan de gemeenteraad gepresenteerd en dienen als belangrijk uitgangspunt voor verder beleid.

Prestatie	**Bedrijfsmiddelen op peil houden**
Resultaat	Programma van Eisen is vastgesteld voor de vervanging van de toegangscontrole en inbraakbeveiliging.

Prestatie	**Interne bedrijfsprocessen beheersen: Financieel systeem vervangen**
Resultaat	Er is in 2023 een project opgezet om de overgang van het oude naar het nieuwe systeem mogelijk te maken. Alle voorbereidende werkzaamheden zijn uitgevoerd om op 1 januari 2024 operationeel te kunnen zijn.

Prestatie	**Verder gaan met samenwerking op programma Waddeneilanden**
Resultaat	Er is ingezet om de regiodeal ook binnen Texel vorm te geven.

C. Voorstellen: Resultaat

Prestatie	**Inbraak- en toegangscontrole vervangen en afboeken**
Resultaat	Het bestaande Inbraak- en toegangscontrole systeem wordt in 2024 vervangen.

Prestatie	**Digitoegankelijkheid op bestaande subsites toepassen**
Resultaat	Door onderbezetting is dit project pas gestart eind 2023. Er is nu 1 website getoetst, de andere 4 volgen in 2024. Werkzaamheden die voortkomen uit het digitoegankelijkheidsonderzoek worden verwerkt in 2024.

Prestatie	**Financieel pakket vervangen**
Resultaat	De implementatie van Key2Financiën is afgerond en de organisatie maakt met ingang van 2024 gebruik van deze applicatie.

Prestatie	**Met programma organisatie Waddeneilanden verdergaan**
Resultaat	De middelen zijn gevraagd om de Regiodeal De Wadden te bewerkstelligen. Dit is gelukt. In de perspectiefnota 2025 is een voorstel opgenomen voor middelen om de Regiodeal De Wadden uit te gaan voeren.

Prestatie	**Archief tijdsblok 2000 tot en met 2012 bewerken en overbrengen**
Resultaat	Het archief tijdsblok 2000 tot en met 2012 wordt in 4 jaar gedigitaliseerd. Vorig jaar is dit gestart, het zal in 2026 afgerond worden.

Prestatie	**Hybride dienstverlening en bedrijfsvoering doorontwikkelen**
Resultaat	Na de smartphones zijn de medewerkers voorzien van gemeentelijke laptops. Deze laptops hebben allemaal standaard applicaties en beveiligingsmaatregelen om de beveiliging van de gemeentelijke gegevens goed te kunnen waarborgen.

Prestatie	**Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer uitvoeren**
Resultaat	De ingangsdatum van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) is uitgesteld naar 1 juli 2024. De gelden uit de programmabegroting 2023 hebben we ingezet voor het digitaliseren van analoge processen en formulieren. Daarvoor hebben we een andere formulierengenerator ingezet voor het Sociaal Domein. De bedoeling was dat deze digivriendelijke formulierenapplicatie een eerste stap zou zijn naar een beveiligd portaal voor het Sociaal Domein met een koppeling naar ons zaaksysteem. De eerste stap is echter niet soepel verlopen. De niet betrouwbare werking van de koppeling en het arbeidsintensieve onderhoud heeft ertoe geleid dat we niet verdergegaan zijn. De digitalisering gaat verder in ons zaaksysteem. De wens van een beveiligd portaal is voorlopig nog toekomstmuziek, waarbij we de ontwikkelingen bij onze leverancier in de gaten houden. We richten ons daarom op digitalisering in ons zaaksysteem met daarbij extra aandacht voor klantvriendelijke teksten en duidelijker aangeven wat nodig is om een aanvraag te kunnen doen.

Prestatie	**ICT door ontwikkelen**
Resultaat	Veel softwareleveranciers bieden hun applicaties alleen maar aan in de Cloud. Dit vraagt migratietrajecten van de gemeentelijke ICT-omgeving naar de Cloud. Deze investeringen zullen de komende jaren alleen maar toenemen aangezien de kosten voor energie alleen maar stijgen. Dit is de verwachting en we zullen dan als dit zo doorzet in 2025 met een aanvullend voorstel gaan komen.

Prestatie	**Samenloop Toeristenbelasting en Forensenbelasting**
Resultaat	Om een eerlijke en duidelijke afdracht van toeristenbelasting te realiseren heeft de raad besloten om bij verhuur in alle gevallen toeristenbelasting in rekening te brengen. Voorheen was het niet mogelijk als iemand plichtig was voor de forensenbelasting, toeristenbelasting in rekening te brengen. Dit is gerealiseerd door de zogenaamde 'samenloop van toeristen- en forensenbelasting' in te voeren. Bij de invoering van de samenloop per januari 2023 is als uitgangspunt genomen dat er circa € 150.000 extra opbrengst toeristenbelasting zou zijn. Om dit budgettair neutraal te laten velopen is de forensenbelasting met hetzelfde bedrag verlaagd.

Prestatie	**Burgerberaad opzetten en uitvoeren**
Resultaat	In december 2023 is de kaderstellende notitie Texels burgerberaad, algemene kaders voor het instrument burgerberaad, vastgesteld en de naam gewijzigd in Texels Inwonersberaad. De volgende stap is de organisatie van het eerste inwonersberaad klimaat en energie. Hiervoor wordt een Plan van Aanpak opgesteld en ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De uitvoering van het Inwonersberaad staat gepland in de periode september t/m december 2024.

Prestatie	**Functie concern controller uitbreiden**
Resultaat	De functie concerncontroller is voor 3 jaar uitgebreid en ingevuld.

Prestatie	**Budget verzekering aanpassen**
Resultaat	De WA-premie in Nederland wordt stevig verhoogd. Dit betekent voor Texel dat bij gelijkblijvend eigen risico (nu € 2.500) de premie stijgt van € 32.800 naar € 78.800. Het voorstel is het eigen risico te verhogen naar € 50.000. Dan is de premie voor Texel € 21.300. Het verschil in bedrag ten opzichte van de oude en de nieuwe premie storten we in de post diverse risico's om eventuele schadegevallen op te vangen. Is inmiddels gebeurd.

Prestatie	**Advies & Ondersteuning tijdelijk uitbreiden**
Resultaat	Er is een recruiter ingehuurd om moeilijk vervulbare functies tóch ingevuld te krijgen. Extra ondersteuning voor HRM ivm toename werving en selectieprocedures. Extra ondersteuning voor Communicatie. Start gemaakt met Employé branding en arbeidscommunicatiebeleid.

Initiatief voorstellen en moties

Motie 21-09-2022	**Ook met 16 of 17 jaar heb je recht van spreken**
Resultaat	De gemeenteraad van Texel heeft op 27 oktober 2022 voor het eerst in zijn bestaan een commissielid benoemd die geen 18 jaar was.

Motie 13-07-2022	**Voor veilige Wadden**
Resultaat	De strekking van de motie is bij de behandelende afdelingen van het rijk onder de aandacht gebracht. Op dat moment waren er geen nieuwe vergunningaanvragen. De motie is tevens geïmplementeerd in onze eigen organisatie zodat als er adviesvragen over vergunningaanvragen van andere overheden komen, wij conform de motie zullen adviseren. De motie hield ook in dat de Texelse motie onder de aandacht van de andere Nederlandse en Duitse en Deense eilanden werd gebracht. Dat is gebeurd. Deze maand kregen we van Borkum het bericht dat zij de motie ook hebben aangenomen.

Motie 16-02-2022	**Nieuwe democratische vormen**
Resultaat	Vanwege het vertrek van de burgemeester en de werving van een nieuwe, is besloten dat dit doorschuift naar 2024.

Motie 15-02-2023	**Noodhulp voor het getroffen gebied in Turkije en Syrië'**
Resultaat	Deze motie is meteen na de raadsvergadering uitgevoerd. De € 14.000 euro is overgemaakt.

Motie 22-03-2023	**Menstruatie-armoede - Bloedserieus**
Resultaat	Er is nog geen eindresultaat bereikt. Wel is er een eerste verkenning gedaan naar de kosten en is er contact geweest met dorpshuizen met de vraag of zij een MUP willen resaliseren. E.e.a. wordt in Q2 2024 verder uitgewerkt.

Motie 19-12-2023	**Een beraad voor alle Texelaars**
Resultaat	Burgerberaad heet met ingang van 19 december Inwonersberaad. En dat is ook de naam die inmiddels steeds gebruikt wordt in communicatie-uitingen en dergelijke.

B Jaarrekening

Wat heeft het gekost?

1 Voor en door bewoners 2023 (x 1.000 euro)

Lasten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Bestuursorganen	584	4.677	744	5.744	7.117
Bestuursondersteuning	298	55	69	54	13
Burgerzaken	787	758	771	816	751
Verkiezingen	63	47	15	42	95
Regionale samenwerking	315	250	403	493	506
Ondersteuning raad	486	593	545	546	585
Festiviteiten	5	15	56	65	37
Begraven	84	93	76	79	58
Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	0
Woningcomplex	57	45	48	82	18
Leningen en beleggingen	969	999	1.583	1.322	1.131
Algemene baten en lasten	205	-122	-192	272	152
Belastingen en rechten	607	583	605	696	554
Saldo kostenplaatsen	3.708	5.425	3.176	8.733	8.376
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	**8.167**	**13.419**	**7.900**	**18.944**	**19.393**

Baten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Bestuursorganen	147	4.396	0	5.000	6.476
Burgerzaken	154	187	223	223	172
Regionale samenwerking	25	0	0	0	0
Ondersteuning raad	0	33	0	0	28
Festiviteiten	0	0	46	46	0
Begraven	59	52	67	67	70
Woningcomplex	21	22	0	0	22
Leningen en beleggingen	1.211	1.146	1.375	1.365	1.356
Algemene uitkering	27.991	32.014	31.824	34.209	34.296
Algemene baten en lasten	216	273	15	15	516
Belastingen en rechten	11.444	12.026	11.636	11.841	12.158
Saldo kostenplaatsen	6.799	6.596	4.478	10.731	10.731
Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	**48.067**	**56.743**	**49.664**	**63.497**	**65.826**
Saldo programma 1	**39.900**	**43.325**	**41.763**	**44.553**	**46.432**

Rekeningresultaat programma 1 (verschil begroting - rekening)	**€**	**1.880**	**Voordeel**

Mutaties Reserves

Mutaties reserves lasten (toevoegingen aan reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Algemene reserve	2.505	3.845	2.218	3.595	3.595
Overheveling budgetten	1.203	1.580	0	4.781	4.781
Totaal toevoegingen aan reserves	**3.708**	**5.425**	**2.218**	**8.376**	**8.376**

Mutaties reserves baten (onttrekkingen uit reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Algemene reserve	2.884	5.074	4.478	7.713	7.713
Overheveling budgetten	3.915	1.522	0	3.018	3.018
Totaal onttrekkingen uit reserves	**6.799**	**6.596**	**4.478**	**10.731**	**10.731**

Voor de specificatie van deze mutaties wordt u verwezen naar de toelichting op de balans (Passiva).

Analyse

De kolom begroting 2023 na wijziging minus rekening 2023 waarbij rekening moet worden gehouden met de opgenomen lasten en opgenomen baten. Die zijn bij de analyse getotaliseerd. (bedragen x € 1.000)

Bestuursorganen		**103**
Door verdere stijging rekenrente 2023 is de gereserveerde omvang van de voorziening (oud)wethouders per 31 december 2023 hoger dan nodig. Dit komt o.a. doordat de rekenrente gestegen is. Het meerdere is vrijgevallen ten gunste van het rekeningresultaat (169K). Jaarlijks wordt de omvang van deze voorziening getoetst aan het benodigde reservevermogen per einde van het jaar. Daarnaast is er een overschrijding op kosten bestuurders van (-66K) voor o.a. salariskosten, verblijfskosten, deels in relatie met wisseling burgemeester.	103 V	

Bestuursondersteuning		**41**
Te ruim begroot budget 'zero based' voor ontwikkeling p&c producten.	31 V	
Overige oorzaken < 10	10 V	

Burgerzaken		**13**
Per saldo minder leges huwelijken, reisdocumenten, rijbewijzen	-43 N	
Hogere kosten lijkschouw als gevolg van toenemend aantal euthanasiegevallen	-12 N	
Voordeel toegerekende salarissen	71 V	
Overige oorzaken < 10	-3 N	

Verkiezingen		**-53**
Een onverwachte verkiezing in 2023 (Tweede Kamer) waarvoor in 2023 geen compensatie van het rijk is ontvangen.	-53 N	

Gewestelijke samenwerking		**-13**
Nadeel toerekende salarissen	-16 N	
Overige oorzaken < 10	3 V	

Ondersteuning raad		**-10**
Overige oorzaken < 10	-10 N	

Festiviteiten		**-18**
De kermis in de De Koog is niet doorgegaan in 2023 waardoor er per saldo een nadeel is ontstaan.	-28 N	
Overige oorzaken < 10	10 V	

Begraven			**24**
Een voordeel op deze post doordat kosten onderhoud begraafplaats op openbaar groen zijn geboekt.	24		

Woningcomplex			**86**
Kosten en opbrengsten van het woningcomplex worden niet begroot. Het voordeel heeft per saldo betrekking op huurinkomsten. Er is weinig onderhoud nodig geweest.	86	V	

Leningen en beleggingen			**193**
Rentevoordeel ten opzichte van de begroting voor langlopende leningen. Oorzaak heeft o.a. te maken met latere uitvoering investeringsplan.	162	V	
Rente tijdelijk liquiditeitsoverschot Schatkist	88	V	
Minder rekenrente doorbelast aan kapitaalgoederen door uitstel uitvoering investeringsplan. Overigens per saldo neutraal in de jaarrekening.	-101	N	
Doorbelaste rente grondbedrijf.	12	V	
Rente diverse Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeente (SVN) leningen zoals startersleningen.	38	V	
Overige oorzaken < 10	-6	N	

Algemene uitkering			**87**
Feitelijke ontvangst algemene uitkering 2023 hoger dan begroot (57K). Daarnaast voordeel afrekeningen 2020 t/m 2022 (30K)	87	V	

Algemene baten en lasten			**612**
Voordeel op pachten en huuropbrengsten van het grondbedrijf. Het voordelig saldo bestaat voornamelijk uit de opbrengst van het CPO-project aan de de Stolpweg in Den Hoorn. Deze opbrengsten waren namelijk niet begroot (320K). Daarnaast is de grond Achterom/Weverstraat nog niet overgedragen, begroot op (212K). Via resultaatbestemming wordt gevraagd om dit bedrag over te hevelen naar volgend jaar. De verkochte gronden hadden geen boekwaarde, dus de opbrengst komt ten gunste van het rekeningresultaat. Verder is nog snippergroen verkocht (40K) dat geen boekwaarde heeft en ten gunste van het rekeningresultaat komt.	572	V	
Post onvoorziene uitgaven niet ingezet in 2023	10	V	
Bijzondere baten en lasten per saldo: Afrekening HVC 2022 (16K), lagere bijdrage STIFT fietspadencluster 2021 (-37K), Boete loonheffing (-5K), oninbare debiteuren (-7K), hogere Dividend BNG 2022 (5K), eindafrekening 2020 afvalfondsverpakkingen (44K), Verkoop translift zijlader vuilniswagen (21K)/Iseki (5K), compensatie havengelden 2016-2018 (-8K)	34	V	
Overige oorzaken < 10	-4	N	

Belastingen en rechten			**458**
Onroerende Zaak Belasting (positieve afwijking is ca. 6% en voornamelijk het gevolg van nieuwbouwwoningen. Verder zijn een aantal verzoeken gehonoreerd voor omzetting van niet-woningen naar wonen.	117	V	
Woonforensenbelasting (hogere opbrengst door verscherpte controle).	61	V	
Toeristenbelasting (per saldo hogere inkomsten toeristenbelasting, enerzijds lagere (verwachte) inkomsten dan begroot in 2023 van ca. 5% (-350k) op basis van aangiftes en anderzijds een voordeel via afrekeningen voorgaande jaren (502K).	152	V	
Precariobelasting	9	V	
Reclamebelasting minder opbrengst door toename leegstand winkels in combinatie met een aantal grote partijen zoals de Rabobank. Dit nadeel is overigens in de jaarrekening 2023 neutraal doordat uitkering aan de ondernemers met hetzelfde bedrag lager is.	-21	N	
Er zijn minder kosten voor heffen toeristenbelasting gemaakt door het niet invullen van vacature waardoor minder tijd voor begeleiden en uitzetten activiteiten/diensten	57	V	
Kosten heffen en invordering Leeuwarden zijn lager door minder kostentoerekening zoals overhead in afwachting van verdere ontwikkeling dienstverlening.	81	V	
Overige oorzaken	2	V	

Saldo kostenplaats			**357**
Voordeel administratieve verrekeningen saldo kostenplaats door begrotingsmutaties. Overigens geen voordeel voor het rekeningresultaat, is neutraal omdat ook aan de uitgavenkant deze administratieve begrotingsmutaties hebben plaatsgevonden	352	V	
Overige oorzaken < 10	5	V	

Totaal programma 1	**1.880**

PROGRAMMA 2

ZORG VOOR ELKAAR, VEILIGHEID OP ORDE

1. Uitvoeren transformatie opgave sociaal domein
2. Versterken inclusieve samenleving
3. Uitvoeren Integraal Veiligheidsplan
4. Brandweer en rampenbestrijding

Dit programma gaat over het sociaal domein: de uitvoering van de gemeentelijke taken vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, Participatiewet (inclusief De Bolder), minimabeleid (waaronder ook schuldhulpverlening) en de thema's welzijn en gezondheid. Binnen het sociaal domein werken we samen aan een sociaal en gezond Texel: samen voor en mét bewoners.

We willen bijdragen aan de kwaliteit van leven voor alle Texelaars. We willen dat inwoners zo volledig, volwaardig en onafhankelijk mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Als dat tijdelijk of langdurig niet lukt, ondersteunen we hierbij. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van de mogelijkheden en het netwerk van deze inwoner.
We proberen problemen te voorkomen. Als er toch problemen zijn, zorgen we voor creatieve oplossingen door zo gericht mogelijk te ondersteunen en integraal te werken binnen het brede sociaal domein.

Veiligheid op orde
Samen met onze partners streven we naar een veilige woon- en leefomgeving, zowel voor Texelaars als voor onze bezoekers. Daarom zetten we in op het voorkomen en beperken van risico's die de openbare orde en veiligheid bedreigen.

A. Terugblik

Energiearmoede
Er zijn beleidsregels 'eenmalige energietoeslag gemeente Texel' opgesteld voor het uitkeren van de eenmalige energietoeslag 2023. Met deze regeling kunnen huishoudens met een inkomensgrens tot 140% van de bijstandsnorm aanspraak maken op de energietoeslag 2023.

Schuldhulpverlening
Inwoners worden ondersteund bij financieel rondkomen en het voorkomen van schulden.
Vanuit werk- en zekerheid was het streven om in 2023 de samenwerking met alle ketenpartners in de schuldhulpverlening te verstevigen. Een eerste overleg heeft in 2023 plaatsgevonden. In het kader van de ontwikkelingen van wet- en regelgeving is afgesproken elkaar 3x per jaar te treffen. In deze overleggen is er aandacht voor o.a. duurzame oplossingen, preventie en het nazorgtraject.

Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein
- *Uitvoeringsprogramma Gezondheid*
  De Coöperatie Kern Gezond Texel (Coöperatie KGT) geeft uitvoering aan het programma 'Gezond Texel 2030'. De Coöperatie, boekt successen met de Positieve Gezondheidspubliekscampagne. De bekendheid groeit o.a. door een groeiend ledenaantal, met een actieve online en offline gemeenschap, succesvolle evenementen zoals Café Kern Gezond, en een geïntegreerde Sociale Kaart 'de Texelgids' (voorheen Texel Kompas) op de website. De campagne zet zich voort en evolueert nu van kennisdeling over gezondheidsbevordering naar gedragsverandering, met concrete doelen voor de toekomst.

Het vaststellen van de nieuwe gezondheidsnota is uitgesteld tot 2024.

De GGD Hollands Noorden heeft het afgelopen jaar wederom ondersteuning geboden bij de gezondheidsbevordering op Texel o.a. via nieuwe vaccinatieronden op het eiland.

- *Uitvoeringsprogramma Werk en Zekerheid*
  Huis van Ontwikkeling en de Bolder
  Er is een businesscase voor het Huis van Ontwikkeling opgeleverd en door de gemeenteraad vastgesteld in december. Dit besluit maakt het aanbieden van een brede en gerichte dienstverlening voor alle inwoners en werkgevers met vraagstukken op het gebied van werken, ontwikkelen en participeren mogelijk vanuit één loket.

  De Bolder
  In december 2021 heeft de raad de wens geuit voor het behouden van een beschutte werkplek voor mensen die dit (tijdelijk) nodig hebben, gericht op werken en leren. De Bolder gaat zich, in goede afstemming met het te vormen Huis van Ontwikkeling, herorganiseren. Er zijn steeds minder mensen werkzaam met een WSW-uitkering (Wet Sociale Werkvoorziening) bij de Bolder waarmee de bedrijfsvoering moet meebewegen. Onderzoek hoe de Bolder zich kan ontwikkelen naar een minder kapitaalintensieve bedrijfsvoering is in 2022 in gang gezet. De toekomstvisie De Bolder is eind 2023 vastgesteld.

  Inburgering
  In het Samenwerkingsverband, wat belast is met de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering, werken verschillende instanties samen, waaronder de gemeente met haar Sociaal Team en De Bolder, Vluchtelingenwerk en Texels Welzijn. In 2023 is besloten het Samenwerkingsverband te verbinden aan het Huis van Ontwikkeling. In 2023 is er aanzienlijke vooruitgang geboekt in de hulpverlening. Het organiseren van taalstages wordt nu succesvol uitgevoerd. Door middel van wekelijkse casuïstiek bijeenkomsten blijven de betrokken partijen binnen het Samenwerkingsverband nauw samenwerken om inburgeraars zo effectief mogelijk te ondersteunen.

- *Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Ondersteuning en Meedoen*
  Er is voor het dorp Oosterend een leefbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Aan de hand van dit onderzoek is Oosterend gestart met een verdiepingsslag met de inwoners van postcodegebied 1794.

- *Uitvoeringsprogramma Gezond en Veilig opgroeien*
  Opgroeien in een Kansrijke Omgeving, voorheen de Eilandse Aanpak (OKO)
  Er is een samenwerkingsverband gevormd met partners dat overzicht houdt en uitvoering geeft aan het preventieve aanbod (korte en lange termijn) op het gebied van opvoed- en opgroeiproblematiek op Texel. Dit samenwerkingsverband is als een commissie geplaatst onder Kerngezond Texel en geeft uitvoering aan OKO onder de naam Ouderkracht. Om dit goed te begeleiden is een coördinator aangesteld.
  De commissie Ouderkracht heeft gewerkt aan de doorontwikkeling van OKO, waarbij gebruik is gemaakt van ouderparticipatie (denktank ouders) en er is een vrijetijdsplatform (app) gelanceerd. Voor het beheer van deze app is bij Young 4 Ever een coördinator vrijetijdsplatform aangesteld.

- Herzien uitvoeringsprogramma's 2024 e.v.
  Er is een eindevaluatie gemaakt van de hierboven genoemde vier uitvoeringsprogramma's over de periode 2022 tot 2024. Op basis van deze evaluatie en een inventarisatie van de landelijke ambities en lopende ontwikkelingen op Texel zijn, samen met de maatschappelijk partners, de eerste contouren van de nieuwe uitvoeringsprogramma's 2024 en volgende vormgegeven.

- Met Young 4 Ever en Texels Welzijn zijn nieuwe meerjarige subsidieafspraken gemaakt.

Veiligheid op orde
Via een periodiek ondermijningsoverleg is een intern meldpunt ingesteld waar misstanden gemeld kunnen worden. Het integraal veiligheidsbeleid is met een jaar uitgesteld in verband met de wisseling van de burgemeester.

Regionale Inkoop Zorg
Onze zorg kopen we voornamelijk regionaal met Den Helder en Schagen in. Er zijn ook bovenregionaal zorgverleners die we als vier gemeenten (inclusief Hollands Kroon) inkopen.
Besloten is de huidige contracten – die per 1 januari 2024 verlopen - met een jaar te verlengen en de nieuwe contracten per 1 januari 2025 of 1 januari 2026 te sluiten. Daarom is er in 2023 een tussenronde geweest opdat nieuwe zorgverleners gecontracteerd konden worden. Hiermee voldoen we aan alle juridische eisen. De regio is onverminderd doorgegaan met de voorbereiding voor nieuwe contracten, zoals het formuleren van ontwikkeldoelen.

Regionale ontwikkelingen
Er is een start gemaakt met een analyse over het kunnen optimaliseren van de netwerkorganisatie omdat de capaciteit van de Regionale Samenwerking breed onvoldoende is. Meer menskracht is nodig om de zorg voor onze inwoners contractueel goed te regelen.
Er is gestart met een regiovisie voor Sociaal Domein Breed, onder projectleiderschap van Den Helder. Alle gemeenteraden zijn hierbij betrokken.

JeugdzorgPlus (JZ+)
In 2023 is voor JZ+ plus een nieuw contract getekend met afspraken over de afbouw van de gesloten JZ+ in 2030. Tegelijkertijd is er gewerkt aan de ontwikkeling van een kleinschalige woonvoorziening, die voor de JZ+ groep in de plaats moet komen. Dit zijn voorzieningen waar jeugdigen met complexe problematiek zo lang mogelijk thuis kunnen opgroeien.

De overeenkomst met de ICD-J Integrale Crisisdienst Jeugd (ICD-J) is op 31 december 2023 beëindigd en de crisisfunctie is vanaf 1 januari toegevoegd aan de opdracht van GGD HN. GGD HN heeft een deel van de uitvoering van de crisisfunctie, na een aanbesteding, belegd bij de ICD-J.

Schoolmaatschappelijk werk
Ook in 2023 is het Schoolmaatschappelijk werk uitgevoerd door Mee&deWering. Mee&deWering is actief op zowel de kinderdagverblijven, basis onderwijs en het voortgezet onderwijs. Het voordeel van één organisatie is dat er geen drempels zijn als een leerling van het primaire onderwijs naar het voortgezet onderwijs gaat.

Daarnaast merken we dat het inzetten van een netwerkorganisatie drempelverlagend werkt. Alleen met toestemming van ouders kunnen privacy gevoelige gegevens gedeeld worden met de gemeente. Schoolmaatschappelijk werk biedt individuele gesprekken aan kinderen en hun ouders, helpen pedagogisch medewerkers en leerkrachten wanneer zij zorgen hebben over een kind en zij hebben een signalerende functie. Wanneer er bepaalde thema's worden waargenomen, dan is Schoolmaatschappelijk werk vrij om een groepsaanpak of een training in te zetten. Uiteraard voeren we vanuit de gemeente hier het gesprek over, omdat we vanuit de gemeente betrokken willen worden op hetgeen er gebeurt in onze samenleving.

Jeugdwet
De Hervormingsagenda tussen het Rijk en de VNG is vastgesteld. Door het ministerie vinden onderzoeken plaats over de robuustheid van de regio. Diverse enquêtes worden gezamenlijk met de regio ingevuld. Er zullen gesprekken volgen met het ministerie over de resultaten van de enquêtes.

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht staat welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren. Per taakveld* staat vermeld welke verbonden partijen een bijdrage leveren aan welke gemeentelijke doelstelling.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GGD Hollands Noorden	1.2 Openbare orde en Veiligheid 6.1 Toezicht kwaliteit kinderopvang en peutervoorzieningen 7.1 Volksgezondheid	Uitvoering inspectie kinderopvang. Bescherming en bevordering van de gezondheid, uitvoering gemeentelijk gezondheidsbeleid, goede jeugdgezondheidszorg (o.a. consultatiebureau) en preventie.
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.1 Crisisbeheersing en brandweer 7.1 Volksgezondheid	Brandweerzorg (preventief en repressief), meldkamer, Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), risico- & crisisbeheersing, Veiligheidshuis, ambulancezorg.
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	1.2 Openbare orde en Veiligheid	De kwaliteit van de uitvoering van de milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) te verbeteren en een uniform karakter te geven. Openbaar belang: een schone en veilige leefomgeving.
Centrumregeling samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden	0.1 Bestuur	Het tot stand brengen van voorzieningen ter ondersteuning van de uitvoering van de aan de gemeentelijke bestuursorganen opgedragen taken.

* Een taakveld is een verplichte onderverdeling in hoofdlijnen van gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Taakvelden worden gebruikt om inkomsten en uitgaven voor alle gemeenten te rubriceren. Dit bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid.

In paragraaf A staat de basisinformatie per verbonden partij.

Doelenboom

2.1 Een veilige gemeente behouden

2.1.1 Openbare orde en veiligheid garanderen
- 2.1.1.1 Met de partners in de veiligheidsketen samenwerken
- 2.1.1.2 Strandvonderij Texel organiseren en uitvoeren
- 2.1.1.4 Huidig niveau van sociale veiligheid behouden
- 2.1.1.9 Boorputten natuurgebied aanleggen
- 2.1.1.10 Geluidsmetingen bij evenementen laten uitvoeren
- 2.1.1.14 Brandveiligheidscontroles uitvoeren

2.1.3 Een efficiënte brandweerorganisatie bewerkstelligen

2.2 Deelname aan de samenleving stimuleren

2.2.1 Arbeidsparticipatie bevorderen
- 2.2.1.1 Integratie van inburgeraars bevorderen
- 2.2.1.2 Re-integratietrajecten inkopen
- 2.2.1.6 Werkervaringsplaatsen voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt creëren

2.2.2 Gesubsidieerde arbeid in de Wet Sociale Werkvoorziening uitvoeren
- 2.2.2.3 Beschut werken vanuit de Participatiewet mogelijk maken
- 2.2.2.4 Begeleiding met loonkostensubsidie vanuit de Participatiewet mogelijk maken
- 2.2.2.5 Wettelijke taken voor de WSW en de Participatiewet uitvoeren
- 2.2.2.6 Nieuwe productiemiddelen aanschaffen voor De Bolder

2.2.3 Zorgzaamheid van de Texelse samenleving versterken
- 2.2.3.2 Adviesraad Sociaal Domein faciliteren
- 2.2.3.4 Wmo Algemene Welzijnstaken uitbesteden
- 2.2.3.5 Antidiscriminatie bevorderen

2.2.4 Algemene voorzieningen bieden (Wmo)
- 2.2.4.2 Algemeen maatschappelijk werk faciliteren
- 2.2.4.3 Voedselbank ondersteunen
- 2.2.4.5 Dorpshuizen en dorpscommissies faciliteren

2.2.5 Individuele Wmo-voorzieningen bepalen en bieden
- 2.2.5.2 Hulp bij het huishouden faciliteren

2.2.8 Voor alle zorg- en welzijnsvragen toegankelijk
- 2.2.8.1 Het Sociaal Team Texel optimaal inrichten en laten functioneren
- 2.2.8.4 Clientvolgsysteem Sociaal Team Texel door ontwikkelen
- 2.2.8.7 Interne controle versterken

2.3 Iedereen op Texel een financieel bestaansminimum bieden

2.3.1 Structurele inkomensondersteuning bieden

2.3.2 Incidentele ondersteuning bieden
- 2.3.2.1 Bijzondere bijstand verstrekken
- 2.3.2.10 Extra inzet om alle huishoudens die recht hebben op regelingen te bereiken

2.5 Texelse jeugd veilig en gezond op laten groeien

2.5.1 Jeugd ontwikkelkansen bieden
- 2.5.1.2 Kwaliteit kinderopvang instellingen controleren
- 2.5.1.4 Jeugd op Texel behouden

2.5.2 Jongeren bij opgroeien ondersteunen
- 2.5.2.3 Voorlichting over problemen bij opgroeien geven
- 2.5.2.7 Nieuwe taken jeugdzorg uitvoeren
- 2.5.2.8 Alcoholmatiging bij jongeren bevorderen en terugdringen drugsgebruik

2.6 Kwaliteit van leven van alle Texelaars verbeteren

2.6.1 Gezonde leefstijl bevorderen
- 2.6.1.1 Gezonde leefstijl onder ouderen bevorderen
- 2.6.1.2 Ontwikkelen van een doorgaande leerlijn mediawijsheid

2.6.2 Grip op eigen leven bevorderen
- 2.6.2.1 Texelkompas ontwikkelen
- 2.6.2.2 Concrete programma's ontwikkelen voor vroegtijdige ondersteuning bij gezinsproblematiek
- 2.6.2.3 Faciliteren betrokkenheid van jongeren bij mediawijsheid van ouderen

2.6.3 Ontmoeting stimuleren en eenzaamheid bestrijden
- 2.6.3.1 Initiatieven voor ontmoeting stimuleren en faciliteren

Beleidsnota's en verordeningen

- Structuurvisie Texel op Koers 2020 (2009)
- Visie en beleid sociaal domein Texel (2021)
- Uitvoeringsprogramma gezond en veilig opgroeien 2022-2023 (2021)
- Uitvoeringsprogramma maatschappelijke ondersteuning en meedoen 2022-2023 (2021)
- Uitvoeringsprogramma werk & zekerheid, inclusief inburgering 2022-2023 (2021)
- uitvoeringsprogramma gezondheid 2022-2023 (2021)
- Programma Gezond Texel 2030
- Verordening Adviesraad Sociaal Domein (2015)
- Algemene subsidieverordening Texel 2020 (2020)
- Uitvoeringsregeling subsidie mens en maatschappij 2020 (2020)
- Actieplan gezondheidsbeleid 2018-2022: Vitaal Texel: gezond (samen)leven begint bij jezelf
- Verordening tegemoetkoming kosten voorschoolse voorzieningen (2014)
- Tarievenbesluit voorschoolse voorzieningen 2024
- Nota voorschoolse educatie (2019)
- Beleidsregels minimabeleid en bijzondere bijstand Texel 2020 (2019)
- Verordening Jeugdhulp (2016)
- Verordening Maatschappelijke Ondersteuning (2019)
- Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning (2019)
- Nadere regels Jeugdhulp (2017)
- Regionaal plan van aanpak Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang 2018-2020 (2018)
- Verordening Individuele Studietoeslag en Individuele Inkomenstoeslag (2018)
- Afstemmingsverordening Participatiewet Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijke Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers(IOAW) en Inkomensvoorziening Oudere of gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandige (IOAZ) (2018)
- Verordening Tegenprestatie Participatiewet (2015)
- Verordening Participatiewet re-integratie en gesubsidieerde arbeid(2018)
- Beleidsregels terugvordering, invordering en verhaal (2016)
- Beleidsregels Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2020 (Bbz 2004) gemeente Texel (2022)
- Beleidsregels naleving besluit Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) gemeente Texel (2022)
- Privacyregeling Sociaal Team Texel (2016)
- Besluit Damoclesbeleid gemeente Texel 2021
- Beleidsregel toepassing Wet Bibob 2018
- Algemene Plaatselijke Verordening Texel (2017)
- Integraal Veiligheidsplan 2019-2022
- Verordening Inburgering 2022
- beleidsregels Eenmalige energietoeslag gemeente Texel 2023

B. Wat hebben we gedaan?

Prestatie	**Toekomstvisie voor het Leer-werkbedrijf De Bolder**
Resultaat	Er is een rapport 'Toekomstscenario De Bolder' opgeleverd, alsook een beleidsnotitie 'Toekomst leer-werkbedrijf De Bolder'. De gemeenteraad heeft in december 2023 besloten in te stemmen met voorkeursvariant 2, waarbij het uitgangspunt is het bestendigen van de missie van De Bolder, maximale focus op de doelgroep en modernisering van de productielijn wasserij.

Prestatie	**Evaluatie uitvoeringsprogramma's visie sociaal domein**
Resultaat	Deze evaluatie is afgerond. De gemeenteraad is via een raadsinformatiebrief hierover geïnformeerd.

Prestatie	**Periodieke aanpassing APV en evt. uitvoeringsregelingen**
Resultaat	Op 19 december 2023 heeft de gemeenteraad de wijziging APV vastgesteld. De daarbij behorende uitvoeringsregelingen worden door het college vastgesteld.

Prestatie	**Evaluatie Actieplan Gezondheidsbeleid 2018-2022**
Resultaat	Evaluatie heeft plaatsgevonden. Per actie is geëvalueerd waar we in 2023 stonden. Een aantal nog niet afgeronde acties, maar ook doorlopende acties worden meegenomen in het nieuwe Gezondheidsbeleid plus bijbehorend uitvoeringsprogramma 2023-2026 en wordt ter besluitvorming in mei 2024 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Prestatie	**Beschermd wonen**
Resultaat	Decentralisatie beschermd wonen is (wederom) uitgesteld naar 2025 en daarmee zijn ook de voorbereidingen voor de decentralisatie stil komen te liggen.

Prestatie	**Verordening individuele studietoeslag en individuele inkomenstoeslag gemeente Texel 2022**
Resultaat	Is niet opgepakt.

C. Voorstellen: Resultaat

Prestatie	**Brandveiligheidscontroles uitvoeren**
Resultaat	In 2023 zijn op 127 locaties controles in het kader van de brandveiligheid binnen de wettelijke termijnen uitgevoerd (bepaalde klassen moeten jaarlijks, andere elke twee jaar of vier jaar). Geconstateerd is dat de meeste gecontroleerde locaties voldoen aan de vigerende wet- en regelgeving. Op verschillende locaties zijn er kleinschalige overtredingen geconstateerd, waarna de eigenaar de mogelijkheid heeft gekregen om deze overtredingen ongedaan te maken. De overtredingen waren van dien aard dat het geen acuut gevaar voor de brandveiligheid opleverde.

Prestatie	**Tarief gehandicaptenparkeerkaart parkeren verlagen**
Resultaat	Is doorgevoerd.

Prestatie	**Extra inzet om alle huishoudens die recht hebben op regelingen te bereiken**
Resultaat	Er is een campagne opgezet, deze is doorlopend.

Prestatie	**Interne controle versterken**
Resultaat	Er is een business controller Sociaal Domein aangesteld voor een periode van 2 jaar.

Initiatief voorstellen en moties

Motie 19-04-2023	**Bandjessysteem horeca moet doorgaan**
Resultaat	Is geïntroduceerd en is doorlopend.

Motie 21-06-2023	**Zwemles vanzelfsprekend voor ieder kind**
Resultaat	Wordt in 2024 ogepakt.

Motie 21-06-2023	**Een minder onveilige kruising totdat de langverwachte rotonde er is**
Resultaat	Er is een variantenstudie uitgevoerd waarin verschillende oplossingen zijn opgenomen om de onveilige situatie op te heffen. De uitkomsten worden verwerkt in een adviesrapport voor de Raad.

B Jaarrekening

Wat heeft het gekost?

2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde 2023 (x 1.000 euro)

Lasten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Brandweer en rampenbestrijding	2.354	2.225	2.706	2.709	2.510
Openbare orde en veiligheid	312	340	380	390	340
Subsidies	290	328	310	310	301
Inkomensvoorzieningen	3.713	3.369	2.515	3.711	3.913
Participatiebudget	3.175	3.113	2.877	3.028	2.920
Algemene voorzieningen	1.549	1.664	1.944	1.924	1.864
Sociaal Domein	7.461	7.386	6.499	8.001	7.963
Volksgezondheid	549	547	644	732	732
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	**19.404**	**18.971**	**17.874**	**20.804**	**20.543**
Totaal lasten DSW De Bolder	**4.491**	**4.534**	**4.956**	**4.963**	**4.629**
Totaal lasten programma 2 incl. De Bolder	**23.895**	**23.505**	**22.830**	**25.767**	**25.172**
Eliminatie participatiebudget WSW	**-2.645**	**-2.835**	**-2.998**	**-2.887**	**-3.010**
Totaal lasten programma 2	**21.250**	**20.670**	**19.832**	**22.880**	**22.162**

Baten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Brandweer en rampenbestrijding	40	45	45	45	41
Openbare orde en veiligheid	54	85	76	76	77
Subsidies	0	18	0	0	0
Inkomensvoorzieningen	2.809	1.966	1.820	2.095	2.310
Participatiebudget	296	237	65	65	44
Algemene voorzieningen	8	7	10	10	6
Sociaal Domein	111	189	108	108	147
Volksgezondheid	0	0	0	0	22
Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	**3.318**	**2.547**	**2.125**	**2.399**	**2.648**
Totaal baten DSW De Bolder	**4.439**	**4.432**	**4.876**	**4.744**	**4.707**
Totaal baten programma 2 incl. De Bolder	**7.757**	**6.979**	**7.001**	**7.143**	**7.355**
Eliminatie participatiebudget WSW	**-2.645**	**-2.835**	**-2.998**	**-2.887**	**-3.010**
Totaal baten programma 2	**5.112**	**4.144**	**4.003**	**4.256**	**4.345**
Saldo programma 2	**-16.138**	**-16.526**	**-15.829**	**-18.624**	**-17.817**

Rekeningresultaat programma 2 (verschil begroting - rekening)	**€**	**807**	**Voordeel**

Mutaties Reserves

Mutaties reserves lasten (toevoegingen aan reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Geen mutaties	0	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Mutaties reserves baten (onttrekkingen uit reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Reserves Leerwerkbedrijf de Bolder	138	102	186	199	103
Totaal onttrekkingen uit reserves	**138**	**102**	**186**	**199**	**103**

Voor de specificatie van deze mutaties wordt u verwezen naar de toelichting op de balans (Passiva).

Analyse (bedragen x € 1.000)

Brandweer en rampenbestrijding			**195**
Het beschikbaar gestelde budget voor werkzaamheden in het kader van ondermijning activiteiten monitoren is gedeeltelijk uit de reguliere budgetten van handhaving betaald en niet volledig ingezet i.v.m. opstartfase integrale handhaving.	99	V	
Voordeel op salarissen die doorberekend zijn voor opvang ontheemden Oekraine (49K) en overige (4K)	53	V	
Lagere bijdrage GR Veiligheidsregio door te hoog begroot. Begroting is inmiddels afgestemd op nieuwe verdeelsleutel.	43	V	

Openbare orde en veiligheid			**51**
Minder toegerekende salarissen openbare orde en uitvoering bijzondere wetten.	48	V	
Overige oorzaken < 10	3	V	

Subsidies			**9**
Overige oorzaken < 10	9	V	

Inkomensvoorzieningen (bijstandsuitkeringen, bijz. bijstand, BBZ, minimabeleid)			**-26**
De trend is voor 2023 nog een stijgende lijn in gebruik van algemene bestaansmiddelen t.o.v 2022. Vanuit de Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ) is juist een lager beroep gedaan op de voorzieningen.	-196	N	
Hogere terugontvangsten voor BBZ en Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO) leenbijstand dan begroot.	30	V	
Meer inzet uren als gevolg van meer aanvragen naar voorzieningen uit de algemene bestaansmiddelen.	-40	N	
Aan armoedebestrijding voor kinderen is in 2023 meer uitgeven dan begroot (23K). Daarnaast zijn de premies voor de ziektekosten gestegen waardoor een hogere uitgaaf van 16K dan begroot. Voor energietoeslag was in 2023 een incidenteel budget van 861K beschikbaar gesteld, hierop is 747K uitgegeven, het resterende deel van 114K zal als reslultaatbestemming naar 2024 worden overgeheveld voor de afwikkeling van aanvragen over 2023 in 2024. Voor overige bijzondere bijstand is in totaal 48k meer uitgegeven dan begroot ad 182K door meer aanvragen.	37	V	
Voor schuldhulpverlening zijn in 2023 minder aanvragen ingediend dan waarvan werd uitgegaan, een voordeel t.o.v. begroot van 44K.	44	V	
Aan begeleidingstrajecten en tolken voor inburgering en statushouders is in 2023 per saldo 108K meer uitgegeven. Hier tegenover staat een in 2023 ontvangen - niet begrootte - rijksbijdrage voor inburgering van 202K.	94	V	
Overige oorzaken < 10	5	V	

Participatiebudget WSW			**40**
Aan re-integratietrajecten is door De Bolder over 2023 49K meer uitgegeven door een hogere vraag naar begeleidingstrajecten. Voor advieskosten is in 2023 14K minder uitgegeven, evenals voor scholingsgelden (5k) en overige kosten (56k).	26	V	
Voordeel op toegerekende uren	40	V	
Overig resultaat (niet gerealiseerd begroot nadeel) de Bolder	-25	N	
Overige oorzaken < 10	-1	N	

Algemene voorzieningen			**128**
Voordeel door minder doorberekende uren Wijkteams	146	V	
Hogere uitgaven voor kinderopvang	-10	N	
Hoger lasten dorpshuis De Wielewaal door hogere nutskosten 6K en lagere opbrengsten dan begroot 4K	-10	N	
Overige oorzaken < 10	2	V	

Sociaal Domein			**90**
WMO: Minder uitgaven gemaakt voor huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding, jeugdbescherming en -reclassering. Voor huishoudelijke hulp, begeleiding en dagbesteding geldt dat door minder beschikbaarheid vanuit de externe dienstverlening er minder aanvragen in behandeling konden worden genomen. Bij jeugdbescherming zijn minder aanvragen dan waarvan uitgegaan werd.	590	V	
WMO: Per saldo minder vervoerskosten; enerzijds loopt de mobiliteitsvraag op met 42K, hiertegenover zijn er minder aanvragen voor rolstoelen en voorzieningen binnenshuis (60K) en is er minder aan taxivervoer uitgegeven (7K)	25	V	
WMO: Lagere uitgaven voor algemene voorzieningen Wmo en Jeugd als gevolg van lagere vraag en passend aanbod.	117	V	
Hogere uitgaven Jeugdzorg doordat naast een hoger aantal zorgvragen ook intensievere en langduriger zorgvraag in 2023 noodzakelijk was. Daarnaast ook lagere uitgaven voor pleegzorg als effect van invoering het woonplaatsbeginsel (140K)	-663	N	
WMO: Voordeel op de uitvoeringskosten	27	V	
Veilig thuis; hogere uitgaven dan begroot in 2023	-35	N	
WMO: Minder uitgaven voor woningaanpassingen a.g.v. minder aanvragen dan begroot	23	V	
Overige oorzaken < 35	6	V	

De Bolder			**298**
Het begrote verlies 2023 van De Bolder 219K is in de loop van het jaar gewijzigd in een voordelig resultaat van 79. Dit resulteert in een voordelig resultaat van 298K ten opzichte van begroot.	298	V	

Volksgezondheid			**23**
Voor lokaal gezondheidsbeleid is aan advieskosten minder uitgegeven dan begroot	14	V	
Overige oorzaken < 10	9	V	

Totaal programma 2	**808**

PROGRAMMA 3

MOOI EN GASTVRIJ TEXEL

1. Onderzoek bekostiging behoud landschapselementen en infrastructuur in natuurgebieden
2. Uitvoeringsagenda Toerisme
3. Invoering omgevingswet

Dit programma gaat over natuur & landschap (inclusief Werelderfgoed Waddenzee), recreatie en toerisme, fysieke leefomgeving, toezicht en handhaving, strandzaken en dijkversterking.

De bijzondere combinatie van landschappen heeft een grote aantrekkingskracht op toeristen uit binnen- en buitenland. Het mooie Texelse landschap en de waardevolle natuur bieden een grote meerwaarde voor zowel inwoners als bezoekers. Planet Texel en de daaruit voortvloeiende Texel Principes geven inspiratie voor ontwikkeling met behoud of versterking van de Texelse kernwaarden.

A. Terugblik

Na de Covid 19 periode bleken de buitenlandse bezoekers de pont naar Texel weer te hebben gevonden, al is het aantal overnachtingen van Nederlandse gasten terug op het niveau van 2019, voor de covid epidemie. De VVV Texel heeft zijn doelgroepstrategie afgestemd op de strategische pijler uit het Toeristisch Toekomstplan ‘Creëer bewust en waardevol bezoek’. Na het vaststellen van het Toeristisch Toekomstplan (september 2021) is in februari 2022 gestart met de Uitvoeringsagenda Toerisme.
Begin 2023 is het Ontwerp parapluplan Verblijfsrecreatie Texel ter inzage gelegd. Het parapluplan biedt handvaten om grip te krijgen op de groei in logies & ontbijt, de te onduidelijk gevonden definities in bestemmingsplannen (en daarmee vergunningverlening) en het gevoel van overlast, drukte en verstening. Op het ontwerp zijn 115 zienswijzen binnengekomen. Aan een juridische juiste verwoording van regels en toelichting, met het oog op al bestaande bestemmingsplannen en jurisprudentie, is in 2023 gewerkt. Zodat de nota van zienswijzen en het parapluplan in 2024 in de gemeenteraad kan komen.
Het landelijk arbeidstekort blijft doorwerken bij de bedrijven en organisaties op Texel. Ook bij Toezicht en Handhaving. Gelukkig zijn de gaten in de tweede helft van het jaar opgevuld, ook die van een zieke medewerker.
De organisatie heeft zich voorbereid op de (uitgestelde) inwerkingtreding van de Omgevingswet. Die wet is 1 januari 2024 in werking getreden. Ook zijn nog diverse bestemmingsplannen voor jaareinde volgens het oude recht vastgesteld of minimaal ter inzage gelegd.
Het gehele jaar is gewerkt aan de Omgevingsvisie Toekomst van Texel. Met uitgebreide participatie, interne werkateliers en ondersteuning van externe bureaus zijn flinke stappen gezet. De laatste ronde participatie vindt in mei/juni 2024 plaats.

Recreatie en toerisme

In 2023 zijn de belangrijkste activiteiten uit de Uitvoeringsagenda Toerisme opgepakt. De Uitvoeringsagenda is een vervolg op het ‘Toeristisch Toekomstplan Texel - Texel in balans’ (naar een authentiek, duurzaam en gastvrij eiland) dat op 22 september 2021 door de raad is vastgesteld. Eind 2023 is deze Uitvoeringsagenda geëvalueerd met de portefeuillehouder en de klankbordgroep.

Behalve het aanpassen van regelgeving, zoals het opstellen van een paraplu-bestemmingsplan Toeristisch Toekomstplan Texel, het actualiseren en verder inzichtelijk maken van de planologische slaapplaatsenregistratie, het opstellen van nieuw beleid logies met ontbijt en tegengaan van verstening, is gewerkt aan het uitbreiden van bezoekersonderzoek, wordt uitvoering gegeven aan het behoud van schapenboeten en is ingezet op spreiding van bezoekers. Uit de evaluatie blijkt wat nog tijd nodig heeft, waar we van kunnen leren of en wat nog toegevoegd moet worden.
STIFT heeft haar jaarverslag ter kennisname naar de gemeente gezonden. De afspraken met STIFT zijn voor 4 jaar verlengd. Per 31 december 2023 is, onder dankzegging voor het vele en grondige werk, afscheid genomen van het bestuur en is een nieuw, verjongd bestuur aangetreden. In het derde kwartaal van 2023 is de raad geïnformeerd dat het college heeft besloten akkoord te gaan met verlenging van het prestatiecontract met de VVV voor de tijdsduur 2024-2028. Bij de recente statutenwijziging is in de hoofddoelstelling expliciet verbinding gelegd met de leefomgevingskwaliteit.

Het Texelse landschap

Het behoud van het karakteristieke landschap met gezonde agrarische bedrijven op de Hoge Berg is complex. Het gebiedsproces is in een afrondende fase gekomen. De betrokken partijen in het gebied hebben overeenstemming bereikt om een goede balans tussen landbouw en natuur te bereiken. Er wordt goed samengewerkt aan een toekomstbestendige Hoge Berg. De gemeente ondersteunt hierbij.
Er is gewerkt aan realisatie van de hoofddoelen van natuur en landschap: behoud van de kwaliteiten van natuur en landschap, het realiseren van een zo groot mogelijke toegankelijkheid van natuurgebieden, ecologisch beheer op agrarische gronden en behoud van kleinschalig historisch medegebruik van duinen, stranden, kwelders, water en zee.

Nationaal Park

Ook in 2023 speelde op Texel de discussie rond Nationale Parken nieuwe stijl. Naast mogelijke uitbreiding werd nadrukkelijk verbinding gezocht tussen natuur, landschap, cultuur en de agrarische sector. Gesprekken tussen partijen zijn gaande om te bepalen of ook op Texel het Nationaal Park nieuwe stijl wordt doorgevoerd.

Openbaar groen

In 2023 lag de nadruk op het wegwerken van achterstanden in onderhoud en evaluatie van het groenplan. Het groenbeheer is geëvalueerd en zal samen met het groenbeleidsplan in 2024 aan de raad worden voorgelegd.

Kust

Voor het meerjarenprogramma strand en duingebieden Noordzeekust heeft de raad wensen en bedenkingen kunnen meegeven aan de bij de uitvoering hiervan betrokken partijen. Extra aandacht is er voor communicatie met de inwoners en ondernemers, ook wat betreft het waterveiligheidsgevoel dat bij een aantal projecten aan de orde is. Voor het ophogen van de strandslagen is een inventarisatie gedaan per strandslag. Voor het ophogen van de parkeerplaatsen bij paal 12 en paal 15 is een integrale projectgroep opgericht waarin de gemeente samenwerkt met SBB, HHNK en RWS.
De Vereniging Strandexploitanten (VST)) is op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Inmiddels is de Varianten Studie ZW-Texel van start gegaan. De eerste bijeenkomst met de Omgevingswerkgroep is goed bezocht. Samen met SBB is uitvoering gegeven aan het project Ophogen van De Dennen. Gemeente en SBB hebben gezamenlijk een publiekswandeling georganiseerd bij De Tureluur om belangstellenden voor te lichten over de ontwikkelingen. In 2023 is gewerkt aan het opstellen van een Integrale Waterveiligheidsstrategie.

Strand

De strandbewaking is op alle locaties uitgevoerd. Bij de strandopgang De Koog (paal 20) Badweg is een nieuwe inrichting gemaakt van betonplaten voor het verplaatsen van paviljoens om de kust te versterken met duingroei.

Ruimtelijke Ordening

Het jaar 2023 was het laatste jaar voordat de Omgevingswet in werking zou treden. Dat betekent dat zowel voor de woningbouwprogramma's als voor kleinere wijzigingen is gewerkt om diverse bestemmingsplannen vast te laten stellen en minimaal ter inzage te leggen. De voorbereiding op de ging door. Met twee uitgebreide participatierondes en een tiental werkateliers is input opgehaald voor de Omgevingsvisie. Die visie op de toekomst van Texel anno 2050, vraagt ook vooral een antwoord op de vraag 'wat past bij Texel'. Het Ontwerp parapluplan Verblijfsrecreatie is eind januari ter inzage gelegd met 115 zienswijzen als gevolg. Daarop is een nota van zienswijzen opgesteld en zijn de regels uit het ontwerp nader onderzocht.

Toezicht en Handhaving

De reguliere campings zijn in 2023 bezocht en in kaart gebracht. De meeste geconstateerde overtredingen werden opgelost, enkele overtredingen zijn van dien aard dat deze projectmatig opgepakt worden.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht staat welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren. Per taakveld* staat vermeld welke verbonden partijen een bijdrage leveren aan welke gemeentelijke doelstelling.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Stichting VVV Texelpromotie	3.4 Economische promotie	Kwalitatief toeristisch bezoek aan het eiland. Dit is van groot algemeen economisch en maatschappelijk belang.
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	2.3 Recreatieve havens 3.4 Economische promotie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie 8.1 Ruimtelijke ordening	Samenwerking toepassing Convenant vaarrecreatie en kwaliteitsverbetering jachthavens Bevordering toerisme naar Waddeneilanden in relatie tot Werelderfgoed-status Wadden. Samenwerken op het vlak van de Omgevingswet

* Een taakveld is een verplichte onderverdeling in hoofdlijnen van gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Taakvelden worden gebruikt om inkomsten en uitgaven voor alle gemeenten te rubriceren. Dit bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid.

In paragraaf A staat de basisinformatie per verbonden partij.

Doelenboom

3.1 Natuur op Texel in stand houden

- 3.1.1 Natuurbeheer op andere maatschappelijke functies afstemmen
  - 3.1.1.3 Aan het Overleg Nationaal Park deelnemen
  - 3.1.1.4 Weidevogels op Texel in stand houden

3.2 Het Texelse landschap behouden en ontwikkelen

- 3.2.1 Landschapsbeleidsplan uitvoeren
  - 3.2.1.1 Landschapselementen aanleggen en onderhouden
  - 3.2.1.2 Tuinwallen en kolken aanleggen en onderhouden
  - 3.2.1.5 Toegankelijkheid natuurgebieden waarborgen
  - 3.2.1.9 Werkbare beheerplannen Natura 2000 en Nationaal Park bewerkstelligen
  - 3.2.1.13 Vasthouden aan grenzen Natura 2000
  - 3.2.1.14 Kleinschalig Historisch medegebruik mogelijk houden
- 3.2.4 Het unieke Texelse landschap behouden

3.3 Openbaar groen als spil voor een beter leefklimaat

- 3.3.1 Revitaliseren bestaand groen
- 3.3.2 Vergroten groenareaal (van grijs naar groen)
- 3.3.3 Buiten spelen en bewegen faciliteren

3.4 Recreatie en toerisme faciliteren

3.4.1 Strand schoon en bereikbaar houden

- 3.4.1.1 Strandnota uitvoeren

3.4.2 Toerisme kwalitatief stimuleren

- 3.4.2.1 Stel het landschap met haar authentieke elementen centraal
- 3.4.2.2 Hou elk Texels dorp uniek, leefbaar en vitaal
- 3.4.2.3 Creëer bewust en waardevol bezoek
- 3.4.2.4 Stimuleer gastvrij en toekomstbestendig ondernemerschap
- 3.4.2.5 Stuur vanuit inzicht en heldere regelgeving
- 3.4.2.6 Wees duurzaam in woorden en daden
- 3.4.2.8 Regionale toeristische samenwerking stimuleren

3.5 Zorgdragen voor een gezonde en veilige leefomgeving vanuit Texelse kernwaarden

3.5.1 Voor een gezonde en veilige leefomgeving zorgdragen

- 3.5.1.1 Naar een sociale, circulaire en klimaatadaptieve leefomgeving
- 3.5.1.2 Grond bij ontwikkeling van gebieden strategisch inzetten
- 3.5.1.3 Dichtslibben van het landschap voorkomen
- 3.5.1.4 Naar en vanuit de Texelse Omgevingsvisie
- 3.5.1.5 Naar sterke aansprekende Programma's
- 3.5.1.6 Werken met het tijdelijk Omgevingsplan
- 3.5.1.7 Aan het kwaliteitscriteriaprotocol VTH-taken voldoen
- 3.5.1.8 Naar een definitief Omgevingsplan
- 3.5.1.9 Vergunning voor een Buitenplanse Omgevingsactiviteit
- 3.5.1.10 Wijzigen van het Omgevingsplan
- 3.5.1.12 Kwaliteit uitvoering VTH-taken borgen

3.5.2 De Texelse kernwaarden als basis gebruiken

- 3.5.2.1 Commissie ruimtelijke kwaliteit een vergoeding verstrekken
- 3.5.2.2 Naar een Texelse waardenstandaard
- 3.5.2.3 Naar beeldkwaliteit vanuit de kernwaarden

Beleidsnota's en verordeningen

- Welstandsnota Texel (2008)
- Structuurvisie Texel op koers 2020 (2009)
- Aanwijzingsbesluit Natura 2000 Duinen en Lage Land van Texel (2011)
- Beeldkwaliteitsplan Texel in Ontwikkeling (Bestemmingsplan Buitengebied) (2013)
- Natuurbeheerplan provincie NH (jaarlijks)
- Beleidsnotitie Natuur en Landschap Texel 2018
- Nota Verblijfsrecreatie (2016)
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (2017)
- Regionale verkenning en visie over verblijfsrecreatie (2017)
- Leidraad Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland (2018)
- Groenbeheerplan.pdf – vastgesteld 2018
- Beheerplan Straatmeubilair 2019 -2023.pdf – vastgesteld 2018
- Beleidsnotitie natuur en landschap Texel 2018.pdf
- Retailvisie Kop van NH – vastgesteld 2018
- Retailvisie Kop van NH – analyserapport 2018 – vastgesteld 2018
- Actieplan gezondheidsbeleid 2018-2022, incl. toelichting – vastgesteld 2018
- Plan van aanpak Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang 2018-2020 – Thuis in de buurt.pdf 2018
- Strandnota Texel 2019
- Strandnota Texel 2019 – kaartbijlage zondering
- Algemene voorwaarden voor uitgifte grond in erfpacht 2019 – vastgesteld 2019
- Actieplan Toeristisch Toekomstplan (2019)
- Actieplan wonen – vastgesteld 2019
- Voortgangsrapportage Actieplan Wonen 2020
- Uitvoeringsrichtlijnen Monumentenzorg (2020)
- Geactualiseerde bodemkwaliteitskaart – vastgesteld 2020
- Geactualiseerde nota bodembeheer – vastgesteld 2020
- Welstandsnota – Supplement Centrum De Koog – vastgesteld 2020
- Beleidsregels uitgifte grond in erfpacht – vastgesteld 2020
- Bestuurlijke uitgangspunten en risico-inventarisatie voor VTH 2018-2022.pdf
- Uitvoeringsprogramma VTH 2022
- Preventie en Handhavingsplan Alcohol en Drugs 2018-2022 – vastgesteld 2
- Visie en Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel.pdf (2021)
- Gedragscode soortbescherming gemeenten 2020 van Stadswerk
- Aandachtsoorten Gemeente Texel 2020
- Toeristisch toekomstplan Texel 2021
- Visie Sociaal Domein – Wij zijn Texel: Sociaal en Gezond – vastgesteld 2021
- Uitvoeringsagenda Toerisme 2022-2024
- Kadernota Omgevingsvisie Toekomst van Texel
- Ontwerp parapluplan Verblijfsrecreatie Texel

B. Wat hebben we gedaan?

Prestatie	**Uitvoeringsprogramma Toeristisch Toekomstplan (vervolg)**
Resultaat	Er heeft een evaluatie plaatsgevonden van de Uitvoeringsagenda 2022-2024 met de portefeuillehouder en Klankbordgroep. In 2024 komt er een Tweede Uitvoeringsprogramma TTP.

Prestatie	**De nieuwe Omgevingswet zorgvuldig en evenwichtig invoeren**
Resultaat	De Wet is met een jaar uitgesteld (tot 1 januari 2024), dus een jaar extra voorbereiden (RO, DIV en VTH), qua Mozard, aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet, GIS-software, kennis en vaardigheden.

Prestatie	**Opstellen Omgevingsplan**
Resultaat	Door uitstel van de Omgevingswet (nog) niet nodig. De vigerende bestemmingsplannen en relevante verordeningen en de bruidsschat vormen van rechtswege vanaf datum inwerkingtreding Omgevingswet (01-01-2024) het omgevingsplan.

Prestatie	**Wijzigen Omgevingsplan**
Resultaat	Niet gewijzigd, door uitstel van de Omgevingswet was dit niet nodig.

Prestatie	**Opleveren Omgevingsvisie**
Resultaat	Opstellen van de Omgevingsvisie, met interne werkateliers, meerdere participatierondes en diverse opgeleverde deelproducten. Nog niet afgerond.

Prestatie	**Vanuit de visie toewerken naar (uitvoerings)programma's**
Resultaat	Uitvoeringsprogramma's volgen na vaststelling van de Omgevingsvisie.

Prestatie	**Zendmastenbeleid actualiseren**
Resultaat	Niet gerealiseerd.

Prestatie	**Diverse buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's)**
Resultaat	In 2023 zijn geen BOPA's verleend. Deze volgen na inwerkingtreding Omgevingswet.

Prestatie	**Actualiseren Welstandbeleid inclusief nota Omgevingskwaliteit**
Resultaat	Volgt na vaststelling Omgevingsvisie.

C. Voorstellen: Resultaat

Prestatie	**Groenvoorzieningen vervangen**
Resultaat	In 2023 is het groenplan geëvalueerd en gestart met een groenbeleidsplan.

Prestatie	**Extra werkzaamheden in het kader van de invoering Omgevingswet uitvoeren**
Resultaat	Behalve cursussen en trainingen over de nieuwe procedures en het opzetten van een casco omgevingsplan is o.a. gewerkt aan het inrichten van Mozard, de koppelingen met het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de benodigde nieuwe standaard brieven. Twee VTH-medewerkers zijn tijdelijk ingehuurd (jurist Wabo en adviseur Wabo) om de werkdruk van de eigen medewerkers te verlagen zodat zij zich konden richten op de implementatie van de Omgevingswet.

Prestatie	**Extra handhavingsverzoeken uitvoeren**
Resultaat	In 2023 heeft extra inzet plaatsgevonden op de handhavingszaken. Er zijn enkele projecten gestart (in de haven Oudeschild en de boerderijwinkels) en er zijn diverse spoedzaken (evenementen en bouwstoppen) opgepakt. Daarnaast zijn achterstallige zaken opgepakt. Het blijft op dit gebied lastig om goed personeel aan te trekken, zowel voor inhuur als voor de invulling van de vaste formatie.

Prestatie	**Ondermijnende activiteiten monitoren**
Resultaat	In 2023 is één uitgebreide integrale actie gehouden (met diverse externe partijen) en één kleinschalige integrale actie (met diverse gemeentelijke actoren). De controles zijn eind 2023 uitgevoerd en de uitkomsten worden in 2024 verder uitgewerkt.

Prestatie	**Met drone handhaven**
Resultaat	De voorbereidingen voor het droneproject zijn in 2023 gestart. Een drone is aangeschaft, de piloten hebben opleidingen gevolgd waarna een examen in 2024 volgt, vergunningen zijn aangevraagd en het concept handboek is ontwikkeld. De verwachting is dat de gemeente in 2024 de drone daadwerkelijk kan inzetten.

Prestatie	**Onderzoek versterking biodiversiteit**
Resultaat	Wordt meegenomen bij de opstelling van het groenbeleidsplan.

Prestatie	**Onderzoek hoe toeristische druk het beste te reguleren**
Resultaat	Het inwonersbelevingsonderzoek zal worden uitgevoerd in juni 2024. Dat is dezelfde periode waarin het onderzoek uit 2019 heeft plaatsgevonden.

Prestatie	**Onderzoek hoe tellen toeristische bedden**
Resultaat	Op het geo-portaal van gemeente Texel is een kaart opgenomen met daarop de slaapplaatsentelling en zijn raadsinformatiebrieven over dit onderwerp verstuurd.

Prestatie	**Onderzoek hoe lusten toerisme beter ten goede laten komen aan samenleving**
Resultaat	Er heeft een onderzoek plaatsgevonden. Communicatie daarover zal worden meegenomen bij de presentatie van de resultaten van het te houden inwonersbelevingsonderzoek.

Prestatie	**Bevraging Texelaar en gasten**
Resultaat	Wordt onderdeel van Tweede Uitvoeringsagenda TTP.

Prestatie	**Ondersteuning over duidelijk krijgen hoe behouden regie op Texel**
Resultaat	Is begin mee gemaakt en wordt in 2024 verder uitgewerkt.

Prestatie	**Ondersteuning bij opzetten regels en structuur Omgevingsplan**
Resultaat	Tot 2033 hebben we van rechtswege een tijdelijk omgevingsplan. In 2023 is met bureau Rho al gewerkt aan een casco van het definitief omgevingsplan en een regelbibliotheek van de regels in alle bestemmingsplannen.

Prestatie	**Indexeren budget Nationaal Park Duinen van Texel**
Resultaat	Bedrag is in de begroting geïndexeerd.

Prestatie	**Aan gezamenlijke aanpak gevolgen iepziekte bijdragen**
Resultaat	Samen met de Noordkop gemeenten is een aanzet gegeven voor opdrachtverstrekking voor inventarisatie van alle iep-opstanden, zowel op gemeentelijke als particuliere terreinen. Dit moet inzicht geven voor de kosten in de toekomst om iepziekte te bestrijden en uniform beleid op te stellen.

Initiatief voorstellen en moties

Motie 13-07-2022	**Op de voet volgen stikstof-planvorming provincie**
Resultaat	Er zijn gesprekken gevoerd met LTO Texel en andere betrokkenen en er wordt naar praktische oplossingen gezocht. We blijven de ontwikkelingen op de voet volgen en waar nodig koppelen we deze terug aan de raad.

Motie 14-12-2022	**B&B Parkeereis niet in centrum en geen parkeren in voortuinen**
Resultaat	In het parapluplan Verblijfsrecreatie wordt voorgesteld dit mee te nemen in de Parkeer- en Mobiliteitsvisie.

Motie 15-02-2023	**Bomen voor boom - overgangsregeling voor de herplant van gekapte bomen**
Resultaat	Afgelopen jaar is boom voor een boom geplant. Daarnaast zijn in de diverse projecten zoals bij entree de Waal extra bomen geplant. De uitwerking van de motie wordt meegenomen in het groenbeleidsplan.

B Jaarrekening

Wat heeft het gekost?

3 Mooi en gastvrij Texel 2023 (x 1.000 euro)

Lasten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Handhaving	720	596	792	941	808
Natuur en landschap	259	260	240	269	270
Groen en recreatie	1.663	1.866	1.827	1.991	1.917
Noordzeestrand	502	478	479	574	569
Toerisme	746	734	746	827	821
Ruimtelijke ordening	641	511	400	407	484
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	**4.531**	**4.445**	**4.483**	**5.009**	**4.870**

Baten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Handhaving	7	7	0	0	0
Groen en recreatie	25	5	7	12	6
Noordzeestrand	218	202	198	198	243
Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	**250**	**214**	**205**	**210**	**248**
Saldo programma 3	**-4.280**	**-4.231**	**-4.279**	**-4.799**	**-4.622**

Rekeningresultaat programma 3 (verschil begroting - rekening)	**€**	**178**	**Voordeel**

Mutaties Reserves

Er zijn geen mutaties reserves in dit programma

Analyse (bedragen x € 1.000)

Handhaving			**133**
Toegerekende salarissen	77	V	
Inhuur	56	V	
Natuur en landschap			**-1**
Overige verschillen < 10	-1	N	
Groen en recreatie			**67**
Meer intern/extern doorberekende salarissen/intern voor onderhoud openbaar groen	-122	N	
Advieskosten	-27	N	
Overhevelingen via resultaatbestemming 2023 (toerisme)	112	V	
Reconstructies groen/onderhoud bomen	112	V	
Overige verschillen < 10	-8	N	
Noordzeestrand			**50**
Huuropbrengsten	45	V	
Doorbelaste kosten	-23	N	
Werkzaamheden derden	28	V	
Toerisme			**6**
Bijdrage VVV	6	V	
Ruimtelijke ordening			**-77**
Toegerekende salarissen	-123	N	
Inhuur	42	V	
Overige verschillen < 10	4	V	
Totaal programma 3			**178**

TEXEL WERKT!

1. Daadwerkelijke ontwikkeling haven Oudeschild
2. Regionale samenwerking De Kop Werkt
3. Verbreden werkgelegenheid
4. Versterken beroepsbevolking

Dit programma gaat over de Texelse economie.

A. Terugblik

De Nederlandse economie

De economische situatie is – nu ook mede door de oorlogen - nog niet helemaal stabiel, zoals stijging van energiekosten en andere kosten voor levensonderhoud.
Op Texel is het Solidariteitsfonds opgericht om inwoners financieel te kunnen ondersteunen.
Door krapte op de arbeidsmarkt merken we dat diverse horeca-bedrijven meerdere dagen per week de deuren gesloten houden. Initiatieven vanuit het bedrijfsleven zijn gericht op behoud en versterking van de werkgelegenheid.

De regionale economie

Regionaal (Samen op Kop) stemmen we de afspraken uit de in 2022 vastgestelde Regionale Strategische visie Werklocaties als basis voor een KOP-convenant af.
Bovenregionaal (Noord-Holland-Noord) is een voorstel voor een regiodeal ingediend. Ook is er verder gewerkt aan een Economische Agenda voor Noord-Holland-Noord.
Er heeft een presentatie van het Ontwikkelingsbedrijf aan de raad plaatsgehad. Dit als voorbereiding op de evaluatie van het Ontwikkelingsbedrijf en de nieuwe Dienstverleningsovereenkomst.
De Regiodeal Waddeneilanden is toegekend.

Beleving in de dorpscentra

Texel kenmerkt zich als gebied met weinig leegstand in de winkelcentra (en bedrijventerreinen). De retailsector vervult nog steeds een belangrijke economische en maatschappelijke functie. Het aantrekkelijk houden van de centra is belangrijk: de centra moeten ‘op orde’ blijven. Gestart is met de actualisatie van het standplaatsenbeleid.

Bedrijven

De gemeente heeft op de bedrijventerreinen geen kavels meer om uit te geven. De uitvoering van het bestemmingsplan bedrijventerreinen Oudeschild wordt in 2025 opgepakt.
Het inkoop- en aanbestedingsloket is weliswaar op basis van het nieuwe aanbestedingsbeleid operationeel gegaan door communicatie van het emailadres. Verdere geplande acties zijn in relatie tot te weinig capaciteit hiervoor nog niet opgepakt; maar dit krijgt wel een vervolg.

Toekomstbestendige en duurzame Haven Oudeschild

De visserij is van economisch belang en niet alleen voor de sector zelf, maar ook als belevingswaarde voor de toeristische sector. De haven van Oudeschild moet behouden blijven als een karakteristieke vissers- en werkhaven met bijbehorende sfeer en bedrijvigheid. De visserij heeft het moeilijk. Door onder andere Brexit en de groei van de windmolenparken op zee is het werkgebied snel verkleind. Er zijn nu nog 3 Noordzeekotters en 6 garnalenkotters op Texel .

In 2023 is gestart met het Visserij Ontwikkel Plan (VOP), om gebruik te maken van een deel van de € 30 miljoen LNV gelden voor nieuwe visserij en landzijdige aanpassingen van havens en voorzieningen en behoud en versterking van de visserijgemeenschappen. Het VOP wordt samen met 5 visserijregio's opgesteld in opdracht van het Bestuurlijk Platform Visserij, waar 18 visserijgemeenten en 6 visserijprovincies bij aangesloten zijn. Het VOP is geen compensatie van de sanering van de Noordzeekotters in de periode 2022-2023. Daarvoor gelden andere financieringen. Voor het VOP Kop van Noord-Holland is de visserijsector benaderd. De uitkomsten in juni 2023 van TOP over nieuwe functies in de haven van Oudeschild is bekeken, maar die projecten vielen niet binnen de doelstelling van LNV voor de VOP-gelden.
Samen met het Bestuurlijk Platform Visserij en de lokale visserijsector blijven we inzetten op de visserijlobby.
Plannen voor viskweek en visgroei op land zijn bij de gemeente onder de aandacht gebracht. Het gebruik is op veel locaties toegestaan. De gemeente bekijkt samen met initiatiefnemers naar cofinanciering.

Het havenbeleid stuurt aan op een gezonde economische en toekomstgerichte haven.
Samen met alle belanghebbenden en gebruikers ontwikkelen wij een aanpak voor de haven van Oudeschild, om het exploitatietekort naar beneden te brengen en te investeren in onderhoud en vervanging van de haven om de kwaliteit goed te houden en om te inventariseren welke behoeften en mogelijkheden er zijn voor een toekomstbestendige haven.
Het Beheer- en Exploitatieplan als uitwerking van de havenvisie is vastgesteld, inclusief het meerjarenonderhoudsplan voor de komende vijf jaren. Een deel van de voorstellen is reeds uitgevoerd, groot onderhoud aan de damwanden en steigers in de havenmond wordt voorbereid.

Stift-contract verlengd

Na een evaluatie met diverse stakeholders, is het Stift-contract met 4 jaren verlengd. Er is een nieuw bestuur aangetreden die met dezelfde investeringsstrategie verzoeken gaat beoordelen. Geconcludeerd is dat de investeringsstrategie de mogelijkheden biedt zoals in het collegeprogramma is verzocht, namelijk ook mogelijkheden bieden aan verzoeken binnen de agrarische en visserijsectoren.

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren. Per taakveld* staat vermeld welke verbonden partijen bijdragen aan welke gemeentelijke doelstelling.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Onderwijs	Afstemmen onderwijsbelangen richting Rijk.

* Een taakveld is een verplichte onderverdeling in hoofdlijnen van gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Taakvelden worden gebruikt om inkomsten en uitgaven voor alle gemeenten te rubriceren. Dit bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid.

In paragraaf A staat de basisinformatie per verbonden partij.

Beleidsindicatoren

Hier lichten wij de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
3.Economie	Functiemenging*	%	LISA	2017	55,3	52,5
				2018	56,1	52,9
				2019	56,3	53,3
				2020	56,0	53,2
				2021	55,6	53,3
				2022	55,5	53,8
3.Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar*	LISA	2017	180,3	120,3
				2018	180,3	120,0

		Eenheid is gewijzigd (was 15 t/m 64 jaar)		2019 2020 2021 2022 2023 2024	183,9 189,2 177,0 180,4 183,6 185,7	129,4 135,2 124,9 130,7 135,6 143,0
6.Sociaal Domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 74 jaar* Eenheid is gewijzigd (was 15 t/m 64 jaar)	LISA	2017	948,1	763,0
				2018	989,7	777,4
				2019 2020 2021	1014,6 1017,2 1019,8	793,9 793,9 805,5
				2022	834,1	704

*Functievermenging(index) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen. Bij een waarde van 5 zijn er evenveel woningen als banen. Bij een hoger percentage zijn er meer banen dan woningen.

Doelenboom

4.1 Een gezonde en brede economie stimuleren

4.1.1 Werkgelegenheid behouden en waar mogelijk bevorderen
- 4.1.1.1 De werkgelegenheid vergroten in de diverse economische sectoren
- 4.1.1.2 De werkgelegenheid in de sector kenniseconomie stimuleren

4.1.2 Economische activiteiten die voor Texel van belang zijn stimuleren
- 4.1.2.4 Leegstand en strijdig gebruik van bedrijventerreinen tegengaan

4.1.3 Ondernemerschap in eigen omgeving stimuleren
- 4.1.3.2 Inwoners en ondernemers hun omgeving in laten richten
- 4.1.3.5 Inzetten op het aantrekken van nieuwe bedrijven naar Texel, die als bedrijfsdoel hebben: verduurzaming van de samenleving
- 4.1.3.7 Stimulering economische projecten

4.1.4 Visserij behouden en havenactiviteiten stimuleren
- 4.1.4.2 Haven Oudeschild exploiteren

4.1.5 Voldoende ruimte voor bedrijfsvestigingen verzorgen
- 4.1.5.1 Ruimte voor bedrijven behouden en creëren
- 4.1.5.2 Bedrijventerrein Oudeschild fase 3 uitbreiden

4.1.6 Texel digitaal
- 4.1.6.1 Constante digitale verbindingen

Beleidsnota's en verordeningen

- Structuurvisie Texel op Koers 2020 (2009)
- Regionale visie Bedrijfsterreinen (2006)
- Richting voor Economie, geef ruimte (2011)
- Verkenning haven Oudeschild (2014)
- Havenafvalbeleidsplan (2018)
- Havenverordening (2021)
- Nota Verblijfsrecreatie (2016)
- Retailvisie (2016)
- Regionale retailvisie (2018)
- Regionaal Ambitiedocument Kop van Noord-Holland (2016)
- Afwegingskader voor havens Oudeschild en NIOZ : welke maritieme ontwikkelingen zijn mogelijk (ipv Maritiem Beleidsplan) (2017)
- Strategische visie bedrijventerreinen (2017)
- Verlenging Leader+

B. Wat hebben we gedaan?

C. Voorstellen: Resultaat

Prestatie	**Behoefte van werknemers per sector onderzoeken**
Resultaat	De gemeente heeft gefinancierd in KennisWerkplaatsTexel die als onderdeel van haar werkzaamheden hier ook aandacht aan besteed. Via Huis van Ontwikkeling - in relatie tot samenwerkingspartners zoals WerkgeversServisePunt (WSP) en Arbeidsmarkt Regio Noord-Holland-Noord (RPA) en het Texelse HR-Netwerk - is hiermee begonnen.

Prestatie	**Ontwikkeling beheer en exploitatie voor de haven van Oudeschild**
Resultaat	Het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd, een externe werkgroep is bezig met een voorstel voor govermance en exploitatie van de haven van Oudeschild.

Initiatief voorstellen en moties

Motie 15-02-2023	**Vijf over twaalf voor de Texelse vissers in de haven van Oudeschild**
Resultaat	Het ministerie van LNV heeft € 30 miljoen cofinanciering beschikbaar gesteld voor toekomstgerichte en nieuwe visserij en behoud van de historie van de visserijgemeenschappen. Texel maakt onderdeel uit van de visserijregio Kop van Noord-Holland (VOP). Als ambtelijk coördinator is in de landelijke werkgroep gewerkt aan het Visserij Ontwikkel Plan Kop van Noord-Holland, dat eind 2023 in concept gereed is. Plannen die in 2023 geuit zijn, maar niet binnen de VOP passen zullen als vervolgdeel beoordeeld worden op kansrijke projecten ten behoeve van de Texelse vissers dan wel ten behoeve van de haven van Oudeschild.

Motie 09-11-2023	**Vissen naar subsidie**
Resultaat	De motie is ter vergadering ingewilligd vanwege het beschikbaar stellen van € 2 miljoen voor projecten die ten gunste van de visserijsector en/of visserijgemeenschap zijn. Bezien wordt of dit geld als cofinanciering van het Visserij Ontwikkel Plan Kop (VOP) van Noord-Holland situatie Texel wordt ingezet. Of dat het gebruikt wordt voor andere projecten die in het traject van inventarisatie van projecten voor het VOP niet binnen de financieringskaders van LNV vielen. Besluitvorming wordt in 2024 ev verwacht.

B Jaarrekening

Wat heeft het gekost?

4 Texel werkt! 2023 (x 1.000 euro)

Lasten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Havens	14.144	1.721	1.937	1.955	2.032
Economie	700	410	710	577	589
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	**14.844**	**2.132**	**2.647**	**2.532**	**2.621**

Baten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Havens	13.149	793	1.078	1.078	1.103
Economie	29	45	31	31	29
Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	**13.178**	**838**	**1.109**	**1.109**	**1.132**
Saldo programma 4	**-1.667**	**-1.293**	**-1.538**	**-1.423**	**-1.489**

Rekeningresultaat programma 4 (verschil begroting - rekening)	**€**	**-66**	**Nadeel**

Mutaties Reserves

Mutaties reserves lasten (toevoegingen aan reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Reserve haven	13.453	900	1.119	1.119	900
Totaal toevoegingen aan reserves	**13.453**	**900**	**1.119**	**1.119**	**900**

Mutaties reserves baten (onttrekkingen uit reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Reserve haven	331	385	164	164	392
Totaal onttrekkingen uit reserves	**331**	**385**	**164**	**164**	**392**

Voor de specificatie van deze mutaties wordt u verwezen naar de toelichting op de balans (Passiva).

Analyse (bedragen x € 1.000)

Havens			**-52**
Per saldo nadeel t.o.v. de begroting op basis werkelijke afrekening 2023	-52	N	

Economie			**-14**
Lagere bijdrage ondernemersfonds	19	V	
Lagere bijdrage 'de kop werkt'	8	V	
Overige lagere bijdrages aan derden	14	V	
Lagere energiekosten markten	13	V	
Lagere kosten destructie en (zee)honden/kattenregeling	8	V	
Toegerekende salarissen	-75	N	
Overige < 10	-1	N	

Totaal programma 4	**-66**

PROGRAMMA 5

TOEKOMST VOOR DE JEUGD

1. Verduurzamen en moderniseren gebouwen basisscholen buitendorpen.
2. Uitvoeren Texelse en Regionale Agenda Onderwijs & Zorg
3. Doorontwikkelen Kenniswerkplaats Texel

De gemeente Texel is voor de huidige en toekomstige inwoners een aantrekkelijke gemeente om te leven. Het is plezierig wonen en werken op het eiland. Daarom is er een goed vestigingsklimaat. Jonge gezinnen komen graag naar Texel, mede omdat er goede scholen zijn voor basis- en voortgezet onderwijs. De jeugd kan op Texel gezond, gelukkig en veilig opgroeien!

De scholen werken intensief samen in een goed ontwikkeld en sterk netwerk. Voor bijna elk kind is er passend aanbod. Kinderen met onderwijsachterstanden in de peuterleeftijd en het basisonderwijs worden ondersteund met extra taal- en rekenonderwijs. Scholen en gemeente werken integraal intensief samen op het snijvlak onderwijs en jeugdzorg.

De basisscholen in de dorpen worden zo lang als mogelijk in stand gehouden. Een goed pedagogisch en didactisch klimaat is daarvoor een randvoorwaarde. Het maakt niet uit in welk dorp leerlingen naar school gaan. Er is een brede scholengemeenschap met een breed aanbod met extra aandacht voor VMBO en de sectoren Toerisme, Techniek, Horeca, Zorg en Bouw. De scholen werken vanuit een integrale doorgaande leerlijn van 0 tot 19.

Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen geestelijk en lichamelijk vitaal ouder worden. Elke volwassene moet voldoende kunnen lezen, schrijven en rekenen en daarvoor kunnen werken aan zijn of haar basisvaardigheden. En dat begint al bij de jeugd!

A. Terugblik

Plan verduurzaming en modernisering scholen in de dorpen

In het vervolg op de bouw van De Skool is gestart met de ontwikkeling van een plan voor de verduurzaming en het moderniseren van de scholen in de dorpen. Alle schoolbesturen staan achter deze ontwikkeling. De basis hiervoor is de onderwijsvisie “Passend thuisnabij onderwijs op Texel”. Goede schoolgebouwen zijn belangrijk voor een “integraal onderwijskundig en organisatorisch netwerk”.

OSG De Hogeberg

OSG De Hogeberg werkt aan de verbreding van het aanbod. De samenwerking met Stichting Samenwerkingsschool Den Helder (Praktijkonderwijs), de Texel Academy, Omring en volwasseneneducatie (VONK) is bestendigd. In samenwerking met Stichting Samenwerkingsscholen is een afdeling voor Praktijkonderwijs gerealiseerd en is gestart met het bekijken van mogelijkheden voor Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). Het aanbod van VONK is verbreed. VONK biedt voor 3 groepen (i.p.v. 2) NT-2-onderwijs voor inwoners die taal- en rekenvaardigheden willen verbeteren.

Texelse Agenda Onderwijs & Zorg

In samenwerking met de gemeenten in de regio is voor het eerst gewerkt met het model “Model Integrale Samenwerking Kop” (www.mis-k.nl). Doel van dit model/deze aanpak is om kinderen die problemen hebben zo snel mogelijk in een traject te krijgen voor een oplossing. De eerste ervaringen zijn opgedaan, maar nog niet geëvalueerd. De kaders zijn de Wet Passend Onderwijs en de Jeugdwet.

Onderwijsachterstandenbeleid
De taalklas heeft aan ca. 40 kinderen extra ondersteuning geboden. De extra taalondersteuning heeft positief effect op de taalontwikkeling en heeft ook breder maatschappelijk effect; kinderen raken meer verweven in de Nederlandse cultuur en samenleving. Ook kinderen uit Oekraïne.

Texel Academy
De Texel Academy gastvrouw/gastheer en zelfstandig koks draait goed. Ook de opleiding voor niveau 3. Ongeveer tweederde deel van de studenten blijft op Texel. De uitbreiding van de wooncampus is gestart.

Kenniswerkplaats
De Kenniswerkplaats Texel (KWPT) is voor 5 jaar bestendigd. De gemeenteraad heeft hiervoor (m.i.v. 2024) bekostiging beschikbaar gesteld. De belangstelling voor de kenniswerkplaats is groter geworden. Voor het eerst heeft de universiteit van Utrecht met succes deelgenomen. De KWPT is aangehaakt bij het traject van het Huis van Ontwikkeling (HVO) met als doel om te bekijken of de KWPT daar op aan kan haken.

Taalhuis
De ontwikkeling van basisvaardigheden vergroot de perspectieven en de kansen op de arbeidsmarkt. Het taalhuis is gekoppeld aan de ontwikkeling van het Huis van Ontwikkeling waarin arbeid en inkomen ‘samenkomen’.

Samen Op Kop!
Op basis van de Samenwerkingsagenda “Samen Op Kop” zetten de Kopgemeenten gezamenlijk in op een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt op de terreinen agri, leisure, zorg en techniek. Er is vooral ingezet op een betere aansturing, coördinatie en planning om projecten weer van de grond te krijgen. Er zijn beroepenevents georganiseerd voor het techniekonderwijs en mbo leerlingen, er zijn bedrijvendagen georganiseerd en er is gewerkt aan een uitvoeringsagenda voor 2024.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)
De middelen die het Rijk voor dit programma beschikbaar stelt, zijn bedoeld voor het aanpakken van onderwijsachterstanden die opgelopen zijn door COVID-19. De gemeente heeft in samenspraak de middelen besteed. De inzet op o.a. weerbaarheidstrainingen in het basisonderwijs en het schoolmaatschappelijk werk is voortgezet.

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren. Per taakveld* staat welke verbonden partijen bijdragen aan welke gemeentelijke doelstelling.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Onderwijs	In-stand-houding onderwijs.

* Een taakveld is een verplichte onderverdeling in hoofdlijnen van gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Taakvelden worden gebruikt om inkomsten en uitgaven voor alle gemeenten in kaart te brengen. Dit bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid.

In paragraaf A staat de basisinformatie per verbonden partij.

Beleidsindicatoren

Hier lichten wij de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
4.Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatjegemeente.nl	2017	0,5	1,8
				2018	Geen data	2,1
				2019	Geen data	2,4
				2020	Geen data	2,7
				2021	Geen data	2,7
				2022	6,7	4,2
4.Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatjegemeente.nl	2017	13	27
				2018	14	25
				2019	18	25
				2020	13	20
				2021	13	20
				2022	14	24
4.Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder start-kwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	www.waarstaatjegemeente.nl	17/18	2,2	1,9
				18/19	2,0	2,0
				19/20	1,7	1,7
				20/21	1,9	1,9
				21/22	2,0	2,4

Doelenboom

5.1 Goed onderwijs faciliteren

5.1.1 Primair en voortgezet onderwijs huisvesten
- 5.1.1.2 Integraal huisvestingsplan scholen uitvoeren
- 5.1.1.3 Ontwikkelen Onderwijscentrum Texel

5.1.2 Onderwijsaanbod behouden en verbreden
- 5.1.2.7 Nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg uitvoeren
- 5.1.2.9 Visie Thuis nabij onderwijs uitvoeren
- 5.1.2.14 Gebouw OSG adequaat onderhouden

5.1.3 Medebewindstaken onderwijs uitvoeren
- 5.1.3.1 De gemeentelijke leerplichttaken uitvoeren
- 5.1.3.2 Voortijdig schoolverlaten voorkomen
- 5.1.3.3 Verordening Leerlingenvervoer gemeente Texel 2009 uitvoeren
- 5.1.3.4 Verordening Toelage Uitwonende Studenten gemeente Texel 2010

5.1.4 Goed onderwijs faciliteren
- 5.1.4.1 Een breed en gezond onderwijsaanbod faciliteren

5.1.6 Speciale school voor basisonderwijs op Texel behouden
- 5.1.6.1 Speciale school voor basisonderwijs co financieren

5.1.7 Volwasseneneducatie aanbieden
- 5.1.7.1 In samenwerking met gemeenten in de Kop van Noord-Holland een zo breed mogelijk aanbod sociale redzaamheid bewerkstelligen

Beleidsnota's en verordeningen

- Structuurvisie Texel op koers 2020 (2009)
- Nota toekomstvisie OSG De Hogeberg (2014)
- Visie op onderwijs 'Passend Thuisnabij Onderwijs' op Texel (2013)
- Procesplan Ontwikkeling Onderwijs Texel (2015)
- Contourendocument Ontwikkeling Onderwijs Texel (2016)
- Beleidsnota motorische remedial teaching (2011)
- Ondersteuningsplan Samenwerkingsverband Kop van Noord Holland PO (2022)
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid (2001)
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs (2009)
- Verordening leerlingenvervoer gemeente (2014)
- Verordening Toelage Uitwonende Studerenden (2016)
- Verordening Aanvullende vergoeding OV-chipkaart studenten Texel (2016)
- Ambtsinstructie leerplichtambtenaar (2006)
- Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs

B. Wat hebben we gedaan?

Prestatie	**Aanpassing Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel**
Resultaat	Dit is nog niet gerealiseerd, omdat de wet nog niet is gewijzigd. De wet gaat in 2025 in. De wijzigingen voor de verordening zullen vanaf dan bekend worden en vastgesteld.

Prestatie	**Wijziging verordening materiële financiële gelijkstelling**
Resultaat	Is nog niet gerealiseerd, omdat het evaluatietraject van het lokaal onderwijsbeleid met de schoolbesturen nog moet worden afgestemd.

Prestatie	**Exploitatieplan Onderwijshuisvesting vaststellen m.n. buitendorpen**
Resultaat	Er is gestart met de ontwikkeling van een plan voor het verduurzamen en moderniseren van de scholen in de dorpen.

Prestatie	**Evaluatie van pilotjaar Praktijkplaats Texel (sept 2021 - sept 2022)**
Resultaat	De evaluatie heeft plaatsgevonden. De raad is hierover geïnformeerd (RIB). De KWPT is feitelijk operationeel.

C. Voorstellen: Resultaat

Prestatie	**Budget voor twee trainees beschikbaar stellen**
Resultaat	Er zijn twee trainees aangenomen op een tweejarig traineecontract, een als aankomend projectleider bij Gemeentewerken en een is doorgestroomd naar aankomend financieel adviseur bij Bedrijfsvoering.

Initiatief voorstellen en moties

Dit programma had geen initiatief voorstellen of moties.

B Jaarrekening

Wat heeft het gekost?

5 Toekomst voor de jeugd 2023 (x 1.000 euro)

Lasten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Openbaar basis onderwijs	141	563	450	458	481
Bijzonder basisonderwijs	74	86	82	113	186
Openbaar speciaal onderwijs	112	121	92	112	130
Openbaar voortgezet onderwijs	789	867	502	502	498
Lokaal bestuurlijke onderwijstaken	835	1.016	650	689	721
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	**1.951**	**2.652**	**1.776**	**1.875**	**2.016**

Baten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Openbaar basis onderwijs	0	18	12	12	18
Openbaar voortgezet onderwijs	294	374	0	0	0
Lokaal bestuurlijke onderwijstaken	234	625	20	20	251
Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	**528**	**1.016**	**32**	**32**	**269**
Saldo programma 5	**-1.424**	**-1.636**	**-1.744**	**-1.843**	**-1.747**

Rekeningresultaat programma 5 (verschil begroting - rekening)	**€**	**96**	**Voordeel**

Mutaties Reserves

Mutaties reserves lasten (toevoegingen aan reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Geen mutaties	0	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen uit reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Mutaties reserves baten (onttrekkingen uit reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2022 primair	Begroting 2022 na wijziging	Rekening 2023
Toekomstvisie O.S.G.	294	374	0	0	0
Totaal onttrekkingen uit reserves	**294**	**374**	**0**	**0**	**0**

Analyse (bedragen x € 1.000)

Openbaar basis Onderwijs			**-90**
Kosten bewaking leegstaande schoolgebouwen	-89	N	
Overige oorzaken < € 10	-1	N	
Openbaar speciaal Onderwijs			**-17**
Salarissen	-17	N	

Openbaar voortgezet Onderwijs			**4**
Minder uitgaven inzake brandverzekering	3	V	
Overige oorzaken < € 10	1	V	

Lokaal bestuurlijke onderwijstaken			**199**
Minder uitgaven voor het bewegingsonderwijs	20	V	
Leerplicht	-7	N	
Leerlingenvervoer	13	V	
Achterstandenbeleid: het voordelig saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door saldering van niet begrote posten voor zowel VVE-uitgaven als ontvangen Rijksbijdrage GOAB. Bij de tussenrapportage 2024 zal een correctie worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de afwijking minder groot zal zijn dan in voorgaande jaren.	175	V	
Overige oorzaken < € 10	-2	N	

Totaal programma 5	**96**

SAMEN BELEVEN EN BEWEGEN

1. Texel buitensporteiland!
2. Uitvoering sport, cultuur en erfgoednota's
3. Onderwaterarcheologiebeleid in werking

Het programma 'Samen beleven en bewegen' gaat over kunst & cultuur, sport, cultureel erfgoed, archeologie en monumenten. En over het bijbehorend aanbod, de beleving, huisvesting, terreinen, initiatieven en evenementen. Allemaal belangrijk om Texel een fijne unieke plek te laten zijn om te wonen, werken en recreëren. Een breed aanbod stimuleert een positieve, gezonde en gelukkige samenleving.

In het collegeuitvoeringsprogramma hebben we opgenomen dat we willen dat kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar aan sport- en culturele activiteiten kunnen meedoen zonder hinder van (financiële) drempels. We willen dat er voldoende en divers aanbod is van culturele evenementen en dat onze cultuurhistorische elementen behouden blijven. Het Thijssehuis moet een, voor een gemeente van onze omvang, unieke plek worden. Een plek waar iedereen zich op het gebied van kunst, cultuur en literatuur kan vermaken, verder kan ontwikkelen, maar ook gewoon thuis kan voelen.

A. Terugblik

Kunst en cultuur

In 2023 opende het Informatiesteunpunt Digitale Overheid (IDO) officieel haar deuren in de bibliotheek. Dit zogenoemde IDO is een fysieke plek waar iedereen terecht kan voor hulp en met vragen over het gebruik van digitale omgevingen van de overheid bij bijvoorbeeld aanvragen van toeslagen, belastingen, DigiD, AOW, werk, uitkering, donorregistratie, rijbewijs of zorg. Het IDO wordt bekostigd via een specifieke uitkering van het rijk via de gemeente, maar wordt verzorgd door KopGroep Bibliotheken.

In overleg met de adviescommissie cultuurbeleid, architect, toekomstige gebruikers en een externe deskundige formuleerden we een kunstopdracht voor het ontwerpen van een kunstwerk in de nok van het Thijssehuis. De opdracht werd nationaal opengezet en er waren meer dan 100 inzendingen. Op voorstel van de adviescommissie cultuurbeleid selecteerden we uiteindelijk 3 schetsontwerpen om nader uit te laten werken door de kunstenaars en deze te laten presenteren voor een speciale selectiecommissie. Deze presentatie en de definitieve selectie vindt plaats in 2024.

Thijssehuis

In de raadsvergadering van september 2023 heeft de raad besloten een aanvullend krediet beschikbaar te stellen voor de realisatie van het Thijssehuis. Dit was nodig om de aanbesteding rond te kunnen maken. De bouwkundige opdracht voor het gebouw is gegund aan aannemingsbedrijf Dozy B.V. uit Den Helder. DonkerVeenstra uit Drachten kreeg de opdracht voor het zorgdragen van de installaties van het gebouw. Via de Uitvoeringsregeling versterken maatschappelijke sector Noord-Holland 2021 van de provincie Noord-Holland konden we Stichting Thijssehuis ondersteunen met een subsidie van € 35.357 voor de inrichting van het Thijssehuis.

Noodfonds compensatie meerkosten energie
Bij de voorjaarsnota van 2023 stelde het rijk extra middelen beschikbaar via de algemene uitkering van het gemeentefonds voor financiele ondersteuning aan maatschappelijke organisaties voor tekorten als gevolg van de energiecrisis. We stelden naar aanleiding hiervan een voorstel op om Texelse maatschappelijke, culturele en/of sportorganisaties eenmalig te compenseren voor de meerkosten van energie in de jaren 2022 en 2023.

Erfgoed, monumenten en musea
In de raad van juli 2023 is de kerkenvisie vastgesteld. Acties welke uit de kerkenvisie voortvloeiden waren o.a. het opstellen van kerkpaspoorten en het uitvoeren van energiescans van de kerkgebouwen.
Ook is het schapenboetenbeleid vastgesteld in de raadsvergadering van 20 september. Uit dit beleid volgden nieuwe regelingen voor de monumentale schapenboeten zoals de collectieve onderhoudsregeling.
In 2023 is er een groot bedrag toegekend aan onderhoud- en restauratiesubsidies voor monumenten en schapenboeten. Er vonden daarnaast in februari 2023 adviesgesprekken plaats over de verduurzaming van monumenten. Verder is het wagenhuis Molwerk 5 aangewezen als gemeentelijk monument. En op de Open Monumentendag 2023 is de Erfgoedprijs uitgereikt aan Stichting Buitenplaats Brakestein.

Met Stichting Texels Museum zijn nieuwe vierjarige BCF-subsidieafspraken gemaakt. En aanvullende afspraken voor twee jaar met betrekking tot de inventarisatie- en bewaarplicht van het erfgoed. Over eventuele voortzetting van deze laatste wordt in 2025 geevalueerd.

Immaterieel cultureel erfgoed
De Meierblis en Ouwe Sunderklaas konden in 2023 weer doorgaan.

Archeologie
In 2023 adviseerde Archeologie West-Friesland met de vergunningsaanvragen. Daarnaast is gestart met de actualisatie van de archeologische beleidskaart. Er zijn ook verdere gesprekken gevoerd met de provincie en de mosselsector over de pilot om een aantal mosselzaadpalen te laten staan, ter bescherming van scheepswrakken op de Texelse rede.

Sport
De Sportstichting Texel voert het Lokaal Sportakkoord Texel uit. Het Sportakkoord is opgewaardeerd naar Sportakkoord II en integraal onderdeel geworden van de Brede SPUK-regeling en het GALA-akkoord. Zodoende staat sport en bewegen nog meer in verbinding met het gezondheidsdomein en de sociale basis. Diverse initiatieven uit het Sportakkoord zijn gestart en/of uitgevoerd. Zo is er weer een trimbaan in De Dennen gerealiseerd en zijn er loop- en beweegroutes in de dorpen gerealiseerd.

De Sportstichting Texel heeft project ‘Doortrappen’ voortgezet. Een project wat over fietsveiligheid voor ouderen gaat. De provincie Noord-Holland heeft hiervoor weer subsidie verstrekt. Er was veel belangstelling voor de initiatieven, waaronder een fietsbeurs (500 bezoekers), goed bezochte lezingen over fietsveiligheid (115 deelnemers) en fietstochten (65 deelnemers).

Voor de renovatie van de wielerbaan in Sportpark Den Burg-Zuid is een plan gemaakt. Op basis daarvan heeft de raad krediet beschikbaar gesteld om de baan daadwerkelijk te gaan renoveren.

Meerdere sportverenigingen in en nabij Sportpark Den Burg-Zuid en de scholen hebben ideeën en/of wensen aangegeven voor de realisatie sport- en beweegvoorzieningen. Deze wensen en ideeën zijn geïnventariseerd. Daarnaast is er overcapaciteit van de voetbalvelden. Daarom heeft de raad een voorstel voor een onderzoek naar de toekomstige invulling van het sportpark aangenomen.

Evenementen
In 2023 zijn er 100 evenementen aangemeld, waarvan 90 uitgevoerd en 10 ingetrokken of afgelast.

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht staat welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren. Per taakveld* staat vermeld welke verbonden bijdragen aan welke gemeentelijke doelstelling.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR Archeologie Westfriese gemeenten		De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen vanwege de regionale samenhang van archeologische structuren, teneinde archeologisch beleid en indien nodig uitvoerende werkzaamheden gezamenlijk gestalte te geven.

* Een taakveld is een verplichte onderverdeling in hoofdlijnen van gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Taakvelden worden gebruikt om inkomsten en uitgaven voor alle gemeenten te rubriceren. Dit bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid.

In paragraaf A staat de basisinformatie per verbonden partij.

Beleidsindicatoren

Hier lichten wij de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (februari 2023) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
5.Sport, cultuur en recreatie	Niet- sporters*	%	RIVM (gegevens komen per 4 jaar in de loop van jaar T+1 beschikbaar).	2012	50,8	46,6
				2016	56,4	48,7
				2020	50,8	49,3

Doelenboom

6.1 Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren

- 6.1.1 Voorzieningen en activiteiten voor sport stimuleren
  - 6.1.1.1 Sportverenigingen, -organisaties en -initiatieven ondersteunen
  - 6.1.1.2 Voldoende goede sportaccommodaties faciliteren
  - 6.1.1.7 Texel als “eiland voor sportevenementen” positioneren
  - 6.1.1.13 Sportnota uitvoeren
- 6.1.2 Monumenten in stand houden en archeologie conserveren
  - 6.1.2.1 Erfgoed behouden
  - 6.1.2.2 Restauratie en onderhoud monumenten stimuleren
  - 6.1.2.6 Pilot onderwaterarcheologie vervolgen
  - 6.1.2.8 Erfgoednota uitvoeren
- 6.1.3 Kunst en cultuur stimuleren
  - 6.1.3.1 Cultuurverenigingen, -instellingen en -initiatieven faciliteren
  - 6.1.3.11 Cultuurvisie uitvoeren

Beleidsnota’s en verordeningen

- Structuurvisie Texel op koers 2020 (2009)
- Cultuurvisie Texel 2017, Cultuur ontwikkeld/t
- Erfgoednota Texel 2017, Texel is de Reede
- Beleidsnota sport Texel 2017, Texel in beweging als sporteiland
- Uitvoeringsregeling subsidie kunst en cultuur 2020 (2020)
- Uitvoeringsregeling subsidie sport 2022 (2023)
- Uitvoeringsregeling subsidie schapenboeten en monumenten 2024
- Algemene subsidieverordening Texel 2020 (2020)
- Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021
- Verordening Adviescommissie Cultuurbeleid (2018)
- Erfgoedverordening Texel 2023
- Programma toezicht instandhouding monumenten Texel 2021-2023
- Uitvoeringsrichtlijnen monumentenzorg Texel 2020
- Beleidsregels uitvoeringsregeling evenementen gemeente Texel 2023
- Spelen op Texel, onderzoek huidige situatie en een nieuwe visie op spelen (2016)
- Schapenboetenbeleid

B. Wat hebben we gedaan?

Prestatie	**Tentoonstellingsruimte archeologie Den Burg realiseren**
Resultaat	Niet gerealiseerd omdat de tweede fase Groeneplaats project nog niet gestart is.

Prestatie	**Ontwikkelen kerkenvisie Texel**
Resultaat	De kerkenvisie is vastgesteld in de raadsvergadering van 20 juli 2023.

Prestatie	**Herijken subsidiebeleid met oog voor verenigingsondersteuner**
Resultaat	In ontwikkeling. Vanuit de regeling Sportakkoord (landelijk) zijn veel 'services' beschikbaar gekomen voor sportverenigingen: ondersteuningsinitiatieven op het gebied van bestuur, organisatie, trainers, workshops, etc. De Sportstichting Texel biedt ook verenigingsondersteuning aan voor informatie en hulpvragen.

Prestatie	**Evaluatie beheer en exploitatie TXL Sporthal**
Resultaat	Is gestart. Samen met de Sportstichting Texel wordt de evaluatie voorbereid.

Prestatie	**Schapenboetenbeleid**
Resultaat	Het schapenboetenbeleid is vastgesteld in de raadsvergadering van 20 september 2023.

Prestatie	**Nieuwe Uitvoeringsregeling Subsidie schapenboeten en monumenten**
Resultaat	Er is een nieuwe uitvoeringsregeling subsidie schapenboeten en monumenten 2024 vastgesteld op 21 november 2023 volgend uit het schapenboetenbeleid.

C. Voorstellen: Resultaat

Prestatie	**Beleid- en beheerplan spelen opstellen**
Resultaat	De ontwikkeling van een nieuw beheerplan voor de speelvoorzieningen is gestart. Een extern bureau heeft hiervoor opdracht gekregen.

Prestatie	**Functie beheerstichting schapenboeten onderzoeken**
Resultaat	Bij het opstellen van het schapenboetenbeleid is gebleken dat een beheerstichting geen adequaat middel is voor het behoud en herstel van de schapenboeten. Door de collectieve onderhoudsregeling zal het behoud van de schapenboeten beter gewaarborgd worden.

Prestatie	**Speeltoestellen certificeren**
Resultaat	Is uitgevoerd 2023.

Prestatie	**Monumententoezicht uitvoeren**
Resultaat	De gemeente Hoorn heeft de samenwerking in februari 2023 opgezegd. Begin augustus 2023 is een nieuwe toezichthouder gestart via Stichting Monumentenwacht Noord-Holland. De reguliere werkzaamheden inzake het toezicht op monumenten wordt naar behoren uitgevoerd.

Initiatiefvoorstellen en moties

Motie 21-06-2023	**Pannaveld voor De Skool**
Resultaat	Er is een plan voor een pannaveld uitgewerkt, en in 2024 wordt dit aangelegd.

Motie 14-12-2022	**Een plaats voor het kunstwerk 'in veilige handen'**
Resultaat	Een plaats voor het kunstwerk is (nog) niet gevonden. Er zijn in overleg met Hoogheemraadschap een aantal alternatieve locaties besproken en omwonenden uitgevraagd. Hieruit kwam naar voren dat geen van de locaties op voldoende draagvlak bij de omwonenden kan rekenen.

Motie 20-09-2023	**Texels erfgoed op peil**
Resultaat	Met de uitwerking van het raadsvoorstel is gestart eind 2023.

Motie 09-11-2023	**Red ons maritiem erfgoed!**
Resultaat	De oriënterende gesprekken met de partijen die betrokken zijn bij het Maritiem erfgoed is gestart.

B Jaarrekening

Wat heeft het gekost?

6 Samen beleven en bewegen 2023 (x 1.000 euro)

Lasten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Vormings- en ontwikkelingswerk	657	670	689	717	717
Monumenten en torens	196	218	246	287	290
Sport	1.898	1.825	1.937	1.997	2.059
Kunst en cultuur	1.007	979	1.529	1.477	1.206
Subsidies en leningen	19	29	30	30	29
Speelplaatsen	150	97	158	114	114
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	**3.927**	**3.817**	**4.589**	**4.621**	**4.414**

Baten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Vormings- en ontwikkelingswerk	0	0	0	13	13
Monumenten en torens	15	32	0	0	31
Sport	461	412	341	341	561
Kunst en cultuur	258	656	197	197	182
Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	**734**	**1.100**	**538**	**551**	**787**
Saldo programma 6	**-3.194**	**-2.717**	**-4.051**	**-4.070**	**-3.627**

Rekeningresultaat programma 6 (verschil begroting - rekening)	**€**	**443**	**Voordeel**

Mutaties Reserves

Mutaties reserves lasten (toevoegingen aan reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Combinatiefunctieregeling	15	15			
Gemeentelijke monumenten	0	0	0	0	19
Gemeentelijke schapenboeten	21	0	0	0	0
Kunst in openbaare ruimte	0	43	0	0	0
Totaal toevoegingen aan reserves	**36**	**58**	**0**	**0**	**19**

Mutaties reserves baten (onttrekkingen uit reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Sportstimuleringsfonds	0	0			
Gemeentelijke monumenten	14	24	0	0	0
Gemeentelijke schapenboeten	0	8	0	0	31
Totaal onttrekkingen uit reserves	**14**	**32**	**0**	**0**	**31**

Voor de specificatie van deze mutaties wordt u verwezen naar de toelichting op de balans (Passiva).

Analyse	(bedragen x € 1.000)		
Monumenten en torens			**29**
Overheveling via reslutaatbestemming 2023, budget is via motie in Q3 2023 beschikbaar gesteld en wordt in 2024 uitgevoerd.	10	V	
Egalisatie 2023 per saldo schapenboeten en monumenten	12	V	
Inhuur personeel beleid, niet ingezet	15	V	
Hogere advieskosten derden inzake toekomstig gebruik gemeentelijke gebouwen	-5	N	
Extra storting Ijzeren Kaap RGB	-6	N	
Overige oorzaken < € 1.000	3	V	

Sport			
Sport Algemeen			**29**
Combinatiefunctie sport en cultuur	25	V	
Atletiekbaan, minder afschrijvingslasten en meer huuropbrengst	5	V	
Toegrekende salarissen	-11	N	
Overige oorzaken < € 1.000	10	V	
Binnensportaccomodaties			**133**
Toegerekende salarissen	30	V	
Lagere kosten onderhoud gyminventaris	7	V	
Meer ontvangen subsidie Rijk	3	V	
Vergoedingen gymonderwijs lager	3	V	
Texel Sporthal: hogere huuropbrengsten	19	V	
Texel Sporthal: lagere subsidie ontvangen	-7	N	
Texel Sporthal: overheveling resultaat 2022, niet uitgegeven	37	V	
Texel Sporthal Onvoorzien in verband met open begroting	45	V	
Overige oorzaken < € 1.000	-4	N	
Zwempark Molenkoog			**-6**
Toegerekende salarissen	19	V	
Energielasten	-57	N	
Rationeel Gebouwenbeheer	-47	N	
Opbrengsten	-30	N	
Meeropbrengsten subsidie en Spuk regeling	110	V	
Overige oorzaken < € 1.000	-1	N	
Buitensportaccomodaties			**3**
Doorbelastingen intern sportvelden	-5	N	
Minder onderhoud aan sportvelden	15	V	
Hogere erfpacht	-5	N	
Huuropbrengsten	13	V	
Vergoeding lichtmasten 2024 in 2023 geboekt!	-17	N	
Overige oorzaken < € 10	2	V	

Kunst en Cultuur			**268**
d'ouwe ulo: energie	-14	N	
d'ouwe ulo: technisch administratief beheer	-3	N	
d'ouwe ulo: huur	5	V	
d'ouwe ulo: onderhoud	9	V	
Cultuur en historie werkzaamheden derden	41	V	

Museumpas	3	V	
Overige oorzaken < € 10	5	V	
Thijssehuis : Kapitaallasten	112	V	
Thijssehuis : overig	121	V	
Thijssehuis : opbrengsten	-11	N	
Subsidies en leningen			**-14**
Toerekening salarissen	-14	N	
Speelplaatsen			**1**
Overige oorzaken < € 10	1	V	
Totaal programma 6			**443**

PROGRAMMA 7

DUURZAAM, SCHOON EN INNOVATIEF

1. Energie besparen en duurzaam opwekken
2. Kennis bundelen op Texel voor innovaties
3. Afval verder scheiden

Dit programma gaat over schoonheid. Schoon in de zin van duurzaam en hoe Texel dit zo snel mogelijk kan worden. Maar ook schoon in de zin van een schoon milieu, hygiëne, een nette openbare ruimte zonder zwerfvuil en verontreiniging. Daar hoort een goed inzamelsysteem van afvalstoffen of beter gezegd grondstoffen bij.

A. Terugblik

Energietransitie

In het landelijk Klimaatakkoord is afgesproken dat Nederland in 2050 vrijwel geen broeikasgassen meer uitstoot. Daarom is het nodig om elektriciteit en warmte uit duurzame bronnen te halen. In 2020 heeft de gemeenteraad een beleidsnotitie voor de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie vastgesteld. Deze beleidsnota heet Texel zelfvoorzienend en duurzaam en geeft inzicht en overzicht in de opgave waar we voor staan.

In december 2021 is de Transitievisie Warmte gemeente Texel vastgesteld. Deze visie is een eerste aanzet hoe we in 2050 van het aardgas af zijn. Voor de uitvoering van deze ambitie uit het landelijk Klimaatakkoord hebben gemeenten een regierol gekregen. In 2023 is naast het verduurzamen van woningen ook ingezet op het verduurzamen van bedrijven.
Inwoners kunnen volgens de in 2023 vastgestelde ‘Verordening toekomstbestendig wonen’ gebruikmaken van een renteloze lening voor het verduurzamen van de eigen woning door bijvoorbeeld isolatie en zonnepanelen. Ook is er gratis en onafhankelijk advies voor woningeigenaren. Via het gemeentelijk Duurzaam Bouwloket kan digitaal, telefonisch of aan de keukentafel advies worden gevraagd. In 2023 konden inwoners van Texel ook op verschillende locaties terecht voor een spreekuur over verduurzaming van de eigen woning. Voor mensen met energiearmoede is met steun van de gemeente een fixbrigade opgericht, een isolatieaanpak uitgevoerd en een witgoed omruilactie georganiseerd. Voor het verduurzamen van oudere koopwoningen is bovendien een subsidie aangevraagd in het kader van de Nationale Isolatie Aanpak. Ook is er een start gemaakt met het opzetten van een subsidiefonds voor het verduurzamen van woningen, zoals opgenomen in het coalitieakkoord.
Voor het verduurzamen van bedrijven hebben we samen met de Omgevingsdienst bedrijven gestimuleerd zich aan de energiebespaarplicht te houden. Bedrijven konden gebruikmaken van advies en begeleiding bij het verduurzamen van bedrijfspanden en worden gecontroleerd op het naleven van hun verplichtingen op dit gebied. Ook nemen we deel aan een regionaal initiatief om een bedrijvenloket voor en door bedrijven op te richten en is samen met de Rabobank een start gemaakt voor het ondertekenen van een Green Deal met als doel onze bedrijventerreinen te verduurzamen.

In de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0) hebben we regionaal afspraken gemaakt over de opwekking van duurzame energie op land. Vooralsnog zetten we op Texel in op zon op daken en parkeerterreinen. Vanuit de Kop-gemeenten is in 2021 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor zon op daken en parkeerterreinen. Onze gemeente heeft hieraan vervolg gegeven met nadere onderzoeken naar de realisatie van zonne-carports. Ook is er een uitnodigingskader opgesteld voor de realisatie van zon op parkeerplaatsen. Dit uitnodigingskader zal in 2024 ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad. Voor de realisatie van zon op daken wordt gezocht naar regionale samenwerking.
Meer zonne-energie levert op het elektriciteitsnet soms problemen op. Mede daarom is in 2023 een systeemstudie uitgevoerd naar het energiesysteem van Texel. Ook is een start gemaakt met het opzetten van een lokale taskforce energie met als doel het optimaliseren van de energievoorziening op Texel. Ook werkt de gemeente mee aan het realiseren van een nieuw verdeelstation in het noordelijk deel van Texel.

Klimaatadaptatie

Het is belangrijk om ons aan te passen aan de klimaatverandering. Deze aanpassing wordt klimaatadaptatie genoemd. In de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021-2026 hebben we met elkaar de kaders afgesproken voor beleid op het gebied van klimaatadaptatie. Op basis hiervan werken de Kop-gemeenten samen om ons aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering.
In dit kader worden alle (her)inrichtingsplannen beoordeeld op hun bijdrage aan waterberging en het voorkomen van hittestress. Dit jaar is er voor het eerst volgens de nieuwe uitgangspunten van het Programma Stedelijk water en Riool gewerkt. In rioolprojecten zoals Robbepad, Oost en Ada van Hollandstraat e.o. zijn grote delen van particulier verhard oppervlak succesvol op het regenwaterriool overgenomen en waar mogelijk heeft verharding plaatsgemaakt voor groen. Op deze manier blijft het schone regenwater in het gebied en krijgt het overvloedige water meer ruimte om in de grond te zakken. Zo dragen we bij aan het verminderen van wateroverlast en droogte- en hittestress. Ook buiten de rioolprojecten weten we meer inwoners te bereiken om het regenwater te hergebruiken. De stimuleringsregeling heeft tot een veelvoud aan aanvragen geresulteerd, waar dit aantal in voorgaande jaren vaak op één hand te tellen was. Wel wordt opgemerkt dat de regeling onvoldoende stimulans geeft bij grotere percelen, met name in het buitengebied.
In 2023 is bovendien gestart met een uitvoeringsplan Klimaatadaptatie op basis van de regionale strategie.

Circulaire economie

In de circulaire economie wordt gestreefd naar een **eindeloze cyclus** van grondstof naar 'afval' naar grondstof waarbij echt afval niet bestaat en altijd een grondstof is voor nieuwe producten. In 2050 moeten alle grondstoffen uit hergebruik komen (Nationaal Grondstoffenakkoord 2017). In 2030 moet de helft van onze grondstoffen al uit hergebruikte grondstoffen bestaan. Er wordt gewerkt aan het opstellen van een Texels afvalgrondstoffenplan het “recycleplan 2024-2030” wat in 2024 zal worden voorgelegd, waarin stappen worden gezet in de richting de circulaire samenleving. We geven zelf het goede voorbeeld door ons afval te scheiden. Daarvoor hebben we in 2023 nieuwe afvalbakken aangeschaft.
Samen met de provincie en met de vaststelling van Programma Waddeneilanden en Samenwerkingsagenda Samen op Kop wordt ingezet op bredere bewustwording van circulaire economie zodat het in meerdere projecten randvoorwaarde wordt.
Het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Inkopen (MVOI) is getekend en nader uitgewerkt in een actieplan MVOI, waarin duurzaamheid een belangrijke plek heeft. Er wordt vanzelfsprekend al rekening gehouden met circulariteit in de inkoop en aanbesteding.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren. Per 'taakveld*' staat vermeld welke verbonden partijen een bijdrage leveren en aan welke gemeentelijke doelstelling.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland	7.3 Afval	Transport en verwerking huishoudelijk afval Grondstoffenscheiding Beheer afvalbrengstation
Omgevingsdienst Noord Holland Noord	7.4 Milieubeheer	Toezicht en handhavingstaken milieu

* Een taakveld is een verplichte onderverdeling in hoofdlijnen van gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Dit begrip vervangt het oude begrip subfunctie. Taakvelden worden gebruikt om inkomsten en uitgaven voor alle gemeenten te rubriceren. Dit bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid.

In paragraaf A staat de basisinformatie per verbonden partij.

Beleidsindicatoren

Hier lichten wij de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (februari 2024) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
7.Volksgezond-heid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	2019	221	163
				2020	236	171
				2021	231	164
				2022	-	148
7.Volksgezond-heid en Milieu	Bekende hernieuwbare elektriciteit	%	Berekening	2019	10,1	20,0
				2020	15,9	26,8
				2021	16,5	33,2

Doelenboom

7.1 Een gezond milieu bevorderen

7.1.1 Rioolstelsel in stand houden en eventueel verbeteren
- 7.1.1.1 Basis Rioleringsplan (BRP) uitvoeren

7.1.2 Texel schoon houden
- 7.1.2.1 Texel voor burgers, bedrijven en toeristen schoon houden
- 7.1.2.3 Onkruidbestrijding op verharding
- 7.1.2.5 Voldoende openbare toiletten op het eiland verzorgen
- 7.1.2.9 Voorkomen dat kadavers en andere dode dieren op het strand gevaar kan opleveren vanwege mogelijke besmetting
- 7.1.2.13 Openbare toiletten onderhouden
- 7.1.2.14 Ondergrondse afvalbakken voor restafval plaatsen
- 7.1.2.15 Perscontainer vervangen
- 7.1.2.16 Afvalbakken voor zwerfvuil vervangen
- 7.1.2.17 Via communicatie op vermindering restafval inzetten

7.2 Een duurzame samenleving bevorderen

7.2.1 Texelse energie uiterlijk 2020 duurzaam en zelfvoorzienend maken
- 7.2.1.1 Ambitie 2020 bereiken
- 7.2.1.2 Energietransitie subsidiëren, energiebesparing en schone energie stimuleren
- 7.2.1.3 Energiebesparing woningbouw stimuleren
- 7.2.1.4 Texel tot voorbeeld van energiebesparing en duurzame energietechnieken maken
- 7.2.1.5 Projecten van derden voor duurzame energieproductie faciliteren
- 7.2.1.9 Schone energie stimuleren

7.2.2 Texels drinkwater uiterlijk 2020 duurzaam en zelfvoorzienend krijgen

7.2.3 Texels watersysteem toekomstbestendig maken en houden
- 7.2.3.1 Ontwikkelen water netwerkknooppunt zoet-zout
- 7.2.3.2 Aan verbetering kwaliteit van het oppervlaktewater bijdragen
- 7.2.3.3 Duurzaamheidsambitie zoetwaterbeheer waarmaken

Beleidsnota's en verordeningen

- Duurzaamheid/energietransitie
  - Texel zelfvoorzienend en duurzaam (2020)
  - Transitievisie Warmte (2021)
  - Verordening toekomstbestendig wonen (2023)
  - RES 1.0 Noord-Holland Noord (energieregionhn.nl)
  - Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021-2026

- Schoon
  - Programma Stedelijk Water en Riool 2023-2027
  - Grondstoffenplan (2013)

B. Wat hebben we gedaan?

Prestatie	**Grondstoffenplan vaststellen**
Resultaat	De kaderstelling en het doelgroepenbeleid zijn in ’23 met de raad besproken. Het afvalgrondstoffenplan, recycleplan geheten, gaat in 2024 naar de raad

Prestatie	**Aanbieden notitie over rioolheffing**
Resultaat	De inventarisatie wordt afgerond. Naar verwachting zal in Q4 2024 een voorstel aan de raad worden aangeboden.

C. Voorstellen: Resultaat

Prestatie	**Ondergrondse afvalcontainers beheren**
Resultaat	De gerealiseerde -strategische- investeringen/ aanpassingen zijn in lijn met het vast te stellen recycleplan: Realisatie van ondergrondse afvalstraten waar noodzakelijk, tractie overzetten op biodiesel en inzamelsystemen aanpassen en voorbereiden. Daarnaast zijn we begonnen met introductie van verbeterde zwerfafvalsystemen.

Prestatie	**Duurzaamheidsbeleid versneld uitvoeren**
Resultaat	We hebben in 2023 een warmteregisseur en een regisseur duurzame energie gefinancierd. Ook is een beleidsmedewerker duurzaamheid aangesteld. De invulling van de functie van warmteregisseur is echter na een paar maanden beëindigd.

Prestatie	**Regie en implementatie grondstoffenplan**
Resultaat	Er wordt gewerkt aan het opstellen van een nieuw recycleplan wat in Q2 2024 zal worden voorgelegd: Het overheids- branche- en producenten programma VANG (van afval naar grondstof) beslaat de periode van 2015-2025. De ambitie was om in 2020 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar te realiseren. Dit doel is nog niet gehaald. Wij hebben ons in 2023 aangesloten bij de landelijke doelstellingen met de ambitie van maximaal 100 kg restafval in 2026. Daarnaast optimaliseren we de gescheiden inzameling van de grondstoffen en streven we naar ‘***maximaal 30 kilo in 2030’*** De focus komt nog meer te liggen op het nog beter scheiden van restafval en het verbeteren van de kwaliteit van deelstromen. De gerealiseerde -strategische- investeringen/ aanpassingen zijn in lijn met het vast te stellen recycleplan: Realisatie van ondergrondse afvalstraten waar noodzakelijk, tractie overzetten op biodiesel en inzamelsystemen aanpassen en voorbereiden. Daarnaast zijn we begonnen met introductie van verbeterde zwerfafvalsystemen. Ook zijn we in gesprek met scholen over het belang van afval scheiden, met diverse betrokken partijen over het belang van verantwoord omgaan met afvalgrondstoffen, keukenafval en het verantwoord bouwen en slopen.

Prestatie	**Texel innovatief proefeiland**
Resultaat	De innovatieprojecten komen voornamelijk vanuit externe partijen. Om hierin te faciliteren is € 90.000 incidenteel in de begroting 2023 opgenomen. Hiervan is € 25.000 toegezegd voor procesbegeleiding van ontwikkelingen bij de Waddel op De Hoge Berg. Tevens zijn verzoeken gehonoreerd, totaal circa € 65.000 voor ontwikkelingen in het agrarisch gebied (GLB-projectsubsidie voor praktijkleernetwerken van De Lieuw, Eagle Ranche en Stichting Zoete Toekomst en LTO eerste aanzet gebiedsontwikkeling).

Prestatie	**Oprichten van een vierjarig subsidiefonds voor duurzame investeringen in woningen**
Resultaat	We zijn in 2023 gestart met de voorbereidingen. Het subsidiefonds is echter nog niet opgericht.

Initiatief voorstellen en moties

Motie 24-05-2022	**Gebiedsgerichte aanpak stikstof**
Resultaat	Het college heeft gehoor gegeven aan de motie en op 22 juni aan de PNH en de Noord-Hollandse kustgemeenten een brief gestuurd met daarin de oproep tot het leveren van maatwerk inzake de stikstofproblematiek.

Motie 13-07-2020	**Bij elke nieuwe inrichting van een straat of plein rekening houden met de toekomst: laadpunten voor auto's**
Resultaat	Bij het herinrichten/aanleggen van parkeervoorzieningen worden de mogelijkheden voor oplaadpunten meegenomen, en waar mogelijk aangelegd. De MRA-Elektrisch is ook voor ons bezig met het inventariseren van de mogelijkheden voor extra oplaadpunten. Deze zullen de komende jaren worden gerealiseerd. Na onderzoek systeemanalyse is duidelijk binnen welke randvoorwaarden kan worden gewerkt aan een toekomstbestendig Laadplan Texel.

B Jaarrekening

Wat heeft het gekost?

7 Duurzaam, schoon en innovatief 2023 (x 1.000 euro)

Lasten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Afval	2.178	2.062	2.116	2.125	2.106
Rioolbeheer	2.911	3.138	2.998	3.043	3.050
Milieubeleid	946	1.172	2.118	1.502	1.464
Openbare toiletten	34	28	27	29	40
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	**6.069**	**6.400**	**7.260**	**6.699**	**6.660**

Baten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Afval	2.580	2.393	2.523	2.523	2.340
Rioolbeheer	3.574	3.686	3.570	3.570	3.611
Milieubeleid	-48	509	4	655	763
Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	**6.106**	**6.587**	**6.096**	**6.747**	**6.714**
Saldo programma 7	**37**	**187**	**-1.164**	**48**	**55**

Rekeningresultaat programma 7 (verschil begroting - rekening)	**€**	**6**	**Voordeel**

Mutaties Reserves

Mutaties reserves lasten (toevoegingen aan reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Aanpak energiearmoede	0	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen uit reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Mutaties reserves baten (onttrekkingen uit reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Aanpak energiearmoed	0	0	0	175	175
Totaal onttrekkingen uit reserves	**0**	**0**	**0**	**175**	**175**

Voor de specificatie van deze mutaties wordt u verwezen naar de toelichting op de balans (Passiva).

Analyse (bedragen x € 1.000)

Afval			**-163**
Lagere kosten en lagere opbrengsten grof huishoudelijk afval, per saldo	18	V	
Hogere kosten en lagere opbrengsten oud papier, per saldo	-10	N	
Hogere kosten kunststof	-117	N	
Lagere opbrengst afvalstoffenheffing	-56	N	
Overige oorzaken <10	2	V	

Rioolbeheer			**34**
Lagere kosten straatreiniging en lagere doorbelasting aan riool, per saldo	23	V	
Lagere doorbelasting schouw en straatreiniging, hogere opbrengst rioolrecht, per saldo	11	V	

Milieubeleid			**146**
Lagere kosten en lagere toerekening salariskosten energie besparingsplan	95	V	
Hogere toerekening salariskosten en lagere advieskosten energieneutrale woningen, per saldo	28	V	
Hogere kosten milieutaken (Awb Omgevingsadvies) en accounthouderschap OD (detachering vanuit Den Helder)	-114	N	
Ontvangen subsidie energieaanpak bestaande woningbouw	10	V	
Lagere toerekening salaris- en doorbelaste kosten milieubeheer	30	V	
Lagere kosten geluidshinder	12	V	
Lagere kosten ongedierte- en insectenbestrijding	22	V	
Lagere kosten duurzaam texel	62	V	
Overige oorzaken <10	1	V	
Openbare toiletten			**-11**
Hogere kosten openbare toiletten	-11	N	

Totaal programma 7	**6**

GOED WONEN, GOEDE BEREIKBAARHEID

1. Versnellen woningbouw
2. Reconstructie Postweg
3. Transformatie vrijkomende schoollocaties

Dit programma gaat over wonen, gebiedsontwikkeling en mobiliteit in brede zin; over verkeer, parkeren, wegen en fietspaden en ook over de leefbaarheid en bereikbaarheid van de dorpen.

A. Terugblik

Wonen en gebiedsontwikkeling

Wonen
Ter uitvoering van het Actieplan Wonen, Woningbouwprogramma Texel 2020-2030 en het college-uitvoeringsprogramma is in 2023 vol ingezet op het realiseren van betaalbare woningen.

Versnelling woningbouw
Met het besluit 'Versnelling Woningbouw' (2021) heeft de raad ingezet op de versnelde realisatie van 171 woningen (waaronder 87 sociale huurwoningen). Hierbij de locaties De Cocksdorp, Oosterend, Oudeschild, Den Hoorn en Marserf Den Burg. Voor deze ontwikkelingen zijn ontwikkelaars gevonden en de bouw start in 2024. De grond voor de CPO-ontwikkelingen Stolpweg Den Hoorn en De Kompaslocatie Den Burg is uitgegeven, dit geldt ook voor de locatie de Akker in Oosterend. Ook hier start de bouw in 2024. De locatie Vrije School Den Burg is uitgegeven aan Omring voor de realisatie van 53 huurappartementen 'beschermd wonen', de planologische procedure loopt. De gesprekken met een ontwikkelaar voor de locatie Jozefschool in Den Burg – minimaal 23 betaalbare woningen (starters en senioren) lopen.

Project Flexwoningen Marsweg
Het project Flexwoningen Marsweg is een versnelling bovenop de versnelling uit 2021.Grondexploitatie en programma zijn door de raad in december 2022 vastgesteld.
Marsweg Zuid (40 jaar): 120 flexwoningen woningen, 70 middenhuur en 50 sociale huur.
Deze woningen worden voor de zomer van 2024 geplaatst.
Marsweg Noord (20 jaar): 102 FLexwoningen sociale huur
Eind 2023 is begonnen om Marsweg Noord te versnellen.

Woonvisie
De voorbereiding voor de nieuwe Woonvisie is gestart met een woonbehoefteonderzoek. Onderdeel van deze visie zal onder meer de woningbouwbehoefte zijn.

Gebiedsontwikkelingen
Den Burg Zuid
In Den Burg Zuid is de buiteninrichting rond de Sporthal en De Skool afgerond. De Emmalaan in Den Burg is heringericht.

IJsbaanterrein
In 2023 is door middel van intensieve participatie gewerkt aan de opdracht van de raad om te komen tot een voorontwerp (VO) herinrichting IJsbaan. De raad heeft als opdracht voor dit project meegegeven de variant 'beweegpark met natuurelementen' voor het IJsbaanterrein verder uit te werken. Dit wordt gedaan en daarmee wordt mede voldaan aan de motie' Actief bewegen met behoud van de natuurwaarden''.

Mobiliteit en Infrastructuur
In 2023 is het laatste gedeelte van de Postweg (Slufterweg – Molenlaan) gerealiseerd. Hiermee is de totale reconstructie van de Nieuwlanderweg/Postweg afgerond en voldoet de belangrijke verbindingsweg met het noorden van Texel weer aan de huidige verkeersveiligheidsinrichting.
Dit jaar is de verbreding fietspaden SBB 3e trance Ruyslaan, Randweg en Botgrasweg afgerond en de uitvoering van de 4e fase, Rozendijk en Rommelpot opgestart.

Verschillende wegen in het buitengebied zijn voorzien van bermverharding.

Het buurtschap Oost is in 2023 volledig opnieuw ingericht, in Oosterend het parkeerterrein 'Hof' en in De Waal de entree vanaf het Hogereind.

Eind 2023 is door de gemeenteraad het nieuwe Beheerplan Wegen 2024 – 2028 vastgesteld.

Verbonden partijen in dit programma
In onderstaand overzicht staat welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren. Per taakveld* is vermeld welke verbonden partijen bijdragen aan welke gemeentelijke doelstelling.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	2.4 Economische havens en waterwegen 2.5 Openbaar vervoer 8.3 Wonen en bouwen	Er wordt samengewerkt aan behoud van goede bereikbaarheid, aan de leefbaarheid op de eilanden, met name als dat aan de orde is bij de ontwikkeling en toepassing van beleid van andere overheden.

* Een taakveld is een verplichte onderverdeling in hoofdlijnen van gemeentelijke inkomsten en uitgaven. Taakvelden worden gebruikt om inkomsten en uitgaven voor alle gemeenten te rubriceren. Dit bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid.

In paragraaf A staat de basisinformatie per verbonden partij.

Beleidsindicatoren
Hier lichten wij de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
8.Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde Per 1 januari	Duizend euro	Texel in Cijfers / CBS	2021	305	290
				2022	328	317
				2023	372	368
8.Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Texel in Cijfers / BAG/ABF	2020	18,5	8,9
				2021	11,1	8,9
				2022	4,8	9,3
8.Vhrosv	Demografische druk	%	Texel in Cijfers / CBS	2021	79,7	70,1
				2022	80,3	70,3
				2023	80,7	70,3
8.Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	Texel in Cijfers / COELO	2021	616	733
				2022	632	823
				2023	636	860
8.Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	Texel in Cijfers / COELO	2021	742	810
				2022	759	905
				2023	765	942

Doelenboom

8.1 Gemeentelijke infrastructuur beheren en mobiliteit reguleren

- 8.1.1 Infrastructuur beheren en aanpassen
  - 8.1.1.6 Diverse straten herinrichten
  - 8.1.1.7 Rotonde Pontweg-Keesomlaan-Westerweg aanleggen
  - 8.1.1.17 Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) plan uitvoeren
  - 8.1.1.18 Civiele kunstwerken onderhouden
  - 8.1.1.21 Infra-structurele maatregelen omgeving onderwijscentrum aanleggen
- 8.1.2 Openbare verlichting onderhouden
  - 8.1.2.1 Voor energiezuinige verlichting zorgen
- 8.1.3 Mobiliteit reguleren
  - 8.1.3.1 Verkeer en bevorderen veiligheid reguleren
  - 8.1.3.3 Openbaar vervoer laten functioneren
  - 8.1.3.6 Parkeerautomaten onderhouden

8.2 Gebiedsontwikkelingen faciliteren

- 8.2.1 Een nieuwe bestemming ontwikkelen voor vrijkomende locaties
  - 8.2.1.5 Herontwikkeling locaties vrijkomende bebouwing faciliteren

8.3 Voor voldoende goede woningen zorgen

- 8.3.1 Voldoende betaalbare woningen beschikbaar houden
  - 8.3.1.4 In het regionale woonbeleid participeren
- 8.3.2 Meer perspectief op de woningmarkt creëren
  - 8.3.2.1 Mogelijkheden voor starters op de woningmarkt creëren
- 8.3.3 Gemeentelijke gebouwen beheren en verbeteren
  - 8.3.3.1 In verband met veroudering gebouwenbestand onderhoudskosten verhogen
- 8.3.4 Faciliteren dat meer mensen langer zelfstandig thuis kunnen wonen
  - 8.3.4.1 Stimuleren particuliere woningaanpassing

Beleidsnota's en verordeningen

- Wegencategoriseringsplan 2019 (2020)
- Vergunning-parkeren Texel 2021
- IBOR-plan 2016
- Spelen op Texel (2017)
- Gemeentelijk rioleringsplan 2023-2027
- Beheerplan Watersystemen 2017
- Beheerplan Wegen 2024-2028
- Beheerplan Straatmeubilair 2019-2023 (2018)
- Veilig en verlicht Texel (2012)
- Mobiliteitsvisie Texel 2015 - 2025 (2015)
- Actieplan Mobiliteit Texel 2016-2025 (2016)
- Beleidsplan civiele kunstwerken 2016
- Structuurvisie Texel op koers 2020 (2009) (2009)
- Woonvisie Texel 2016
- Actieplan Wonen (2019)
- Notitie Kansen en kaders huisvesting (tijdelijke) werknemers (2020)
- Huisvestingsverordening 2020 (2021)
- Woningbouwprogramma Texel 2020 – 2030
- Prestatieafspraken 2021 t/m 2025
- Nota grondbeleid (2023)

B. Wat hebben we gedaan?

Goed wonen:

Prestatie	**Motie Koophuizen betaalbaar maken houden (keuze voor koopgarant of een vergelijkbare regeling)**
Resultaat	Is gestart als onderdeel Woonvisie 2024, zie onder.

Prestatie	**Motie betaalbare koopwoningen (voorstel over mogelijkheden betaalbaar maken en houden woningen)**
Resultaat	Is gestart als onderdeel Woonvisie 2024, zie onder.

Prestatie	**Ontwikkeling Groene-plaats fase 2**
Resultaat	Nog niet gestart.

Prestatie	**Evaluatie huisvestingsverordening**
Resultaat	Nog niet gestart.

.

Prestatie	**Actualisatie grondbeleid**
Resultaat	Is uitgevoerd, nieuwe nota grondbeleid is vastgesteld.

Prestatie	**Locatie d'Ouwe Ulo - programma en exploitatie**
Resultaat	Nog niet gestart.

Prestatie	**Woningbouwlocatie Tuunen II (70 middeldure huur en 50 sociale huur)**
Resultaat	Uitgevoerd, woningen worden voor de zomer 2024 geplaatst.

Prestatie	**Motie Voors en tegens woningsplitsing in kaart brengen**
Resultaat	Is gestart als onderdeel Woonvisie 2024, zie onder.

Prestatie	**Onderzoek opties actieve grondaankoop**
Resultaat	Nog niet gestart.

Prestatie	**Woonvisie 2024 opstellen**
Resultaat	Is gestart.

Prestatie	**Inventarisatie snipperlocaties gemeentegrond kleinschalige CPO**
Resultaat	Nog niet gestart.

Prestatie	**Realisatie ca. 100 flexwoningen (sociale huur) voor 15 tot 20 jaar**
Resultaat	Is gestart, eind 2023 is een versnelling van Marsweg Noord ingezet.

Prestatie	**Voorontwerp herinrichting van het IJsbaanterrein Den Burg**
Resultaat	Is gestart, en 2023 is er intensieve participatie geweest over het project.

Goede bereikbaarheid:

Prestatie	**Reconstructie fietspaden Staatsbosbeheer 4e tranche**
Resultaat	De uitvoering is volop bezig. De oplevering wordt verwacht in het 2e kwartaal van 2024.

Prestatie	**Actualisatie Beheerplan Wegen - met voorstel voor de aanleg van nieuwe bermverharding**
Resultaat	Het nieuwe Beheerplan Wegen 2024-2028 is in oktober 2023 door de Gemeenteraad vastgesteld.

Prestatie	**Evaluatie Parkeer- en Verkeerscirculatieplan De Koog**
Resultaat	In 2023 is de “bypass” van de Nikadel naar het parkeerterrein Stappeland aangelegd. De planning voor 2024 is dat er een gebiedsontwikkelingsplan wordt opgesteld voor het gehele gebied aan de oostkant van de Nikadel.

Prestatie	**Brede evaluatie parkeren**
Resultaat	Eind 2023 is besloten om het parkeerbeleid te veranderen naar blauwe zones. De evaluatie hierover vindt plaats in 2024.

Prestatie	**Evalueren behoefte parkeerterreinen Den Burg**
Resultaat	Dit is een onderdeel van de brede evaluatie wat plaatsvindt in 2024.

Prestatie	**Omgevingsvergunning Texel Zoo**
Resultaat	De omgevingsvergunning is geweigerd en daarmee is de zaak afgehandeld. Vervolg handhaving: op basis van een aangenomen amendement krijgen de eigenaren twee jaar de tijd om de situatie op het perceel in overeenstemming te brengen met de functie van het perceel: Detailhandel – Tuincentrum. Deze termijn van twee jaar gaat in na bekendmaking van de weigering omgevingsvergunning (23 januari 2024).

Prestatie	**Fietsparkeren**
Resultaat	De fietsenstalling op de hoek van de Vogelenzang met de Gasthuisstraat is gerealiseerd. De fietsenstalling nabij het parkeerterrein Vlamkast in Oudeschild is opgeknapt.

Prestatie	**Reconstructie fietspaden Staatsbosbeheer jaarclusters 2022 en 2023, 3e trance**
Resultaat	Deze is uitgevoerd en opgeleverd.

Prestatie	**Evaluatie inzet extra boa bij de handhaving betaald parkeren**
Resultaat	De handhavingscapaciteit is een onderdeel van de brede evaluatie in 2024.

C. Voorstellen: Resultaat

Prestatie	**Straatmeubilair vervangen**
Resultaat	In 2023 is een flink gedeelte van de gemeentelijke banken vernieuwd. Hierbij zijn duurzame en onderhoudsarme kunststoffen zittingen toegepast.

Prestatie	**Bermverharding aanleggen/vervangen**
Resultaat	In 2023 is langs de Bakkenweg, Oostkaap, Lageveld en de Mokweg bermverharding gelegd. De bermverharding langs de Schorrenweg tussen de Zwinweg en de Genteweg is vervangen.

Prestatie	**Advieskosten gebiedsontwikkeling en woningbouw aanvragen**
Resultaat	Budget is onder meer ingezet voor extra capaciteit planeconomie

Prestatie	**Extra personele capaciteit uitvoering Woningbouwprogramma Texel**
Resultaat	De 0,5 fte extra capaciteit bouwinspecteur is gedurende het jaar ingezet om de bouwinspecties uit te voeren. Dit is naar behoren verlopen. Er is een extra gebiedsontwikkelaar ingehuurd, daarnaast is er ingehuurd voor de woonvisie waardoor de beleidsadviseur wonen ruimte kreeg voor woningbouwprojecten.

Prestatie	**Budget onderhoud civiele kunstwerken verhogen**
Resultaat	Vanwege het toegenomen areaal door bijvoorbeeld de aanleg van De Tuunen is er structureel meer onderhoudsgeld nodig.

Prestatie	**Contractbegeleiding vervangen armaturen openbare verlichting uitvoeren**
Resultaat	In 2023 is de contractbegeleiding geregeld.

Prestatie	**(Juridische) constructie ontwikkelen om woningen betaalbaar te houden**
Resultaat	Is gestart als onderdeel van de Woonvisie 2024, zie onder.

Prestatie	**Nieuwe Woonvisie opstellen**
Resultaat	Is gestart.

Prestatie	**Doorstroming op de woningmarkt bevorderen**
Resultaat	**Is gestart als onderdeel van de Woonvisie 2024, zie boven.**

Prestatie	**Voor een adequate bluswatervoorziening zorgdragen**
Resultaat	Er zijn in 2023 diverse brandkranden vervangen of nieuw aangelegd.

Prestatie	**Projectleider voor aanpassing infrastructuur Teso terrein aanstellen**
Resultaat	Er is helaas geen geschikte kandidaat voor gevonden. Momenteel wordt aan de invulling ervan geen prioriteit gegeven, vanwege het doorschuiven door RWS van de uitvoering naar ca. 2030.

Prestatie	**Digitaal parkeer verwijssysteem**
Resultaat	In 2023 zijn de verwijsborden geplaatst. In 2024 wordt het systeem operationeel.

Prestatie	**Boodtlaan reconstrueren**
Resultaat	Na afstemming en vaststelling van het definitieve ontwerp met de bewoners is het werk aangestedingsgereed gemaakt. De verwachting is dat het in het voorjaar van 2024 aanbesteed wordt.

Prestatie	**Duiker Eierlandskanaal vervangen**
Resultaat	Het werk is gerealiseerd.

Prestatie	**Fietspaden Staatsbosbeheer reconstrueren 3e tranche (2022-2023)**
Resultaat	Verschillende fietspaden waaronder het fietspad langs de Randweg, Botgrasweg, langs de Rozendijk en het fietspad tussen de Mokweg en de Stolpweg zijn verbreed.

Prestatie	**Stenenplaats herinrichten**
Resultaat	Het werk is uitgevoerd.

Prestatie	**Diverse wegen rehabiliteren**
Resultaat	In 2023 zijn Dijkmanshuizen, het Lageveld, de Oostkaap, de Bakkenweg en de Mokweg vernieuwd.

Prestatie	**Meer handjes aan het kraambed van woningen**
Resultaat	Er heeft extra inhuur plaatsgevonden o.a. t.b.v. Flexwoningen Marsweg.

Initiatief voorstellen en moties

Motie 24-05-2022	**Betaalbare koopwoningen**
Resultaat	Is gestart als onderdeel Woonvisie 2024.

Motie 24-05-2022	**Koophuizen betaalbaar maken en houden**
Resultaat	Is gestart als onderdeel Woonvisie 2024.

Motie 13-07-2022	**Actief bewegen met behoud van de natuurwaarden**
Resultaat	Deze motie wordt in 2024 betrokken bij het voorontwerp herinrichting IJsbaanterrein.

Motie 09-11-2022	**Een Regenboogvoet- of zebrapad**
Resultaat	In 2023 is het regenboogvoetpad nabij de OSG gerealiseerd.

Motie 19-04-2023	**Texel ZOO: Ondernemers hebben baat bij heldere regels**
Resultaat	

Motie 18-10-2023	**Planning Hoofdweg - Afstemmen met planning over een noord-zuid fietsverbinding**
Resultaat	Dit project moet nog ingepland worden.

Motie 18-10-2023	**Hou van de Wadden!**
Resultaat	In november 2023 is de motie onder de aandacht gebrahct van de Waddeneilanden, Tweede Kamer en VNG.

B Jaarrekening

Wat heeft het gekost?

8 Goed wonen, goede bereikbaarheid 2023 (x 1.000 euro)

Lasten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Wegen, straten en pleinen	6.258	4.933	5.812	5.649	5.711
Verkeer	288	398	396	384	359
Parkeren	728	605	652	665	628
Volkshuisvesting	886	959	1.713	1.946	1.383
Bouw- en woningtoezicht	55	54	96	0	52
Bouwgrondexploitatie	3.095	3.646	232	517	1.927
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	**11.308**	**10.595**	**8.900**	**9.161**	**10.060**

Baten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Wegen, straten en pleinen	3.624	179	84	84	245
Verkeer	51	31	13	13	-2
Parkeren	4.534	4.572	4.553	4.553	4.634
Volkshuisvesting	1.507	877	1.123	1.123	1.503
Bouwgrondexploitatie	1.366	1.631	0	0	1.657
Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	**11.082**	**7.291**	**5.773**	**5.773**	**8.038**
Saldo programma 8	**-226**	**-3.303**	**-3.127**	**-3.388**	**-2.023**

Rekeningresultaat programma 8 (verschil begroting - rekening)	**€ 1.365**	**Voordeel**

Mutaties Reserves

Mutaties reserves lasten (toevoegingen aan reserves)

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Mobiliteit	0	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Mutaties reserves baten (onttrekkingen uit reserves)

	Rekening 2020	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Mobiliteit	30	15	0	0	0
Woonrijp- en bouwrijpmaken grond	80	15	0	0	0
Totaal onttrekkingen uit reserves	**110**	**30**	**0**	**0**	**0**

Voor de specificatie van deze mutaties wordt u verwezen naar de toelichting op de balans (Passiva).

Analyse (bedragen x € 1.000)

Wegen, straten en pleinen			**172**
Hogere kosten bermverharding, fietspaden en toezicht en voorbereiding onderhoud wegen (vanwege beperkte personeelscapaciteit en benodigde specifieke expertise op het gebied van contractbeheersing), lagere kosten kunstwerken, per saldo	-43	N	
Lagere salariskosten en lagere doorbelaste kosten verkeer en vervoer	104	V	
Door beter weer minder rondes onkruidbeheersing gemaakt en lagere kosten onderhoud heiningen	48	V	
Door verzwaring netten en veel projecten hogere degeneratiekosten en hogere opbrengsten kabels en leidingen, per saldo	92	V	
Hogere stroom- en onderhoudskosten openbare verlichting	-48	N	
Hogere kosten duikers, lagere kosten beschoeiing en lagere doorbelasting aan riool, per saldo	15	V	
Overige oorzaken <10	4	V	

Verkeer			**-65**
Kosten uitwerking doorfietsroute noordkop	-63	N	
Hogere kosten verkeersborden en lagere kosten belijning, per saldo	15	V	
Lagere opbrengst abri's	-17	N	

Parkeren			**118**
Hogere kosten parkeerautomaten en administratieve afhandeling, lagere salariskosten en hogere opbrengst parkeergelden, per saldo	118	V	

Volkshuisvesting			**944**
Lagere salariskosten en ontvangen subsidie versnelling woningbouw, deze subsidie staat opgenomen in de overhevelingen via resultaatbestemming 2023 (€ 33.000), per saldo	44	V	
Minder startersleningen verstrekt dan begroot (SVN)	17	V	
Lagere kosten en hogere opbrengst huisvestingsverordening, per saldo	19	V	
Lagere salaris-, inhuur- en advieskosten omgevingsvergunning	179	V	
Invoeringskosten omgevingswet (€ 219.123) en Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak (€ 52.406), labelingen dec.circ.2023, staan opgenomen in de overhevelingen via resultaatbestemming 2023	272	V	
Hogere salariskosten en lagere kosten inhuur en advies omgevingswet, per saldo	63	V	
Hogere opbrengst leges omgevingsvergunning	352	V	
Overige oorzaken <10	-2	N	

Bouw- en Woningtoezicht			**-51**
Hogere salariskosten	-51	N	

Bouwgrondexploitatie			**247**
Minder salarissen en doorbelastingen	67	V	
De herberekeningen (per 31 december 2023) geven per saldo een onttrekking aan de voorziening die niet is begroot, maar conform de BBV moeten worden gedaan. De herberekende grondexploitaties worden separaat in de maand mei behandeld in de gemeenteraad. In de programmarekening moet deze onttrekking worden verwerkt (conform regelgeving)	207	V	

Kosten die in de exploitatie blijven omdat deze op vooruitbetaalde kosten grondexploitatie waren geboekt, maar niet kunnen worden doorbelast aan de grondexploitatie	-27 N	

Totaal programma 8	**1.365**

Programma 99 Overhead

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de baten en lasten van de overhead niet meer via de verdeelsleutel toegerekend mogen worden aan de afzonderlijke beleidsprogramma's. De overhead moet in een apart programma staan. Dit bevordert de (landelijke) transparantie.

Alleen de kosten van het primaire proces staan in de programma's. Door het apart presenteren van de overhead vervalt de noodzaak van een kostentoerekening aan alle gemeentelijke taken en activiteiten. Ook de aan overhead toe te rekenen rente in het programma overhead. Hiermee winnen begroting en verantwoording aan transparantie en wordt er beter gestuurd op de bedrijfsvoering, aldus de commissie BBV. Bovendien kan een betere vergelijking worden gemaakt met andere gemeenten door het hanteren van een landelijk voorgeschreven systematiek.

Het centraal moeten begroten en verantwoorden van alle overhead pakt nadelig uit als normaliter een deel van de overheadkosten ten laste van grote projecten of investeringen gebracht worden. Daarom is het toegestaan deze betreffende overheadkosten op indirecte wijze ("extra comptabel") toch aan die investeringen en projecten toe te rekenen.
Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent ook dat het niet langer mogelijk is om uit de programma's of taakvelden de tarieven voor heffingen en leges te bepalen. Tot nu toe werden met verdeelsleutels via de kostenverdeelstaat overheadkosten aan de programma's toegerekend. Daardoor zaten alle aan heffingen en leges toe te rekenen kosten in het programma.

Nu wordt apart bepaald welk deel van de overheadkosten aan heffingen en leges toegerekend kan worden. Om inzicht te verschaffen in de resultaten van deze berekeningen, moeten deze voortaan met toelichting worden opgenomen in paragraaf G: Lokale lasten.

Het BBV definieert overhead als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces'. De 'Notitie overhead' van de commissie BBV gaat dieper in op de onderscheiden componenten van overhead. Voor wat betreft het personeel behoren tot de overhead de kosten voor:

- de leidinggevenden in het primaire proces;
- de medewerkers van financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- de medewerkers van hrm;
- de medewerkers van inkoop;
- interne en externe communicatiemedewerkers, met uitzondering van klantcommunicatie;
- de medewerkers van juridische zaken;
- de medewerkers van bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- de medewerkers van informatievoorziening en automatisering;
- de medewerkers van facilitaire zaken en huisvesting;
- de medewerkers bezig met postbehandeling en archivering;
- de managementondersteuning in het primaire proces.

Naast de personele kosten van bovenstaande medewerkers behoren ook tot de overhead:

- de kosten van de huisvesting voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen gemeentelijke organisatie;
- de personele kosten van medewerkers die niet eerder genoemd zijn, maar die werkzaamheden verrichten die niet zijn toe te rekenen aan een of meerdere taakvelden;
- de verzekeringskosten en opleidingskosten voor personeel;
- de bijdrage aan een verbonden partij, voor zover deze verbonden partij werkzaam is voor het taakveld overhead.

De berekening van de tarieven voor de leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing houdt rekening met de toerekening van overheadkosten. De overhead wordt toegerekend op basis van de personele omvang die zich bezighoudt met het verstrekken van het desbetreffende product.

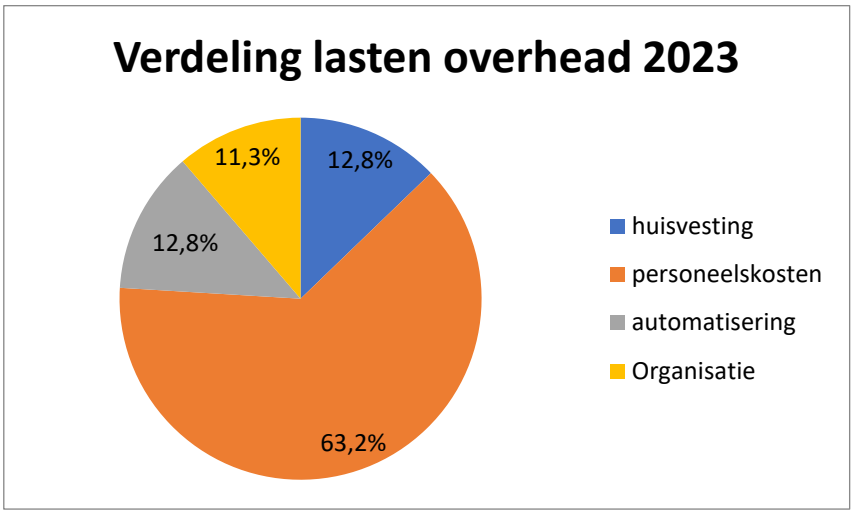
Overzicht lasten overhead

(bedragen x duizend euro)

Verdeling lasten overhead 2023	Begroot primair	Begroot na wijziging	Werkelijk
Personeel	6.305	6.313	6.242
Automatisering	1.510	1.369	1.261
Organisatie	1.129	1.202	1.116
Huisvestingskosten	1.166	1.182	1.265
Totaal	**10.110**	**10.066**	**9.884**

Verdeling werkelijke lasten overhead 2023	Bedrag	% overhead totaal	% t.o.v. totale lasten jaarrekening 2023
Personeel	6.242	63,1	7,7
Automatisering	1.261	12,8	1,5
Organisatie	1.116	11,3	1,4
Huisvestingskosten	1.265	12,8	1,5
Totaal	**9.884**	**100,0**	**12,1**

Het percentage overhead ten opzichte van de totale werkelijke lasten 2023 (exclusief De Bolder) bedraagt 12,1%. Het percentage overhead is volgens de primaire begroting berekend op 15,4%.
Het werkelijke percentage is lager ten opzichte van de begroting omdat de overheadkosten stabiel zijn, echter de omvang van de totale uitgaven is gestegen ten opzichte van de begroting, waardoor procentueel het aandeel van de overhead op de totale kosten lager uitvalt.

Verdeling lasten overhead 2023
11,3%
12,8%
12,8%
63,2%
huisvesting
personeelskosten
automatisering
Organisatie

B Jaarrekening

Wat heeft het gekost?

99 Overhead 2023 (x 1.000 euro)

Lasten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Overhead	8.358	8.886	10.211	10.773	10.180
Totaal lasten (inclusief mutaties reserves)	**8.358**	**8.886**	**10.211**	**10.773**	**10.180**

Baten

	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023
Overhead	307	290	101	101	296
Totaal baten (inclusief mutaties reserves)	**307**	**290**	**101**	**101**	**296**
Saldo programma 99	**-8.051**	**-8.596**	**-10.110**	**-10.673**	**-9.884**

Rekeningresultaat programma 99 (verschil begroting - rekening)	**€**	**788**	**Voordeel**

Mutaties Reserves

Er zijn geen mutaties reserves in dit programma

Analyse (bedragen x € 1.000)

Huisvesting			**-83**
Hogere gas- en elektrakosten (-72k), hogere huurinkomsten gemeentehuis (7K) en meerkosten inventaris (-9K)	-74	N	
Overige oorzaken < 10	-9	N	

Personeel en organisatie			**697**
Voor inhuur wegens ziekte is er per saldo een overschot in verband met vergoedingen vanuit UWV gelden en verzekeringen (170K) . Het jaarlijkse budget voor inhuur wegens ziekte is wel overschreden (-86K).	84	V	
De arbeidsmarkt maakt dat er veel personele wisselingen zijn. Nieuwe medewerkers worden vaker geselecteerd op competenties omdat gepokt en gemazelde vakmedewerkers bijna niet meer te krijgen zijn. Dat betekent dat er geinvesteerd is in opleidingen.	-64	N	
Minder inhuur via de flexibele schil	180	V	
Door grote aantal vacatures (meer)kosten gehad voor o.a. werving gemeentesecretaris en 2x burgemeester (interim en vast)	-34	N	
De salarissen die onder overhead verantwoord zijn, zijn lager dan begroot. Organisatiebreed is er op salarissen een voordeel van per saldo (452K) t.o.v. de begroting (zie hiervoor de hoofdanalyse).	483	V	
Minder thuiswerkvergoedingen nodig geweest in 2023. Daarnaast is minder externe ondersteuning nodig geweest voor hybride werken. In 2024 is weer meer budget nodig voor o.a. sharepoint onedrive.	39	V	
Overige oorzaken < 10	9	V	

Automatisering			**104**
Minder onderhoud nodig geweest	52	V	
Kapitaallasten door latere uitvoering ICT investeringen	48	V	
Overige oorzaken < 10	4	V	

Organisatie			**70**
Lagere bankkosten (verwerken ola's en telefonie (19K), meeropbrengsten aanmaning dwangbevelen (19K), minder kosten externe deurwaarder (8K) en overig (3K).	48	V	
Minder schadeuitkeringen	15	V	
Extra kosten bijeenkomsten in verband met personele bijeenkomsten 'organisatie op	-8	N	
Abonnementen	-9	N	
Bijdrage VNG	-8	N	
Voordeel op budget website in verband met personeelstekort is het project digitoegankelijkheid pas opgestart eind december.	29	V	
Hogere kosten accountant	-14	N	
Lagere portokosten	11	V	
Archief (hiervoor ligt een overhevelingsverzoek, betreft het restant van het beschikbaar gestelde budget voor inhuur bewerken en overbrengen archief 2000-2012. Doordaat inhuur later is begonnen is niet het volledige budget ingezet).	29	V	
Meer externe uren secretaris als gevolg van meer bezwaren en beroepen	-24	N	
Overige oorzaken < 10	1	V	

Totaal programma 99	**788**

Financiële structuur

(bedragen x € 1.000)

	Rekening 2023	Rekening 2022	Rekening 2021
Totale baten	87.654	78.326	85.364
Totale lasten	82.376	73.016	80.407
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	5.278	5.310	4.957
Resultaat voor mutaties in reserves	3.179	4.189	14.468
Mutaties reserves	2.099	1.121	9.511
Geconsolideerde balans (x € 1.000)	**Rekening 2023**	**Rekening 2022**	**Rekening 2021**
Materiële vaste activa	97.464	91.463	84.810
Reserves (inclusief resultaat 2022)	46.494	43.315	39.126
Voorzieningen	13.582	13.318	11.967
Langlopende schulden	53.473	56.805	59.586

Algemene dekkingsmiddelen 2023

In de programmaverantwoording wordt het overzicht algemene dekkingsmiddelen gegeven. Dit overzicht bevat tenminste de realisatie betreffende:

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is
- algemene uitkering
- dividend
- onvoorzien

Lokale heffingen

De gemeente Texel heeft de volgende niet besteding gebonden gemeentelijke heffingen:

(bedragen x € 1.000)

2023	Begroting	Realisatie	Saldo
Onroerende zaak belasting	1.952	2.069	117
Toeristenbelasting	8.356	8.508	152
Forensenbelasting	1.279	1.340	61
Precariobelasting	150	159	9
Totaal	**11.737**	**12.076**	**339**

Algemene uitkering

De verantwoorde algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de werkelijke ontvangsten in 2023.

(bedragen x € 1.000)

2023	Begroting	Realisatie	Saldo
Uitkering gemeentefonds	**34.209**	**34.296**	**87**

Dividend

Verantwoord zijn de navolgende dividenden

(bedragen x € 1.000)

2023	Begroting	Realisatie	Saldo
BNG Bank	13	13	0
H.V.C. Garantstellingsprovisie	48	40	-8
Liander	1	1	0
Totaal	**62**	**54**	**-8**

Onvoorzien

Het beschikbare budget op jaarbasis is € 10.000. Er is geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien.

(bedragen x € 1.000)

2023	Begroting	Realisatie	Saldo
Post onvoorzien	**-10**	**0**	**10**

Totaal dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

2023	Begroting	Realisatie	Saldo
Totaal dekkingsmiddelen	**45.998**	**46.426**	**428**

Paragrafen

Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een kort overzicht.

De paragrafen geven extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

Als er voor een onderwerp een actuele nota bestaat, blijft de paragraaf beperkt tot een korte beschrijving van de stand van zaken. Als deze ontbreekt, is de paragraaf uitgebreider.

Er zijn 8 paragrafen, te weten:

Paragraaf A	Verbonden partijen
Paragraaf B	Weerstandsvermogen
Paragraaf C	Onderhoud openbare ruimte en gebouwen
Paragraaf D	Bedrijfsvoering
Paragraaf E	Grondbeleid
Paragraaf F	Financiering
Paragraaf G	Lokale lasten
Paragraaf H	Wet open overheid (Woo)

PARAGRAAF A VERBONDEN PARTIJEN

Waar gaat het over?

In deze paragraaf wordt beleidsinhoudelijke en financiële informatie verstrekt over de verbonden partijen. De algemene visie en het beleid ten aanzien van verbonden partijen zijn opgenomen in de Nota Verbonden Partijen.
Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld. Deze middelen kunnen verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als de financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Bestaand beleid

- Nota Verbonden Partijen (2023)
- Plan van Aanpak samenwerkingstrajecten (2012)
- Gemeentelijke vertegenwoordiging verbonden partijen (2022)
- Financiële uitvoeringsregeling gemeenschappelijke regeling (2019)

Trends en ontwikkelingen

- Het bestuurlijk en financieel belang van verbonden partijen is binnen de overheid (en ook voor Texel) de laatste jaren toegenomen en zal naar verwachting blijven groeien.
- Kleinere gemeenten zullen vanwege ontwikkelingen binnen de overheidssector in toenemende mate in samenwerkingsverbanden participeren om de bestuurskracht en uitvoeringskracht te kunnen garanderen.
- Van college en raad wordt in toenemende mate een balans gevraagd tussen ‘loslaten’ en ‘grip hebben op’. Dit vraagt een nauwer samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie (intern) en de samenwerking met andere gemeenten.

Op basis van de vernieuwing van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) en de uitkomsten van onderzoeken naar *Sturing op verbonden partijen* (concern control) en *Informatievoorziening verbonden partijen* (rekenkamercommissie) zijn verbeteringen qua informatievoorziening uitgevoerd in deze paragraaf. Tevens wordt in de programma’s expliciet aangegeven welke verbonden partijen betrokken zijn en voor/binnen welke taakvelden zij actief zijn. Bij beleidsvoorstellen in de programma’s wordt ook vermeld - indien van toepassing - welke verbonden partij betrokken is.

Beleidsdoelstellingen

- Uitvoering geven aan de in 2023 vastgestelde Nota Verbonden Partijen;
- Verbeteren van de informatievoorziening aan de gemeenteraad over de verbonden partijen - met name in relatie tot sturing en toezicht op de uitvoering - conform de uitgangspunten die zijn overeengekomen tussen college en raad.

Totaaloverzicht verbonden partijen gemeente Texel

Informatievoorziening verbonden partijen van college aan de raad

De nota verbonden partijen is in 2023 geactualiseerd (Raadsbesluit en bijlage - Nota verbonden partijen Texel 2023) en dit heeft als gevolg dat er een aantal veranderingen hebben plaatsgevonden in de verbonden partijen waarmee de Gemeente Texel participeert. De Cooperatie Texel Energie U.A., BV Kantoorpand Emmalaan, Texel Airport N.V., N.V. TESO, N.V. Alliander en N.V. BNG worden hierdoor niet meer opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. De onderstaande verbonden partijen worden opgenomen in de paragraaf verbonden partijen:

Publiekrechtelijke verbonden partijen	• GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord; • GR GGD Hollands Noorden; • GR Omgevingsdienst Noord-Holland Noord; • GR De Waddeneilanden; • GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar; • GR Regionale archeologie West-Friesland; • GR Centrumregeling samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden.
Naamloze vennootschappen	• N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland;
Stichtingen	• V.V.V. / Stichting Texel Promotie

Informatievoorziening verbonden partijen van college aan de raad

Op 29 juni 2023 heeft de raad de '*Nota verbonden partijen gemeente Texel 2023*' vastgesteld. Hierin staat dat de gemeenteraad geïnformeerd wordt over verbonden partijen via de Programmabegroting en de Jaarrekening. Dit gebeurt in de paragraaf verbonden partijen.
Artikel 15 (BBV) schrijft voor dat er een lijst van verbonden partijen is opgenomen in de programmabegroting en jaarrekening en dat deze per verbonden partij minimaal de volgende gegevens bevat:
1. de naam en de vestigingsplaats;
2. het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;
3. de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft;
4. het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
5. het resultaat van de verbonden partij.

Informatie over verbonden partijen

Hierna treft u de beleidsinhoudelijk en financiële informatie per verbonden partij. Een aantal onderdelen is wettelijk verplicht, overige onderdelen zijn opgenomen op basis van de door de raad vastgestelde Nota Verbonden partijen. De informatie is zo actueel mogelijk ingevoerd op basis van beschikbare informatie per verbonden partij.

Samenwerking op het gebied van sociaal domein

De informatie over de regionale samenwerking in het sociaal domein is te vinden in programma 2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde.

Publiekrechtelijk verbonden partijen

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Naam	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	De doelstelling van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) is het verkleinen van risico's en het beperken van leed en (gezondheids-)schade bij incidenten. De Veiligheidsregio bereikt dit door het bieden van adequate hulp en door intensief samen te werken met andere betrokken partijen.
Relatie met beleidsprogramma	2: Zorg voor elkaar, veiligheid op orde.
Deelnemende partijen	De gemeentes Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Bestuurlijk belang	De burgemeester is lid van het algemeen bestuur.
Bestuurlijk aandeel	In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat het algemeen bestuur ieder jaar in de eerste vergadering of de vergadering na een wijziging van de gemeenschappelijke regeling het aantal stemmen per deelnemer vaststelt. Voor Texel is het aantal stemmen vastgesteld op vier (gemeentelijke bijdrage 3,4% in 2024).
Financieel belang	Totale Begroting 2023 € 73.946.000 Bijdragen gemeenten € 45.745.723 Totale Begroting 2024 € 82.093.000 Bijdragen gemeenten € 49.377.142
Bijdrage gemeente	Bijdrage 2021: € 1.830.965 Bijdrage 2022: € 1.837.672 Bijdrage 2023: € 1.895.994 Bijdrage 2024: € 1.673.470
Eigen Vermogen	2021: € 7.988.000 2022: € 6.756.000 2023: € Nog niet bekend
Vreemd vermogen	2021: € 38.246.000 2022: € 41.948.000 2023: € Nog niet bekend
Solvabiliteitsindex	2021: 17,3% 2022: 13,9% 2023: Nog niet bekend
Financieel resultaat	2021: € 3.145.000 2022: € 798.000 2023: € Nog niet bekend
Risico's	In verband met Europese wet- en regelgeving is het noodzakelijk om differentiatie aan te brengen tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers van de brandweer, dat tegelijkertijd geen afbreuk doet aan het niveau en kwaliteit van de brandweerzorg. Naar aanleiding daarvan zijn inmiddels diverse onderzoeken gedaan. Het laatste onderzoek vat samen dat het Nederlands stelsel van vrijwillige brandweer grotendeels kan worden gehandhaafd zonder taakdifferentiatie. Voorwaarde hiervoor is dat de rechtspositie van brandweer vrijwilligers expliciet wordt gebaseerd op het concept van vrijwilligheid en het contrast met beroepsbrandweer wordt verscherpt. Daarom moet verplichte beschikbaarheid voor vrijwilligers verdwijnen. Dit betekent onder meer dat er niet meer gewerkt kan worden met consignatie of kazernering. Dit spoor wordt nu verder concreet uitgewerkt, hetgeen een langdurig proces is. Financieel bestaat het risico dat een Europese rechter conclusies uit het onderzoek niet volgt, en alsnog een taakdifferentiatie moet worden geïmplementeerd. Dat kan leiden tot een mogelijke verplichting tot betaling minimumloon, pensioen en betaling bij ziekte.

Ontwikkelingen	De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, GGD Hollands Noorden en Veiligheidsregio Noord-Holland Noord trekken gezamenlijk op ten behoeve van de gemeenten in de voorbereiding op de nieuwe wet om uiteindelijk een zorgvuldige implementatie mogelijk te maken. De crisis- en herstelwet (Chw) maakt dit nu al mogelijk, bijvoorbeeld door bestaande regels aan te passen. *Informatieveiligheid en digitale systemen* We worden als samenleving steeds afhankelijker van digitale systemen. Daarnaast is landelijk in toenemende mate sprake van cyber dreiging. Als veiligheidsregio is het van groot belang om onze eigen omgang met data en de opslag hiervan op orde te hebben, ons goed voor te bereiden op een cyberincident en de kritische processen van de hulpverlening hierin inzichtelijk te maken. Voor iedere organisatie is ICT en de juiste, veilige en continue beschikking over data daarom steeds belangrijker, zeker die van ons. De Veiligheidsregio moet net als de gemeenten voldoen aan de geldende wet en regelgeving zoals Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), verplichte certificeringen (o.a. op NEN 7510 van Ambulancezorg), veranderend normenkaders zoals Baseline Informatiebeveiliging Overheid en eisen vanuit de Archiefinspectie. De accountant heeft dit ook aangegeven in het accountantsverslag. Het bestuur heeft op advies van de bestuurlijke auditcommissie daarom verzocht om de beweging te maken van een incidentele naar een structurele versterking van de automatisering en informatieveiligheid om te voldoen aan de huidige wet en regelgeving. *Veilig leven* In huis voelen we ons veilig, maar thuis is ook de plek waar zich de meeste ongelukken en branden voordoen. Met name onder ouderen veroorzaakt dit steeds meer leed. Gelukkig kunnen we als samenleving veel doen om deze ongevallen te voorkomen. Door de krachten van overheden en maatschappelijke organisaties te bundelen, kunnen we veel verschil maken. In de komende beleidsperiode willen we in alle gemeenten een op maat gemaakte aanpak voor val- en brandpreventie implementeren. Ieder jaar willen we drie gemeenten laten aansluiten bij dit thema. In iedere gemeente ziet de populatie er anders uit, zijn andere instanties actief en zijn er andere voorzieningen. We kijken daarom samen met de gemeente en lokale partners waar de behoeften liggen en hoe wij kunnen ondersteunen om de inwoners van de gemeente veilig te laten leven. Om te zorgen dat inwoners aanpassingen in huis gaan doen, hebben we een aantal middelen tot onze beschikking die zich richten op gedragsverandering. Zo bieden we inwoners praktische handvaten, zoals fysieke of online woningchecks, campagnemateriaal met praktische tips, instructies voor het uitvoeren van de aanpassingen en doorverwijzingen naar lokale organisaties die kunnen helpen. *Vluchtelingencrisis* In 2022 heeft de Veiligheidsregio van de Rijksoverheid taken toebedeeld gekregen die verband houden met het opvangen van vluchtelingen. In de eerste plaats gaat het om een coördinerende taak bij de opvang van Oekraïense ontheemden. Het betrof voornamelijk het realiseren van een 48-uurs opvanglocatie, van waar uit de Oekraïense ontheemden werden doorgeplaatst naar gemeentelijke opvang, alsmede het faciliteren en coördineren van een specifiek crisisoverleg tussen gemeente over Oekraïne. In de tweede plaats heeft de Veiligheidsregio in 2022 een uitvoerende rol door het Rijksoverheid toebedeeld gekregen voor het (in samenwerking met gemeenten) realiseren en bemensen van crisisnoodopvang voor asielzoekers.

GGD Hollands Noorden

Naam	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD Hollands Noorden)
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	Doel van de samenwerking is het behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan. GGD Hollands Noorden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Noord Holland Noord. Gemeentelijk belang: Uitvoering inspectie kinderopvang, bescherming en bevordering van de gezondheid van onze inwoners, input gemeentelijk gezondheidsbeleid, uitvoering jeugdgezondheidszorg en preventie, monitoren gezondheid inwoners, vangnet openbare geestelijke gezondheidszorg, forensische geneeskunde, Wet verplichte GGZ.
Relatie met beleidsprogramma	2: Zorg voor elkaar, veiligheid op orde.
Deelnemende partijen	De gemeentes Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Dijk en Waard, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Bestuurlijk belang	De wethouder van o.a. Sociaal Domein/Zorg is gemeentelijk vertegenwoordiger in het algemeen bestuur van de GGD.
Bestuurlijk aandeel	Ieder lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. De verdeelsleutel voor stemmen is: één stem per volle 10.000 inwoners per gemeente. Het totaal aantal stemmen is 75. Hiervan zijn twee stemmen voor Texel. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem.
Financieel belang	De totale lasten van GGD Hollands Noorden voor 2022 bedraagt € 44.737.000.
Bijdrage gemeente Texel	2021: € 624.000 2022: € 662.000 2023: € 677.226 2024: € 722.000 Door Texel zijn geen garantstellingen gedaan of leningen verstrekt aan de GGD.
Eigen Vermogen	2021: € 1.015.000 2022: - € 1.954.000 2023: € Nog niet bekend
Vreemd Vermogen	2021: € 16.875.000 2022: € 25.057.000 2023: € Nog niet bekend
Solvabiliteitsindex	2021: 4,5% 2022: -8,5% 2023: € Nog niet bekend
Financieel resultaat	2021: € 90.000 2022: - € 3.691.000 2023: € Nog niet bekend
Risico's	Periodiek wordt door de GGD een risicomonitor opgesteld en hierover wordt via de P&C cyclus gerapporteerd. Het financiële risico voor 2024 wordt ingeschat op € 724.000,-. Voor GR-taken betreft het: doorontwikkeling jeugdgezondheidszorg, ziekteverzuim jeugdgezondheidszorg, hogere instroom Veilig Thuis, informatiebeveiliging & privacybescherming en kostenstijgingen. Voor de aanvullende diensten betreft het: medische arrestantenzorg en reizigersadvisering. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de algemene reserve. De algemene reserve is ultimo 2024 begroot op € 1.035.000,- en groot genoeg om alle begrotingsrisico's in 2024 op te vangen.
Ontwikkelingen	

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Naam	Omgevingsdienst Noord Holland Noord (RUD NHN)
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Doelstelling en openbaar belang	De kwaliteit van de uitvoering van de milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) te verbeteren en een uniform karakter te geven. Openbaar belang: een schone en veilige leefomgeving.
Relatie met beleidsprogramma	2: Zorg voor elkaar, veiligheid op orde. 7: Duurzaam, schoon en innovatief.
Deelnemende partijen	De gemeentes Alkmaar, Drechterland, Dijk en Waard, Hollands Kroon, Medemblik, Stede Broec, Bergen, Enkhuizen, Hoorn, Opmeer, Castricum, Koggenland, Den Helder, Heiloo, Schagen, Texel en de Provincie Noord-Holland.
Bestuurlijk belang	De wethouder van o.a. Gemeentewerken is gemeentelijk vertegenwoordiger in het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
Bestuurlijk aandeel	De stemverhouding is op basis van inwoneraantal en financiën. Texel heeft 2 van de 100 stemmen.
Financieel belang	Lumpsum bijdrage deelnemende gemeenten en provincie 2023: € 24.322.000 waarvan € 631.000 voor de gemeente Texel.
Bijdrage gemeente	2022: € 495.755 2023: € 499.806 2024: € 631.000
Eigen vermogen	2021: € 2.748.256 2022: € 4.841.181 2023: Nog niet bekend
Vreemd vermogen	2021: € 4.950.000 2022: € 5.481.406 2023: Nog niet bekend
Solvabiliteitsindex	2021: 35,7% 2022: 46,9% 2023: Nog niet bekend
Financieel resultaat	2021: € 1.901.433 2022: € 1.110.040 2023: Nog niet bekend

Risico's	1. Claims Aansprakelijkheid door verwijtbaar handelen. In deze begroting is het impactbedrag verhoogd door de verkorting van de proceduretijd in het kader van de Omgevingswet, het stijgend aantal WOB- en handhavingsverzoeken en claims (niet zijnde de boete, zoals opgenomen bij 2) n.a.v. datalekken. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 16 2. Datalek van geregistreerde gegevens De maximale boete kan 4% van de jaaromzet bedragen. 3. Aanbestedingsrisico's De komende periode zijn er diverse Europese aanbestedingen. Aanbesteden biedt in beginsel optimale mogelijkheden om de beste prijs-kwaliteitverhouding te behalen. Het opnieuw aanbesteden neemt echter ook financiële risico's met zich mee. 4. Projecten ten laste van het rekeningresultaat In de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) staat dat begrotingswijzigingen (tussentijdse vraag om extra financiële middelen) niet wenselijk zijn. In het project 'Een sterker fundament' is daardoor opgenomen dat de eventuele extra kosten in de exploitatie zullen worden verwerkt en invloed hebben op het rekeningresultaat. 5. Pandemie In 2020 is Nederland getroffen door het Coronavirus. Op het moment van opstellen van de begroting 2023 lijkt dit niet van invloed op de (financiële) prestaties van de OD NHN. Hoe langer de beperkende maatregelen aanhouden, hoe moeilijker het wordt om de volledige dienstverleningsovereenkomst (DVO) uit te voeren. Het risico dat de OD NHN later in 2021 loopt en mogelijk nog in 2023 heeft met name betrekking op de extra inzet van ingehuurd personeel. Om mogelijke achterstanden in te lopen en de uitval van personeel op te vangen zal extra capaciteit nodig zijn. Dit geldt op dat moment voor heel Nederland, waardoor de uitvoerbaarheid nu nog vraagtekens oproept. 6. Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet Door de invoering van de Omgevingswet zijn andere competenties noodzakelijk. Hier wordt momenteel al aan gewerkt. Ook het Digitaal Stelsel Omgevingsdiensten (DSO) zal impact hebben op de informatievoorziening. In het Masterplan ICT is rekening gehouden met de kosten voor aansluiting op het DSO. 7. Basistaken moeten in overleg met de deelnemers worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Door verschuiving binnen het programma in opdracht van de deelnemer kan er een risico ontstaan in de robuustheid en kwaliteit binnen de OD NHN.
Ontwikkelingen	In het kader van de 'Regulering' stonden de afgelopen jaren in het teken van het inrichten van de organisatie op de komst van de Omgevingswet. Vanwege uitstel van de Omgevingswet tot 1 januari 2024, was dat ook in 2023 nog het geval. Er is tijd geïnvesteerd in de stikstofproblematiek. Het tekort aan adviseurs bij de ODNHN op het gebied van natuur en stikstof is nog niet weggenomen. De gemeente heeft deze taken daarom neergelegd bij externe adviseurs.

Gemeenschappelijke regeling de Waddeneilanden

Naam	De Waddeneilanden
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Harlingen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de gemeenschappelijke regeling: • de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de vijf Nederlandse Waddeneilanden: • het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid; • het uitdragen van het standpunt van de deelnemende gemeenten richting andere betrokken overheden; • overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids- en beheeraspecten; • samenwerking en ondersteuning ten aanzien van uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten die te kennen hebben gegeven bij deze deelactiviteit betrokken te willen zijn; • het voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van gemeenschappelijke beleidskaders voor zover de bevoegdheid hiertoe door de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten aan het Openbaar Lichaam is overgedragen.
Relatie met beleidsprogramma	1: Voor en door bewoners 3: Mooi en gastvrij Texel 4: Texel werkt 5: Toekomst voor de jeugd 8: Goed wonen, goede bereikbaarheid
Deelnemende partijen	De gemeentes Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.
Bestuurlijk belang	Vanuit het college maakt de burgemeester deel uit van het Dagelijks Bestuur. Het voltallige college maakt deel uit van het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	Begroting 2021: € 713.750 Begroting 2022: € 746.500 Begroting 2023: € 1.024.105 Begroting 2024: € 738.588
Bijdrage gemeente Texel	2021: € 172.125 2022: € 177.870 2023: € 181.961 2024: € 221.576
Eigen Vermogen	€ 50.000
Vreemd Vermogen	n.v.t.
Solvabiliteitsindex	n.v.t.
Financieel resultaat	n.v.t.
Risico's	De lasten van de gemeenschappelijke regeling worden in de komende jaren geheel gedekt door bijdragen van de deelnemende gemeenten. Wel kan het zo zijn dat bij een verder teruglopende financiering van de deelnemende gemeenten door de Rijksoverheid, de bijdragen van deze gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling onder druk kunnen komen te staan, waardoor de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling wellicht moeten worden ingeperkt. In verband met de geldende regelgeving, is de GR eigen risicodrager voor wat betreft de in Hoofdstuk 10D van de CAR/UWO opgenomen bepalingen inzake werkloosheid. Hieruit kunnen voor de GR aanzienlijke financiële verplichtingen ontstaan die door de deelnemende gemeenten moeten worden gedragen. Daarnaast kunnen bij uitval door ziekte risico's ontstaan als voor de werkzaamheden externe vervanging moet worden ingehuurd. De kantoorruimte wordt gehuurd van de gemeente Harlingen. Vooralsnog is uitgegaan van continuering van deze huurovereenkomst. Bij opzegging van de huurovereenkomst door een van beide partijen, kunnen financiële verplichtingen ontstaan in verband met het afkopen van het huurcontract of in verband met de verhuizing naar een andere locatie.
Ontwikkelingen	Momenteel wordt er gewerkt aan een programma Waddeneilanden. Samen met de vijf eilanden, beide provincies en het Rijk gaan op zoek naar samenwerking en cofinanciering om de brede welvaart op de eilanden te stimuleren.

Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar

Naam	Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	Het Regionaal Archief Alkmaar is een publieksgerichte erfgoedinstelling die het voor mensen mogelijk, makkelijk en aantrekkelijk maakt om de geschiedenis van Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel te leren kennen. Voor de aangesloten overheidsorganisaties is het Regionaal Archief een deskundige partner die conform zijn wettelijke opdracht informatie langdurig betrouwbaar en toegankelijk houdt omwille van bedrijfsvoering, bewijsvoering, onderzoek en democratische controle.
Relatie met beleidsprogramma	1: Voor en door bewoners.
Deelnemende partijen	De gemeentes Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel.
Bestuurlijk belang	De burgemeester heeft namens Texel zitting in het algemeen bestuur.
Bestuurlijk aandeel	2 stemmen van de in totaal 50.
Financieel belang	Omvang totale begroting 2021: € 2.790.308 Omvang totale begroting 2022: € 2.809.772 Omvang totale begroting 2023: € 2.894.112 Omvang totale begroting 2024: € 3.219.884
Bijdrage gemeente Texel	2021: € 62.309 2022: € 63.500 2023: € 65.193 (begroting 2023) 2024: € 74.320 (begroting 2024)
Eigen Vermogen	2021: € 368.415 2022: € 391.648 2023: € 343.655 (begroting 2023) 2024: € 391.648 (begroting 2024)
Vreemd Vermogen	2021: € 958.009 2022: € 940.914 2023: € 999.703 (begroting 2023) 2024: € 940.914 (begroting 2024)
Solvabiliteitsindex	2021: 27,7% 2022: 29,4% 2023: 25,6 % (begroting 2023) 2024: 29,4 % (begroting 2024)
Financieel resultaat	2021: € 70.295 negatief 2022: € 117.977 positief 2023: € 0 (begroting 2023) 2024: € 0 (begroting 2024)

Risico's	Jaarlijks worden financiële risico's ingeschat qua mogelijke omvang en de kans dat deze zich voor doen. Per risico wordt een bedrag berekend en wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Risico's (uit begroting 2024 RHCA) Begin 2023 zijn de volgende risico's te onderscheiden die effect kunnen hebben op de financiële huishouding van het Regionaal Historisch Centrum: 1. Minder opbrengsten depotgebruik derden 2. Hogere energiekosten Ad.1 Minder opbrengsten depotgebruik derden Het risico dat de verhuur van archiefruimte vermindert is een continu aanwezig risico. De overeenkomsten betreffen voornamelijk lang lopende contracten, dus de kans dat een van de partijen de overeenkomst opzegt wordt laag ingeschat. Uitgaande van het maximaal wegvallen van € 50.000 en een lage kans hierop (25%), is een weerstandsvermogen op dit onderdeel van € 12.500 voldoende. Ad. 2 Hogere energiekosten De ontwikkeling van de energiekosten is de zorg van de gehele samenleving. Het lijkt erop alsof de hoge tarieven die momenteel in de markt te zien zijn, nog wel enige tijd aan zullen houden. Vanuit de verhuurder is een raming gemaakt. Bij ongewijzigde marktomstandigheden, zal een aanzienlijke kostenstijging te zien zijn. Bij een schatting van een maximaal risico van € 70.000 en een hoog risico (75%) is het benodigde weerstandsvermogen hiervoor € 52.500.

Ontwikkelingen	Doelstellingen 2024: - De verdere ontwikkeling en inrichting van het E-depot voor de aangesloten gemeenten, zodat alle gemeenten hierop aangesloten worden, met een samen met de gemeenten af te stemmen dienstverlening op dit gebied, - Vanwege de toenemende vraag vanuit de gemeenten naar ondersteuning op het gebied van kennis over de overbrenging van digitale archieven en de nieuwe wetgeving die op dit gebied is vastgesteld (AVG, nieuwe Archiefwet, WOO, WHO etc.) zal het Regionaal Archief een centrale kennis- en adviesfunctie gaan vervullen op dit gebied, - Het uitvoeren van de wettelijke advies- en inspectietaak, evenals de overige wettelijke taken als beschikbaarstelling en beheer, zoals verwoord in de Archiefwet, - Het digitaliseringsbeleid, waardoor meer bronnen (ook op verzoek) gedigitaliseerd worden en via internet beschikbaar worden gesteld aan de burger. Tevens het zoveel als mogelijk beschikbaar stellen van de datasets als 'open data', - Intensivering van de samenwerking met erfgoedinstellingen (historische verenigingen en kleine musea) in het werkgebied door de beschikbaarstelling van de bij het Regionaal Archief Alkmaar bestaande digitale infrastructuur op het gebied van collectiebeheer en -beschikbaarstelling, - Via social media, educatie en andere activiteiten en publicaties de regionale geschiedenis onder de aandacht van het brede publiek brengen. Verwachtingen ten aanzien van 2025-2027: Er is een wijziging van de Archiefwet op komst, waardoor de overbrengingstermijn van overheidsarchieven teruggebracht wordt van 20 jaar naar 10 jaar. Dit zal de daaropvolgende jaren kunnen leiden tot het versneld overbrengen van (digitaal) archief door de deelnemende gemeenten naar het Regionaal Archief. Indien hiervoor extra middelen nodig zijn, zal dit tijdig onder de aandacht van het bestuur en de deelnemende gemeenten gebracht worden. Daarnaast is geconstateerd dat er vanuit de aangesloten gemeenten een toenemend beroep wordt gedaan op de aanwezige kennis bij het Regionaal Archief op het gebied van het overbrengen van digitaal archief en de daarbij benodigde kennis van de recente wetgeving op dit gebied. Deze ondersteuning is nodig om te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke eisen, waarbij het efficiënter is om de benodigde kennis centraal te organiseren bij het Regionaal Archief dan bij alle gemeenten afzonderlijk. Om deze kennisfunctie te kunnen vervullen is een beperkte uitbreiding van de formatie nodig, waarvoor een kleine verhoging van de bijdrage nodig is. Op dit moment is er een wereldwijde energiecrisis gaande, die ook voor de bedrijfsvoering van het Regionaal Archief gevolgen zal hebben. Daarnaast is de laatste jaren geconstateerd, dat met de toename van het aantal warme dagen in de zomer, de klimaatbeheersing in de kantoren en de studiezaal van het Regionaal Archief onvoldoende is. Om enerzijds de energielasten te beperken en anderzijds te komen tot een beter en duurzaam klimaatsysteem, is er een investering nodig. In 2022 wordt hiervoor een verkennend onderzoek uitgevoerd, waarmee meer zicht zal worden verkregen op de investeringen die in de komende jaren nodig zullen zijn. Uiteraard zal in het onderzoek ook een verduurzaming voor het klimaatsysteem in de depots meegenomen worden.

Regionale archeologie West-Friesland

Naam	GR Archeologie Westfriese gemeenten.
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling.
Vestigingsplaats	Gemeente Hoorn.
Doelstelling en openbaar belang	Ondersteunen en adviseren op het gebied van archeologie. De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen vanwege de regionale samenhang van archeologische structuren, teneinde archeologisch beleid en indien nodig uitvoerende werkzaamheden gezamenlijk gestalte te geven. Hierbij zullen de dienst afnemende gemeenten gebruik maken van de adviezen van Archeologie West-Friesland. Daarnaast zullen vondstmeldingen worden aangenomen en grondwerkzaamheden worden verricht en erfgoedvoorlichting/educatie worden uitgevoerd. Tevens wordt de archeologische waardenkaart geactualiseerd.
Relatie met beleidsprogramma	6: Samen beleven en bewegen.
Deelnemende partijen	Gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Hollands Kroon, Koggeland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec, Schagen en Texel.
Bestuurlijk belang	De wethouder met de portefeuille archeologie.

Bestuurlijk aandeel	n.v.t.
Bijdrage gemeente	2022: € 95.000 2023: € 95.000 2024: € 95.000
Eigen Vermogen	2021: 0 2022: 0 2023: 0
Vreemd Vermogen	2021: 0 2022: 0 2023: 0
Solvabiliteitsindex	2021: 0 2022: 0 2023: 0
Financieel resultaat	2021: 0 2022: 0 2023: 0
Risico's	-
Ontwikkelingen	-

Centrumregeling samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden

Naam	Centrum Gemeente Regeling VAST-Leeuwarden
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; Enkelvoudige centrumregeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Het tot stand brengen van voorzieningen ter ondersteuning van de uitvoering van de aan de gemeentelijke bestuursorganen opgedragen taken.
Relatie met beleidsprogramma	2: Veiligheid op orde
Deelnemende partijen	Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijk aandeel	-
Financieel belang	n.v.t.
Bijdrage gemeente	n.v.t.
Eigen Vermogen	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.
Solvabiliteitsindex	n.v.t.
Financieel resultaat	n.v.t.
Risico's	n.v.t.
Ontwikkelingen	n.v.t.

Overzicht privaatrechtelijk verbonden partijen

N.V. Huisvuilcentrale

Naam	N.V. Huisvuilcentrale (HVC)
Rechtsvorm	Privaatrechtelijk; Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Alkmaar

Doelstelling en openbaar belang	HVC is een nutsbedrijf opgericht door enkele Noord-Hollandse gemeenten en het provinciaal energiebedrijf. De opdracht is om aandeelhouders te helpen bij het realiseren van hun doelstellingen op het gebied van hergebruik van grondstoffen, afvalbeheer en duurzame energie. De Aandeelhouders van HVC hebben de volgende visie, missie en doelstellingen vastgesteld: “We zien een toekomst waarin we klimaatverandering tegengaan door energie schoon op te wekken en grondstoffen te hergebruiken. Dat is urgent en doen we samen, zodat onze inwoners daar nu en in de toekomst de vruchten van plukken.” “Wij willen als toonaangevend nutsbedrijf onze gemeenten, waterschappen en inwoners koploper maken en houden als het gaat om verduurzamen van de energiehuishouding en het hergebruiken van grondstoffen”. “In 2026 draagt HVC maximaal bij aan de reductie van broeigasemissies door impactvolle, afrekenbare en zichtbare groei van activiteiten in de energietransitie en circulaire economie, door meer CO2 af te vangen en te hergebruiken en door het eigen energieverbruik te verminderen.” De HVC scheidt afval zoveel mogelijk aan de bron en werkt dit afval op tot nieuwe grondstoffen. Van het afval dat niet tot grondstof kan worden opgewekt, produceert HVC door middel van verbranding duurzame energie. Deze energie levert HVC onder andere aan de aandeelhouders. Daarnaast zoekt HVC mogelijkheden voor andere duurzame warmtebronnen (geothermie, oppervlakte- en rioolwater) en realiseren waar mogelijk projecten.
Relatie met beleidsprogramma	7: Duurzaam, schoon en innovatief.
Deelnemende partijen	48 Aandeelhoudende gemeenten en 8 aandeelhoudende waterschappen.
Bestuurlijk belang	De wethouder die verantwoordelijk is voor milieu vertegenwoordigt de gemeente Texel bij de aandeelhoudersvergaderingen.
Bestuurlijk aandeel	De gemeente Texel bezit 24 van de in totaal 5425 aandelen (ca. 0,4%). Texel heeft aandelen A. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 246.566,25 verdeeld in 5.000 gewone aandelen A van elk € 45,45 , 400 gewone aandelen B van elk € 45,45 en 25 gewone aandelen C van elk € 45,45. De stemverhouding is naar rato (één stem per aandeel).
Financieel belang	Het bedrijfsresultaat over 2022 bedraagt € 34,7 miljoen ten opzichte van een bedrijfsresultaat van € 32,7 miljoen over 2021. De gemeente Texel neemt diensten af van de HVC (afvalverwerking, energie) en betaalt voor deze dienstverlening.
Bijdrage gemeente	Geen aparte bijdrage.
Eigen vermogen	2021: € 168.741.000 2022: € 196.243.000 2023: € Nog niet bekend
Vreemd vermogen	2021: € 636.282.000 2022: € 618.826.000 2023: € Nog niet bekend
Solvabiliteitsindex	2021: 20,9% 2022: 24,1% 2023: € Nog niet bekend
Financieel resultaat netto (na belastingen)	2021: € 26.400.000 (na belastingen) 2022: € 28.139.000 (na belastingen) 2023: € Nog niet bekend
Risico’s	- Een financieel risico is dat de HVC is opgericht zonder eigen vermogen. De aandeelhouders hebben er bij de oprichting voor gekozen om samen garant te staan voor de investeringen van de HVC. De HVC kan hierdoor tegen relatief gunstige voorwaarden leningen afsluiten, waarmee investeringen gedaan kunnen worden. De meerwaarde van de investeringen vloeit terug naar dezelfde aandeelhouders. - Volatiliteit kostprijzen grondstof/transport: Prijsfluctuaties van elektriciteit en gas, maar ook van bijvoorbeeld grondstoffen zoals papier en metalen hebben een direct effect op de marge en de dekkingsbijdrage van activiteiten van HVC. - Sterk afnemende verzekerbaarheid: Door een slechter wordende wereldmarkt voor schadeverzekeringen en een eigen negatieve schadestatistiek over de afgelopen 10 jaar, ziet HVC zich geconfronteerd met toenemende verzekeringskosten op aantal van de hoofdverzekeringen van HVC zoals allrisk en aansprakelijkheid.

Ontwikkelingen	"Wij helpen gemeenten en waterschappen hun doelstellingen op het gebied van duurzame energie en hergebruik te behalen, waarbij we maximaal bijdragen aan de reductie van CO2 door: -met woningcorporaties en woningeigenaren gebouwen van aardgas af te halen en waar mogelijk aan te sluiten op een warmtenet. De warmtenetten voorzien we van een zo duurzaam mogelijke bron, zoals geothermie en aquathermie. - met zon- en windprojecten duurzame stroom op te wekken. We nodigen omwonende/inwoners uit om hierin te participeren en laten de parken zoveel mogelijk opgaan in de omgeving. - bronscheiding te verbeteren door met behulp van o.a. een prijsmechanisme (recycle-tarief) inwoners te stimuleren hun afval te scheiden. -we nemen regie op verwerkings- en sorteeractiviteiten zodat alle gescheiden materialen zo hoogwaardig mogelijk worden hergebruikt. -uit afval dat niet meer gerecycled kan worden zoveel mogelijk elektriciteit en warmte terug te winnen. Broeikasgassen vangen we steeds meer af en de resten na verbranding worden zoveel mogelijk hergebruikt. Zelfs de bodemassen die overblijven, werken we op tot schoon en meteen toepasbaar bouwmateriaal. -zoveel mogelijk warmte en elektriciteit te maken bij het verwerken van rioolslib, grondstoffen terug."

V.V.V. / Stichting Texel Promotie

Naam	Stichting VVV Texel promotie
Rechtsvorm	Privaatrechtelijke samenwerking: Stichting
Vestigingsplaats	Den Burg
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de VVV is het stimuleren en managen van (kwalitatief) toeristisch bezoek aan het eiland waarmee een groot algemeen economisch en maatschappelijk belang gediend is. Daarvoor voert de VVV intensief promotie alsmede het verschaffen van informatie aan toeristen en toeristische kennis en adviesdeling aan de ondernemers. Bij de recente statutenwijziging is in de hoofddoelstelling van de VVV expliciet verbinding gelegd met de leefomgevingskwaliteit, deze is nu geworden; *Het actief bevorderen van een toekomstbestendige toeristische bedrijfstak die waarde toevoegt aan de Texelse samenleving en zoveel mogelijk in balans is met de leefomgeving* Aan de doelstellingen van de VVV zijn afspraken toegevoegd: - De strategische keuzes worden uitgevoerd in lijn met het Toeristisch toekomstplan Texel (goedgekeurd door de raad februari 2021). - Extra focus op het stimuleren van niet traditionele aankomst- en vertrekdagen ten behoeve van spreiden mobiliteitsdruk in Den Helder en op Texel. - Relevante en actuele parameters worden wekelijks gecommuniceerd middels een dashboard. Dit is een vorm van publiek-private samenwerking waarbij gekozen is dit via een stichting vorm te geven.
Relatie met beleidsprogramma	3: Mooi en gastvrij Texel/Texel werkt!
Deelnemende partijen	TOP, TESO en Gemeente Texel.
Bestuurlijk belang	Wethouder van Economie, Toerisme, Onderwijs en Zorg.
Bestuurlijk aandeel	Niet van toepassing.
Financieel belang	TOP en gemeente betalen elk € 271.845,-, TESO draagt 50% bij van de bijdrage van TOP, € 135.922,- (Peildatum 2023).
Bijdrage gemeente	€ 271.845 per jaar voor promotie, inclusief voorlichting en informatie (met jaarlijkse indexering)
Eigen vermogen	2021 € 531.995 2022 € 541.439 2023: Nog niet bekend
Vreemd vermogen	2021 € 568.034 2022 € 649.839 2023: Nog niet bekend
Solvabiliteitsindex	2021 48 % 2022 45 % 2023: Nog niet bekend

Financieel resultaat	2021 € 15.734 2022 € 9.444 2023: Nog niet bekend
Risico's	Geen gemeentelijke risico's
Ontwikkelingen	Ingezet wordt op versterking van het Texels product. De VVV houdt rekening met strategische keuzes van uit het Toeristisch Toekomstplan Texel van gemeente Texel.

PARAGRAAF B WEERSTANDSVERMOGEN

Waar gaat het over?

Het weerstandsvermogen is het vermogen om incidentele risico's op te vangen. Het weerstandsvermogen, gebaseerd op (een systeem van) risicomanagement, is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Bestaand beleid

- Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023
- nota reserve en voorzieningen 2022

Beleidsdoelstelling

Een reëel benodigd weerstandsvermogen bepalen door de ingeschatte financiële gevolgen van de benoemde risico's af te zetten tegen de weerstandscapaciteit.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel brengt de risico's van gemeente Texel in kaart. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld.

Belangrijkste risico's

Risico nr.	Risico	Gevolgen	Maatregelen/stand van zaken	Kans	Financieel gevolg
R7	Verplichte grondsanering voormalige vuilnisstortplaats.	Financieel - verplichte kosten grondsanering van voormalige stortplaatsen (Den Hoorn, Veenselangweg en andere NNB locaties)., Doelstellingen - Effect op mogelijke grondexploitatie. Imago - beeld van Texel als schoon en duurzaam eiland in geding. Milieu - grond moet mogelijk gesaneerd worden vanwege effecten op omgeving/ grondwater.	Op 17 september 2020 is door de raad een motie aangenomen om actie te ondernemen op de vuilnisstortplaats Den Hoorn. Gebleken is dat de situatie complex is en het niet mogelijk is om op korte termijn maatregelen te nemen. Samen met provincie en hoogheemraadschap wordt onderzocht welke maatregelen tegen maatschappelijk verantwoorde kosten genomen kunnen worden voor het oplossen van de ammoniumproblematiek.	25%	max.€ 500.000
R8	Budgetten sociaal domein ontoereikend door openeindfinanciering.	Financieel - Door openeindfinanciering en niet volledig kunnen sturen op de vraag naar ondersteuning sociaal domein loopt de gemeente een risico.	Actieve monitoring budgetten Sociaal domein. Voor het hele Sociaal Domein geldt dat steeds meer wordt ingezet op de zogenaamde 'voorkant'. Dit is echter een ontwikkeling waarin de 'kost voor de baat uitgaat'. De effecten van de inzet gaan pas op langere termijn hun vruchten afwerpen.	50%	max.€ 750.000
R11	De staat van sommige wegen op Texel dreigt op korte termijn onder het veiligheidsniveau te komen, waardoor de kans op ongelukken en aansprakelijkheidsstelling steeds groter worden.	Financieel - Dit risico wordt berekend op € 275.000. Door grote investeringen in de wegen de afgelopen jaren zijn de risico's verminderd, maar de onzekerheid van de wegen die de gemeente in totaliteit heeft overgenomen van SBB en het Hoogheemraadschap geven aanleiding om hierin wel voorzichtig te zijn. Doelstellingen - Bereikbaarheidsdoelstellingen worden niet gerealiseerd. Imago - Imago van toeristen-eiland loopt gevaar.	In 2023 is het Beheerplan Wegen geactualiseerd voor de jaren 2024-2028. Hierin is de aanpak van onze wegen voor de nog komende jaren bepaald en ook de benodigde investeringen. Door jaarlijks de nog vast te stellen investeringen beschikbaar te stellen wordt het risico beperkt. Stand van zaken: Op basis van jaarlijkse inspecties wordt het risico zo goed mogelijk in kaart gebracht en met onderhoudsmaatregelen beperkt.	50%	max.€ 275.000

Risico nr.	Risico	Gevolgen	Maatregelen/stand van zaken	Kans	Financieel gevolg
R15	Onvoorziene kostenstijgingen Verbonden Partijen (m.n. Gemeenschappelijke Regelingen)	Financieel - Door het in toenemende mate werken met partners op afstand is het moeilijker om zicht en invloed te hebben op kosten (-ontwikkelingen). Door geringe invloed op basis van stemverhoudingen mogelijke confrontatie met extra kosten als gevolg van begrotingswijzigingen (en daardoor hogere kosten). Doelstellingen - Meer directe grip en invloed hebben op ontwikkelingen kosten en doelrealisatie. Vertraging / stagnatie - Door moeizame samenwerking en afstemming wordt doelrealisatie bemoeilijkt en vertraagd. Imago - Gemeente kan last hebben van negatieve beeldvorming als de uitvoeringspartners onvoldoende presteren.	Op regionaal niveau zijn afspraken gemaakt waar de GR'en zich begrotingstechnisch aan moeten houden (FUGR)	25%	max.€ 150.000
R17	Een deel van de wegen en bermen op Texel heeft te maken met bodemverontreiniging. De komende jaren blijft dit ook een reëel risico, met name bij het aanleggen van graskeien van buitenwegen.	Financieel - De kosten voor bodemsanering lopen op naarmate de wettelijk regels aangescherpt worden en we steeds oudere wegen of bermen gaan opknappen. Jaarlijkse extra kosten verhoogd van €150.000 naar € 300.000, de kosten voor sanering zijn hoger dan verwacht. Milieu - Het betreft verontreiniging met asbest van wegfunderingen, verontreiniging met PAX, teerhoudend asfalt van oude asfalt wegen.	Met de aanpak van wegen wordt het risico steeds beter in kaart gebracht en waar mogelijk sanering in de projecten worden meegenomen.	75%	max.€ 300.000
R18	Boete vanwege datalekken.	Financieel - Het niet melden van een datalek kan leiden tot een boete van maximaal € 800.000., Doelstellingen - Door datalekken kan vertrouwelijke data onbedoeld verspreid worden. Er is een meldplicht datalekken en gemeenten dienen maatregelen te treffen te voorkomen en bij het voorkomen ervan actief op te lossen. Imago - De schade van het niet melden van datalekken kan groot zijn. Ontevreden burgers, verloren vertrouwen en negatieve pers zijn hier onderdeel van. Dit zal ook op langere termijn complicaties opleveren. Juridische gevolgen: het op de juiste manier bijhouden van datalekken en het melden van datalekken is een wettelijke verplichting. Door het overtreden hiervan kan de gemeente worden vervolgd.	Procedure ontwikkeld en continue aandacht aan geven.	25%	max. € 800.000

Risico nr.	Risico	Gevolgen	Maatregelen/stand van zaken	Kans	Financieel gevolg
R28	Kostentoename verspreiden baggerspecie Waddenzee.	Financieel - Verhoging van de afvoerkosten omdat verspreiding van de baggerspecie niet meer in de Waddenzee kan plaatsvinden maar naar het vaste land moet worden afgevoerd. Milieu - Het betreft gemaakte stoffen (PFAS) die van nature niet in het milieu voorkomen en nu aanwezig zijn in de bodem, bagger en oppervlaktewater.	Voldoen aan de normen en toepassen volgens de regelgeving. Stand van zaken: Bij het laatste baggeren is er geen PFAS aangetroffen in de gemeentelijke havens. De mogelijkheid blijft dat bij het baggeren dit risico weer aanwezig is. Op dit moment is de haven schoon echter de dokput niet.	25%	max.€ 500.000
R29	Uitbreiding gemeentelijk belastinggebied /Afschaffen gemeentelijke toeristenbelasting-forensenbelasting. In combinatie met Herijking gemeentefonds (verdeling Overig Eigen Middelen OEM).	Financieel - Begrotingstekort / Verschuiving belastingdruk en lagere inkomsten gemeenten. Toelichting: Als de Toeristenbelasting per gemeente wordt gecorrigeerd, dan leveren wij 8 miljoen euro in. STEL dat we daar ruim 2 miljoen weer van terugkrijgen via de AU, dan netto ongeveer 6 miljoen. Verdeelsleutels nu (nog) niet bekend. Aanvullend: nog steeds onderzoek naar afschaffen kleinere belastingen i.h.k.v. uitbreiding gemeentelijk belastinggebied.	Gezamenlijk optrekken met toeristische nadeelgemeenten om mogelijke wetswijziging te voorkomen. Samen met Zandvoort, Valkenburg en de Waddeneilanden zitten we in de onderzoekscommissie.	15%	max.€ 6.000.000
R72	Gedwongen uitvoering asbest verwijderen instorten boerderij.	Financieel - Niet kunnen verhalen van de kosten van een gedwongen uitvoering.	Invorderingsproces opgestart.	30%	max.€ 70.000
R73	Het opleggen van bestuursdwang bij kosten, hoger dan € 50.000,- m.u.v. asbestverwijdering.	Financieel - Niet kunnen verhalen van de kosten van een gedwongen uitvoering.	Inschakelen deurwaarder.	5%	Max.€ 100.000
			Totaal		Max. € 9.445.000

Grondexploitatie

In bovenstaand overzicht is geen risico opgenomen voor de grondexploitaties. De grondexploitaties worden twee keer per jaar herberekend. Hierbij worden ook de risico's besproken en eventuele beheersmaatregelen genomen. Bij de laatste herberekening bedroeg het risico € 70.000. Dit bedrag is berekend aan de hand van de "Monte Carlo" systematiek. Zou dit bedrag in bovenstaand overzicht worden opgenomen, dan zou nogmaals deze systematiek erop losgelaten worden en is dan niet correct.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Texel bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

De weerstandscapaciteit *exploitatie* (structureel) kan ingezet kunnen worden om de begroting structureel dekkend te maken.

Van de weerstandscapaciteit *vermogen* (incidenteel) is de algemene reserve inzetbaar. De raad heeft de ondergrens bepaald op € 2 miljoen. Stille reserves kunnen alleen worden ingezet als deze te gelde kunnen worden gemaakt.

Weerstandscapaciteit exploitatie (structureel)

1) OZB	€ 6.959.000	
2) Rechten en leges	€ 239.000	
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	**€ 7.198.000**	
3) Onvoorzien	€ 10.000	
Weerstandscapaciteit exploitatie		**€ 7.208.000**

Weerstandscapaciteit vermogen (incidenteel)

4) Algemene reserve gemeente Texel (balans 2023)	€ 14.228.000	
6) Stille reserves	€ 1.800.000	
Weerstandscapaciteit vermogen		€ 16.028.000
Totale Weerstandscapaciteit		**€ 23.236.000**

Toelichting

1. De waarde van de woningen en niet-woningen is ruim € 4,6 miljard. De onbenutte belastingcapaciteit is berekend op iets minder dan € 7,0 miljoen.

Omschrijving	WOZ-waarde 2023 waardepeildatum 1/1/2022	Opbrengst OZB Texel 2023	% toelating art.12 gemeenten 2023 volgens COELO	Opbrengst toelating art. 12 gemeenten	Onbenutte belasting-capaciteit OZB
1) OZB woningen	3.934.241.000	1.271.000	0,1729%	6.802.000	5.531.000
2) OZB niet woningen	683.824.000	798.000	0,1729%	2.226.000	1.428.000
Totaal	**4.618.065.000**	**2.069.000**		**9.028.000**	**6.959.000**

2. Het beleid is dat leges en rechten kostendekkend zijn. Echter zijn deze op dit moment niet kostendekkend. De belastingcapaciteit berekend over de leges en heffingen is € 239.000. Zie voor nadere toelichting paragraaf G: lokale lasten.
3. Voor onvoorziene uitgaven wordt jaarlijks een bedrag van € 8.000 gereserveerd.
4. Het (werkelijk) saldo van de algemene reserve is per 31/12/2023 € 14.228.000. De ondergrens is € 2.000.000 maar is wel vrij aanwendbaar.
5. De stille reserves zijn in de nota reserves en voorzieningen 2022 geactualiseerd en hebben betrekking op het woningcomplex, overige gebouwen, voorraad gemeentewerken en kunstbezit. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de nota reserve en voorzieningen 2022.

Vermogensbeleid

Texel heeft op basis van de jaarrekening 2023 een weerstandsvermogen (inclusief algemene reserve) van € 23,2 miljoen. Dat is ruim twee keer het becijferde bedrag van de totale geschatte risico's. Daarnaast heeft de gemeente bestemmingsreserves van ca. € 25,8 miljoen.

- Het reserveringsbeleid is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen 2022. Deze nota wordt tweejaarlijks geactualiseerd nota reserve en voorzieningen 2022.

De schuldenpositie is per 2023 gezond. Dat wil zeggen dat de netto schuldquote ruim onder de 100% is. Een vuistregel zegt dat deze niet meer dan 100% zou moeten zijn. Bij 130% is er sprake van hoge schuld en vanaf 130% te hoge schuld.

In de nabije toekomst gaat deze quote verder stijgen als gevolg van lenen voor de uitvoering van grote infrastructurele projecten, het Thijssehuis en het project flex-woningen Marsweg.
Het verschil tussen de begrote cijfers en de werkelijks cijfers ontstaat omdat bij de berekening van de begrotingscijfers ervanuit wordt gegaan, dat alle werken worden uitgevoerd. Dit is in werkelijkheid niet zo.

Er is op dit moment geen reden om het vermogensbeleid aan te passen.

Kengetallen

	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Netto schuldquote	57%	72%	61%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	53%	70%	56%
Solvabiliteitsratio	35%	27%	37%
Structurele exploitatieruimte	7%	4%	4%
Grondexploitatie	2%	5%	1%
Belastingcapaciteit (voor vergelijking andere gemeenten)	95%	95%	77%

Toelichting

Algemeen
Elk afzonderlijk kengetal zegt weinig over de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten in samenhang worden bekeken. Onderstaand volgt een korte uitleg per kengetal, tenslotte wordt een algehele beoordeling van de kengetallen gegeven.

Via deze link kengetallen kunt de u de kengetallen van de gemeente Texel vergelijken met andere gemeenten in Nederland.

Netto-schuldquote (en gecorrigeerde netto-schuldquote)
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto-schuldquote. De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen.
De netto-schuldquote is ten opzichte van de jaarrekening 2022 licht gestegen. Bij een percentage van 130 adviseert de VNG om de schuldenlast af te bouwen. De netto-schuldquote is beneden het landelijk gemiddelde.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio is ten opzichte van vorig jaar gestegen. Het kengetal geeft in een percentage aan welk deel van het bezit op de linkerzijde van de balans niet met schuld is belast en in fictieve zin vrijkomt als al het gemeentebezit vandaag wordt verkocht. Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte is doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten, die vervolgens worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van de leningen) te dekken.
De structurele exploitatieruimte is voor 2023 4%. Lager dan in het jaar 2022.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten van de gemeentelijke begroting.
Bij de gemeente Texel is de omvang van de grondexploitatie relatief gering. De lopende exploitaties hebben een relatief lage boekwaarde. Bij een tekort op de grondexploitatie wordt direct een voorziening gevormd.

Belastingcapaciteit (in relatie tot andere gemeenten)

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte te kunnen weergeven moet als ijkpunt het gemiddelde landelijke tarief voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor meerpersoonshuishoudens met een eigen woning genomen. Dit is een andere grondslag dan de eerder in deze paragraaf berekende maximale opbrengst OZB voor het weerstandsvermogen. Voor die berekening is het verplicht uit te gaan van het minimaal door te berekenen tarief om in aanmerking te komen voor de artikel 12 – status.
Ten opzichte van het landelijk gemiddelde is de belastingcapaciteit hoger. Voornaamste oorzaak hiervoor is dat het OZB-tarief op Texel erg laag is. Daar staat tegenover dat de (kostendekkende) tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing relatief hoog zijn. Per saldo liggen de woonlasten op Texel dus ruim lager dan het landelijk gemiddelde.

Beoordeling

- De gemeente Texel is financieel gezond.
- De gemeente scoort een plus op de exploitatieruimte. De baten zijn voldoende om de lasten op te vangen. Daarnaast is er ruimte voor tegenvallers.
- De gemeente heeft op dit moment de volgende grondexploitaties; Den Burg oost, Gezondheidsplein, voormalige Kompasschool, Oosterend, Oudeschild, De Cocksdorp, Den Hoorn (locatie Drijverschool) en de Marsweg. In totaliteit is voor de grondexploitaties een voorziening ingesteld van € 4.377.000.
- De belastingdruk op Texel ligt beneden de landelijk gemiddelde belastingdruk. Door het lage OZB-tarief is er nog veel potentiële belastingruimte om financiële tegenslagen op te kunnen vangen.

Meerjarige balans

Naast een financieel meerjarenoverzicht om de begrotingsruimte voor de komende jaren inzichtelijk te maken, wordt er ook indicatief meerjarig inzicht in de balanspositie gegeven.

(bedragen x € 1.000)

Activa	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste activa					
Materiële vaste activa	97.5	131,6	149,1	151,1	153,1
Financiële vaste activa	4,9	5,4	5,9	6,4	6,9
Vlottende activa					
Voorraden	1,4	1	1	1	1
Uitzettingen	9,2	10	10	10	10
Liquide Middelen	0,5	1	1	1	1
Overlopende activa	10,8	12	11,3	8	7
Totaal generaal	**124,2**	**161**	**178,3**	**177,5**	**179**

Passiva	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste passiva					
Eigen vermogen	46,5	37,5	37,5	37,5	37,5
Voorzieningen	13,5	13,5	8,5	8,5	8,5
Schulden langer dan 1 jaar	53,5	95,2	116,8	115,2	113,3
Vlottende passiva					
Schulden korter dan 1 jaar	4,9	10	10	10	10
Overlopende passiva	5,8	4,8	5,5	6,3	9,7
Totaal generaal	**124,2**	**161**	**178,3**	**177,5**	**179**

PARAGRAAF C ONDERHOUD OPENBARE RUIMTE EN GEBOUWEN

Integraal Beheer van de Openbare Ruimte

Het beheer van de openbare ruimte wordt sinds 2017 uitgevoerd op kwaliteitsniveau B (op basis van de kwaliteitscatalogus van het CROW) met een uitzondering voor centra en begraafplaatsen op niveau A. De gemeenteraad heeft hiervoor diverse beheerplannen vastgesteld.

Naast het reguliere onderhoud zijn in 2022 diverse investeringen in de openbare ruimte uitgevoerd ter vervanging of ter vernieuwing om het vastgestelde niveau te kunnen blijven realiseren.

Beleidskader Groenbeheer

Voor het beheer van het openbaar groen is in 2023 een start gemaakt met het actualiseren van het Beheerplan.
Het Groenbeheerplan 2024-2029 is in de afrondende fase en in 2024 zal de gemeenteraad het nieuwe Groenbeheerplan vaststellen.
Als onderdeel van het vigerende beheerplan is, in 2023, op diverse plaatsen openbaar groen vervangen.

Tijdens het plantseizoen zijn verschillende plantvakken opgewaardeerd waarbij is ingezet op meer kleur en diversiteit.
In 2023 is bijvoorbeeld bij de entree van De Waal en het Robbenpad in Oosterend nieuwe beplanting aangebracht.
Ook zijn er diverse laanstructuren hersteld met de aanplant van bomen.
Er worden meer inheemse boomsoorten toegepast.
Bij opgeknapte bermen wordt met een zaadmengsel gebruikt dat bijdraagt aan het behoud en beheer van typisch Texelse biotopen.

In de snoeitijd wordt een deel van de achterstand in de bosplantsoenen en windsingels ingehaald.
Door beter te kijken naar de snoeibehoefte worden de windsingels en bosplantsoenen robuuster en diverser.
Ook worden er in de bestaande beplanting andere soorten beplanting aangeplant voor een diverser eindbeeld.

Beleidskader Wegen

Voor het beheer van Wegen is in 2023 het nieuwe Beheerplan vastgesteld met een doorlooptijd van 5 jaar, van 2023 – 2027. In 2023 is op diverse wegen onderhoud uitgevoerd en zijn langs diverse wegen bermverharding aangebracht, onder meer langs de Bakkenweg, de Mokweg en het Lageveld.

In 2023 is het laatste deel van de Postweg tussen de Slufterweg en de Molenlaan volledig gereconstrueerd.
De T-kruising van de Postweg met de Vuurtorenweg en de Molenlaan is voorzien van een rotonde. In de herfst is er ee start gemaakt met de uitvoering “Verbreding fietspaden SBB – 4e trance”, zijn de fietspaden langs de Rozendijk, Rommelpot en Schetterswijk/Tureluur.
In 2023 is ook de Herinrichting van Oost uitgevoerd. De weggetjes door het buurtschap zijn voorzien van gebakken klinkers met een bijpassende aankleding van openbaar groen en straatmeubilair.

De Emmalaan tussen de rotonde Elemert en de Haffelderweg volledig opnieuw heringericht met twee vrijliggende fietspaden voor de veiligheid van het (schoolgaande-) fietsverkeer.

Parkeren
In navolging van besluiten in 2023 is per 1 januari 2024 een deel van de straten rond het winkelcentrum van Den Burg en De Koog blauwe zone geworden.8 parkeerautomaten zijn weggehaald uit de gebieden en de onderdelen worden voor andere parkeerautomaten gebruikt. In maart wordt deze maatregel door middel van borden en belijning aangegeven en wordt het effectief.

Beleidskader Gebouwen
Voor het beheer van gebouwen is in 2017 door de gemeenteraad een Gebouwenbeheerplan vastgesteld. Het beheerplan heeft een doorlooptijd van 5 jaar. Vorig jaar is het beheerplan niet aangeboden aan de raad ivm overvolle raadsagenda. Het nieuwe beheerplan wordt in de raadsvergadering van 17 april 2024 aangeboden ter goedkeuring.

Om grote financiële verschillen te voorkomen wordt er in de onderhoudsvoorziening gespaard met een 20 jarig gemiddelde zodat in deze cycli altijd gespaard wordt voor het groot onderhoud. Het gebouwonderhoud is in 2023 overwegend uitgevoerd volgens deze meerjarige onderhoudsplanning.
In de onderhoudsplanning zijn inmiddels ook de verduurzamingsmaatregelen opgenomen om naar een “gasloos” gebouwenbestand toe te werken.

Renovatie en “gasloos” maken van het kantoor van gemeentewerken is in voorbereiding. Dit moment wordt gebruikt om tevens te kijken naar de huidige gebruikerswensen van het pand en worden eventuele aanpassingen onderzocht.

De eerste aanzet voor het “gasloos” maken voor de OSG in 2030 is ook gemaakt. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld om de impact en samenhang van het werk inzichtelijk te maken.

De renovatie van de kerktoren Hogereind 2 De Waal is aanbesteed. Uitvoering staat gepland voor het eerste kwartaal van 2024.

Beleidskader Riolering
Voor het beheer van het riool is in 2022 een beheerplan vastgesteld (het Programma Stedelijkwater en Riool, kortweg PSWR). Het beheerplan heeft een doorlooptijd van vijf jaar (2023-2027). Het rioolonderhoud is in 2023 uitgevoerd volgens dit plan.

Alle geprogrammeerde projecten zijn dit jaar uitgevoerd of in uitvoering. Enkele grote zoals Slotskolk en Ada van Hollandstraat e.o. zijn vanwege het natte najaar niet volledig afgerond, maar zullen in Q1 van 2024 naar verwachting klaar zijn. Dit jaar is er voor het eerst actief regenwater afgekoppeld van het vuilwaterriool, door de regenpijp aan de straatzijde binnen het rioolvervangingsproject over te nemen op het regenwaterriool. Het resultaat mag er zijn. Binnen de afgeronde projecten zien wij een sterke afname van meldingen met betrekking tot wateroverlast. Daar waar er gemeentelijke rioolgemalen staan (bijv. bij buurtschap Oost) is de afname van regenwater ook goed terug te zien. Ook buiten de projecten komt er steeds meer aandacht voor het hergebruik van regenwater. De stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater is al ruim een tiental keer verstrekt, tegenover een handjevol in voorgaande jaren.

PARAGRAAF D BEDRIJFSVOERING

Organisatieontwikkeling

Vorig jaar schreven we dat het relatief hoge aantal vacatures redelijk goed wisten in te vullen. We merken dat dit steeds lastiger wordt. Het voordeel van het hybride tijdperk is dat we een groter potentieel hebben aan mogelijke kandidaten, maar dit heeft ook een bijwerking en dat is een snellere doorstroom. Deze snellere doorstroom vraagt om extra aandacht voor het inwerkproces en behoud, en om een ander manier van werken om te voorkomen dat kennis verloren gaat. Hetzelfde geldt met betrekking tot de behapbaarheid; we schreven dat het soms piept en kraakt maar alles nog redelijk konden behappen. Maar afgelopen jaar merkten we dat het steeds minder behapbaar wordt. Dit vanwege de complexiteit waar overheden op dit moment mee te maken hebben en het effect van de snellere doorstroom op de gemeentelijke organisatie.

Vorig jaar is de gemeenteraad tijdens een raadsinformatieavond geïnformeerd over het programma ‘Organisatie op Koers 2.0’. Ondanks dat alles minder behapbaar wordt, hebben we in het kader van het programma binnen de capaciteit die we hadden veel slagen gemaakt. Zo hebben we onder het hybride werken alle medewerkers voorzien van mobiele telefoons en laptops. Daarnaast zijn de werkplekken aangepast en is de wifi vervangen. Binnen de programmalijn Medewerker 2.0 is informatie opgehaald over wat het vraagt van medewerkers om een toekomstbestendige organisatie worden, en wat er voor nodig is om met elkaar binnen alle ontwikkelingen optimaal inzetbaar te blijven. We zijn nu bezig met het scherp krijgen van de benodigde middelen om toekomstbestendig te worden.

Communicatiebeleid

Ook in 2023 is communicatie en participatie ingezet op de gemeentelijke projecten en onderwerpen alsook binnen de gemeentelijke organisatie. Voor wat betreft die laatste zijn in 2023 diverse afrondende participatie-interventies georganiseerd en is interne communicatie essentieel geweest om elkaar geïnformeerd en betrokken te houden bij de voortgang van Organisatie op Koers.

De coördinator Burgerparticipatie heeft zich afgelopen jaar ingezet om de Texelse Aanpak Burgerparticipatie (TAB) te verbeteren en verduidelijken. Er is aangesloten bij kansrijke lopende projecten en processen om kennis te delen en ervaring op te doen met de TAB evenals het digitale platform Texel Spreekt. Het gaat bijvoorbeeld om de ontwikkeling van de Omgevingsvisie, het Recycleplan en het project Herinrichting IJsbaan.

Ook is gestart met de voorbereidingen van het eerste Texels Inwonersberaad. De gemeenteraad heeft in december 2023 de Kaderstellende notitie Burgerberaad, algemene kaders voor het instrument burgerberaad vastgesteld en de naam gewijzigd in Texels Inwonersberaad. De uitvoering van het Texels inwonersberaad staat gepland in het najaar van 2024.

Landelijke thema’s zoals het tekort aan betaalbare woningen maar ook de energiecrisis, de vluchtelingencrisis en de Omgevingsvisie/wet hebben in 2023 de nodige communicatie aandacht gekregen. Inwoners worden in een vroeg stadium betrokken bij tal van woningbouwprojecten die momenteel in voorbereiding zijn. De minimaregelingen en energietoelages van afgelopen jaar zijn flink communicatief ondersteund. Inwoners zijn in een vroeg stadium en intensief betrokken bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. Naast deze grote thema’s communiceren we actief over relevante onderwerpen voor inwoner en eilandgast. Ook hebben we blijvend ingezet op communicatie over onderwerpen die plaatsvinden in de directe leefomgeving. Denk aan de aanpak van fietspaden, wegwerkzaamheden en openbaar groen.

Daarbij worden naast andere communicatiekanalen, social media veelvuldig ingezet om inwoners te informeren en de mogelijkheid te bieden hun stem te laten horen.

Het aantal volgers van onze social mediakanalen is nog steeds groeiende. Er is veel aandacht voor relevante onderwerpen die zich in de directe leefomgeving van inwoners voordoen. Daarnaast worden subsidiemogelijkheden en diverse regelingen actief gedeeld. Dergelijke posts krijgen vaak positieve reacties. Reacties worden gemonitord en waar relevant terug gekoppeld aan de betreffende inhoudelijke ambtenaar. Social media dragen op deze wijze bij aan onze relatie met inwoners en gasten.

Communicatie is verbindend & constructief en er is ruimte voor dialoog. Dit is verweven in onze dagelijkse advisering en ondersteuning. Met de inzet van de Texelse Aanpak voor burgerparticipatie, het Inwonersberaad en de communicatie advisering is dit een uitgangspunt in de gemeentelijke projectcommunicatie.

Financieel Beleid

In het jaar 2023 is de financiële verordening vastgesteld door de gemeenteraad. De reden is het ingaan van wetwijziging waarbij het college de rechtmatigheidsverklaring afgeeft in plaats van de accountant en de verordening moest hierop aangepast worden. Het ingaan van de wetswijziging, betekent ook een wijziging in de controleverordening ex. Artikel 213 (hierin is de accountantscontrole opgenomen), die is ook aan de raad aangeboden. In 2024 zal de verordening opnieuw aangepast moeten worden aan de rechtmatigheid, reden is dat de rijksregelgeving wordt aangepast.

Informatisering beleid

In 2022 is het informatiebeleidsplan vastgesteld voor de periode 2023-2027. Het informatiebeleidsplan geeft richting aan de koers die de gemeente Texel gaat varen op het gebied van haar informatievoorziening om te blijven voldoen aan de informatiebehoefte van de organisatie. Als kleine gemeente zitten we niet in de kopgroep maar houden we het beschikbaar komen van innovaties goed in de gaten. Bij het ontwikkelen en invoeren van nieuwe oplossingen t.b.v. dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening zitten we veelal in het peloton (actieve volger). Ons belang ligt bij een goede dienstverlening voor de burger, om deze reden hoeven we geen voorloper te zijn in gebruik van technologie. Maar we moeten wel zorgen dat we bij blijven met best practices, dit doen we door kennis te delen en op te halen bij andere organisaties

Voor de Coronacrisis was thuiswerken uitzonderlijk en beschikte minder dan de helft van de medewerkers over de mogelijkheid om thuis te werken. Door de Coronacrisis is hybride werken in een stroomversnelling geraakt, online vergaderen via Microsoft Teams is bijvoorbeeld in korte tijd voor alle medewerkers gemeengoed geworden. Tijdens de eerste lockdown zijn alle medewerkers van de gemeente Texel voorzien van thuiswerkfaciliteiten. Na de lockdowns is een hybride constructie ontstaan waar de meeste medewerkers gemiddeld de helft van de tijd op kantoor werken en de andere helft thuis. Voor deze hybride constructie zijn mobiele spelregels ontwikkeld en is gekozen voor Choose Your Own Device (CYOD); dit houdt in dat medewerkers alleen apparaten mogen kiezen die vooraf zijn geselecteerd. Aan de hand van de mobiele spelregels zijn alle medewerkers in 2022 en 2023 voorzien van een mobiele werktelefoon en in 2023 zijn alle medewerkers van de organisatie voorzien van een laptop. De werkplekken zijn volledig ingericht voor laptops.

In dezelfde periode zijn verschillende applicaties zoals Xential, iBurgerzaken, Outlook, Makelaar en Enable-U Open Tunnel naar ‘de cloud’ gemigreerd. Via de Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) is een penetratietest uitgevoerd. Vorig jaar is aangegeven dat de SOC/SIEM tool binnen het GGI-netwerk niet voldeed aan de gestelde eisen, eind 2023 zijn nieuwe leveranciers door de VNG geselecteerd.

Archief
De overdracht van de fysieke bouwvergunningen met tijdsblok 1906 -2010 zijn na digitalisering en inspectie op ons eigen archiefruimte in orde bevonden en daadwerkelijk overgebracht naar het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar. In 2023 zijn we gestart met het digitaliseren van de gebruiksvergunningen.

We zijn in oriënterende fase voor een koppeling met het E-depot van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar voor de raadsvergaderingen. Daarnaast is een kwaliteitssysteem opgesteld om digitale duurzaamheid te borgen. Na het vertrek van de archiefmedewerker is het niet gelukt om deze vacature opnieuw in te vullen. Om belangrijke archiefzaken door te laten lopen is een tijdelijke situatie gecreëerd, het archiefwerk wordt deels opgepakt door een medewerker van het Zaakgericht Werken team (ZGW). Maar door deze gecreëerde situatie lopen we tegen problemen aan met betrekking tot de bedrijfsvoering van het ZGW-team en archivering. Ontwikkelingen op het gebied van zaakgericht werken worden hierdoor gehinderd.

Juridisch (kwaliteits)beleid

De informele aanpak is voortgezet met 'Team in gesprek'. Zoveel mogelijk bellen we indieners van een bezwaar snel op om hun verhaal te horen en te kijken of een informele oplossing mogelijk is. Zo nodig organiseren we gesprekken tussen vergunninghouders en omwonenden die bezwaar maakten, om te kijken of men onderling tot een oplossing kan komen.

In 2023 zijn er 107 bezwaren ingediend. In 33 gevallen is er informeel overleg geweest. 24 bezwaren zijn ingetrokken. Ter vergelijking: in 2022 zijn er 81 bezwaren binnengekomen. In 27 gevallen is er informeel overleg geweest. 24 bezwaren zijn daarna ingetrokken.
Dit lijkt een grote toename in aantal bezwaren in 2023. Dit komt doordat er in dit jaar veel zogenaamde 'multi-bezwaren' zijn geweest. Dat zijn besluiten van het college waarbij door heel veel belanghebbenden bezwaar is gemaakt. Zoals bijvoorbeeld bij de Omgevingsvergunning voor de Padelbanen, de verkeersbesluiten voor Rozendijk en Rommelpot en de evenementenvergunning voor het circus van Hans Klok and friends.

In 2023 hebben we het traject implementatie en beheer van de Algemene Verordening Gegevensbescherming verder doorgezet. Er zijn geen ernstige incidenten geweest.

Kwaliteitsbeleid

In het kader van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 van kracht is geworden, zijn de processen voor de omgevingswet ingericht, aangepast en opgeleverd. Ook zijn hiervoor de koppelingen met de landelijke voorziening, het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), gerealiseerd. Het DSO is het digitale loket voor de omgevingswet. Bij de processen van het sociaal team zijn in het zaaksysteem diverse verbeteringen doorgevoerd. Het gaat hier onder andere om het digitaliseren van de inkomstenverklaringen waardoor de burger digitaal zijn inkomsten kan doorgeven. Verder is het proces van de jeugdwet geoptimaliseerd en het proces voor vroegsignaleringen vereenvoudigd. In 2023 hebben alle medewerkers weer de basistraining Mozard gevolgd, deze trainingen zijn gegeven door het team ZGW. Verder is er een quickscan gedaan naar de toegankelijkheid in Xential en zijn er veel sjablonen omgezet naar taalniveau B1, waardoor ze beter leesbaar zijn.

Als vervolg op de verbetering van het proces Inkoop & aanbesteding is er een leansessie begeleid om het proces Projecten eenvoudiger in het zaaksysteem in te richten. Het werken in het zaaktype Projecten is hierdoor een stuk makkelijker geworden (in plaats van 7 verschillende zaaktypen is kan de medewerker nu alles in slechts 1 zaaktype verwerken). Door de ontwikkelingen en wijzigingen in het management team is de Obeya, het overleg van het MT, in 2023 tijdelijk stopgezet.
In 2023 zijn we druk bezig geweest met de kwaliteitsslag die de wet modernisering elektronische bestuurlijk verkeer (wmebv) biedt aan digitale dienstverlening. Daarvoor moeten de formulieren klantvriendelijker gemaakt worden. Bijvoorbeeld verbeteringen in de informatie in de formulieren (denk bijvoorbeeld aan duidelijk maken wat nodig is bij een digitale aanvraag). Een andere doorgaande verbetering is duidelijke brieven binnen het Sociaal Domein (bijvoorbeeld Wmo, bijstand, energietoeslag, zorgverzekering).

Personeelsbeleid

In 2023 is het hybride werken onderdeel geworden van het programma Organisatie op Koers en onder die vlag zijn medewerkers gefaciliteerd om het werken op andere locaties dan de gemeentelijke gebouwen nog beter mogelijk te maken. Daarnaast is vanuit HRM capaciteit geleverd om de programmalijn Medewerker 2.0 uit te werken door informatie op te halen in de organisatie en hieruit een eerste rapportage op te leveren. Er is een vertaling gemaakt van het Strategisch Personeelsplan naar een jaarlijks bij te werken SPP werkdocument, dat voor het eerst in 2023 is opgeleverd. In het kader van organisatiebrede projecten is vanuit HRM meegedacht over de vorming van het Huis van Ontwikkeling, waarvan het voorstel eind 2023 is vastgesteld.
In 2023 is onder anderen ook het Sociaal Statuut gewijzigd en is een agressieprotocol in concept opgesteld. De definitieve vaststelling zal plaatsvinden in 2024, nadat met Juridische zaken is afgestemd (onder andere in relatie tot de klachtenprocedure).
De situatie op de arbeidsmarkt werd niet makkelijker in 2023, het team HRM levert naast de overige reguliere taken structureel een behoorlijke inspanning om het hoge aantal vacatures vervuld te krijgen. Soms lukt dat goed, maar het komt steeds vaker voor dat vacatures (langdurig) niet kunnen worden ingevuld. In 2023 zijn er 60 nieuwe medewerkers (waarvan 11 stagiaires) in dienst gekomen en 54 medewerkers (waarvan 13 stagiaires uitgestroomd), daarnaast zijn in 2023 op inhuurbasis 22 medewerkers gestart en 29 inhuurmedewerkers geëindigd. Er zijn 15 medewerkers intern doorgestroomd naar een andere functie.
De situatie op de arbeidsmark wordt naar verwachting de komende tijd eerder krapper dan beter, bekeken vanuit de positie van de werkgever. In 2023 is daarom gestart met de opdracht "*Employer Branding*" waarbij uitgewerkt wordt hoe wij ons als organisatie zo goed mogelijk op de arbeidsmarkt kunnen positioneren, en daarbij worden onze wervingsmethoden gemoderniseerd en uitgebreid. In het kader van verplichtingen vanuit de CAO, alsmede in het belang van inzetbaarheid en behoud van medewerkers, is vitaliteit (het zorgen voor een veilige en gezonde werkomgeving) een belangrijk aandachtspunt geworden.

Onderzoeken art. 213a

De onderzoeksplannen en onderzoeken art. 213a zijn niet gereed gekomen in het jaar 2023. Het onderzoek afvalstoffenheffing en het minimabeleid zal in 2024 worden uitgevoerd.

Opvang ontheemden Oekraïne

Ook in 2023 zijn Oekraïense vluchtelingen opgevangen. Het grootste deel van deze vluchtelingen werden opgevangen op de opvanglocatie in de haven van Oudeschild. Een aantal Oekraïense vluchtelingen heeft gedurende het jaar zelf woonruimte gevonden, al dan niet via hun werkgever.

De opvanglocatie in Oudeschild heeft gedurende het jaar 2023 altijd vol gezeten. In 2023 zijn ongeveer 41 mensen vertrokken, maar ook weer 43 mensen aangekomen. Het grootste deel van de meerderjarige vluchtelingen is in 2023 ook actief (geweest) op de arbeidsmarkt.

Gedurende het jaar (eerst in maart, later in september) is er onduidelijkheid geweest over het al dan niet voortzetten van de beschermingsstatus van de derdelanders (vluchtelingen uit Oekraïne met een niet-Oekraïense nationaliteit). In afwachting op een uitspraak van de rechter hebben de derdelanders in 2023 hun verblijfsstatus behouden.

In het eind van de zomer is een regisseur voor migratie en asiel ingehuurd die ook de coördinatie van de opvang van Oekraïense vluchtelingen op zich heeft genomen. In het jaar 2023 heeft de ambtelijke organisatie ongeveer een kleine 2.000 uur ingezet op de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Nog steeds zijn er vele vrijwilligers actief die de vluchtelingen ondersteunen. Ook het spreekuur van vluchtelingenwerk wordt nog goed bezocht.

Omdat de oorlog langer duurt dan gehoopt, lijkt langdurige opvang in de huidige locatie te gaan wringen. De vertrekken zijn sober, en de vluchtelingen zitten met veel mensen op een relatief kleine ruimte. Dat geeft wrijving. Onder meer daarom is eind 2023 het traject gestart voor een Europese aanbesteding voor een drijvende opvanglocatie.

Verantwoording rechtmatigheid door college van burgemeester en wethouders

Algemeen
De commissie Besluit Begroting en verantwoording, de Besluit accountant en decentrale overheden en de financiële verhoudingswet zijn nog niet zijn aangepast, en de verwachting is dat dit jaar nog aangepaste regelgeving komt, die mogelijk leiden tot weer aanpassen van verordeningen (in elk geval de financiële).

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.471.280.

De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel. De jaarstukken worden gebruikt om de raad te informeren, de inhoudelijke toelichtingen op de verschillen zijn opgenomen in de programmarekening.

Volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) kunnen bij de toetsing van begrotingsafwijkingen tenminste de volgende soorten begrotingsafwijkingen worden onderkend:

	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
A) Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
B) Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
C) Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
D) Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
E) Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
F) Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. • Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar • Geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
G) Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijving- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. • Jaar van investeren • Afschrijving- en financieringslasten in latere jaren	X	X

Voor het totaaloverzicht op de afwijkingen verwijzen wij u naar het hoofdstuk begrotingscriterium en rechtmatigheid.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
Dit valt behoudens onderstaande onderwerpen onder het getrouw beeld van de accountant.

Onder de rechtmatigheid vallen onder andere:

- Aanbestedingswet

Er mag worden afgeweken, mits voldoende gedocumenteerd, met uitzondering van Europese aanbestedingsregels.
De inkoop- en aanbestedingsregels worden gevolgd, (uit de steekproef uitgevoerd bij de verbijzonderde interne controle). Dit jaar voornamelijk gericht op de inhuur, voorgaand jaar op diensten-werken. Waarbij meegenomen is de meerjarige contracten. Uit deze controle zijn een aantal afspraken gemaakt voor raamcontracten, die ook zijn afgesloten.

De verbijzonderde interne controle heeft geen materiële bevindingen opgeleverd voor wat betreft fouten en onzekerheden. Dit is echter ook een proces wat nog in ontwikkeling is.
Er zijn wel een aantal belangrijke aanbevelingen uit de verbijzonderde interne controle:

Horizontaal toezicht
Bij horizontaal toezicht is samenwerking met de belastingdienst het sleutelwoord. Door goede afspraken te maken met de belastingdienst worden de kwaliteit van de aangiften behouden en verbeterd, wordt dubbel werk voorkomen en kunnen vooraf casussen worden besproken en hier afspraken over worden gemaakt. Daarnaast is er een aanspreekpunt bij de belastingdienst.

De belastingdienst heeft wel een aantal eisen om onder het horizontaal toezicht te vallen. De belastingprocessen moeten op orde zijn, controles moeten worden uitgevoerd en de verbijzonderde interne controle op de belastingprocessen ook. In het jaar 2023 is een plan van aanpak opgesteld, doorgesproken met de belastingdienst en de actiepunten uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd dat het convenant met de belastingdienst is ondertekend. Dit betekent niet dat de organisatie er is, er moet nog werk worden verzet om de processen op een “hoger” niveau te brengen.

Verordeningen en processen aanpassen
Bij de verbijzonderde interne controle wordt ook geconstateerd dat er verouderde verordeningen zijn, die nog aangepast moeten worden, waaronder de marktplaatsverordening (wordt nu in 2025 aangepast), leerlingenvervoer. Het up-to-date zijn van verordeningen en handboeken is basis voor het op orde hebben van een organisatie.

Frauderisico analyse
De frauderisico analyse is opgesteld en vastgesteld door het college. De frauderisico analyse wordt jaarlijks opgesteld/herzien en zal daardoor ook steeds meer volledig zijn. Bijvoorbeeld door aanvullingen zodra er fraudes binnen gemeenteland worden geconstateerd, zullen deze (inclusief de beheersmaatregelen) worden opgenomen.

Belastingen controle uitgevoerd door de gemeente Leeuwarden
De verbijzonderde interne controle voor een aantal gemeentelijke belastingen is opgenomen in de verbijzonderde interne controle van de gemeente Leeuwarden (is ook uitvoerder van de belastingen).
. Er zijn geen significante afwijkingen geconstateerd. Wel moet de invoercontrole zichtbaar worden vastgelegd. Evenals “de meelifters” meegenomen worden bij de afhandeling.

Nieuwe afspraken voor het jaar 2024 gemeente Leeuwarden
Er worden extra werkzaamheden uitgevoerd (extra steekproeven) op verzoek van de gemeente Texel. Vanaf het jaar 2024 worden er meer extra steekproeven uitgevoerd o.a. bij de toeristenbelasting. Ook zal een andere aanpak van de controle plaatsvinden. Hier is overleg over geweest en er zijn mondeling afspraken gemaakt, die verder worden uitgewerkt in een aangepast controlememorandum. Een van de afspraken is dat een medewerker van de gemeente Texel bij Leeuwarden een aantal controles zal gaan uitvoeren.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

- Misbruik

is het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden wordt geregeld aangeduid met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Misbruik van overheidsregelingen moet echter wel duidelijk worden onderscheiden van fraude waarbij veelal één of meerdere medewerkers van de organisatie betrokken zijn. Bij Misbruik is altijd sprake van het onrechtmatig gebruiken van een regeling/faciliteit die de overheid biedt. Bij het bestrijden van misbruik passen beheersmaatregelen zoals misbruikpreventie, handhaving, misbruik en fraudeopsporing en sancties.

- Oneigenlijk gebruik

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassen en actualisering wet- en regelgeving.

Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet. Wanneer sprake is van misbruik van overheidsgelden moeten deze gelden door de gemeente worden teruggevorderd.

Naast integriteitsbeleid en het personeelshandboek, met daarin opgenomen de gedragscode, is er door de raad vastgesteld M&O-beleid. In 2023 is er één melding van misbruik, hierop heeft een gesprek plaatsgevonden. Het integriteitsverslag over 2022 en 2023 wordt nog opgesteld. In 2024 wordt er extra aandacht gegeven aan misbruik en oneigenlijk gebruik. In 2024 is een nieuwe functionaris gegevensbescherming aangesteld.

PARAGRAAF E GRONDBELEID

Definitie grondexploitatie

Een grondexploitatie is een overzicht van kosten en opbrengsten bij een gebiedsontwikkeling, gefaseerd in de tijd. Het dient als de financiële paragraaf bij een bestemmingsplan en kan worden gezien als een begroting met te accorderen budgetten waarop budgetbewaking kan worden uitgeoefend ter verantwoording naar de gemeenteraad.
Grondexploitaties zijn daarmee instrumenten voor als de gemeente een actief grondbeleid voert. Dat wil zeggen dat de gemeente zelf gronden verwerft of al in bezit heeft, die bouw- en woonrijp maakt en de gronden vervolgens uitgeeft.

Grondbeleid

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat in artikel 9.2 dat de paragraaf grondbeleid een verplicht onderdeel vormt van de begroting. De paragraaf grondbeleid moet ten minste ingaan op (artikel 16 van het BBV):

1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie op en wijze van grondbeleid

De Omgevingswet verplicht de gemeente om haar ruimtelijk beleid vast te leggen in een omgevingsvisie. Hiermee wordt de functie van de structuurvisie vervangen. De gemeente is momenteel bezig met het opstellen van de omgevingsvisie.

De wijze waarop de gemeente haar grondbeleid uitvoert staat beschreven in de nota grondbeleid. Om flexibel om te gaan met de vraagstukken die er spelen is gekozen voor een situationeel grondbeleid. Per project bekijkt de gemeente of het wenselijk is om een meer actief of een meer faciliterend grondbeleid te voeren.

Samenvatting te verwachten resultaat

De actualisatie van de grondexploitaties is samen te vatten in onderstaande tabel, welke in het onderstaande per onderdeel verder wordt toegelicht.

Overzicht actuele boekwaarde + vermoedelijk resultaat bij afsluiting grondexploitaties Grondexploitatie d.d. 01.01.2024 in vergelijking met grondexploitatie d.d. 01.01.2023. Bedragen x € 1.000					
Grondexploitatie	**Actuele Boekwaarde saldo 31.12.2023**	**Jaar realisatie**	**Verwachte eindwaarde 1-1-2024**	**Verwachte eindwaarde 1-1-2023**	**Boekwaarde saldo 31-12-2022**
Oosterend	166 N	31-12-2025	623 N	690 N	71 N
Oudeschild	-339 V	31-12-2025	37 N	37 N	70 N
De Cocksdorp	83 N	31-12-2025	73 N	69 N	57 N
Jan Drijverschool	-227 V	31-12-2025	821 N	831 N	101 N
Marsweg	-891 V	31-12-2025	1.587 N	1614 N	-1098 V
Den Burg Oost	1.620 N	31-12-2025	1.061 N	928 N	1611 N
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	68 N	31-12-2025	175 N	165 N	63 N
De Kompas	575 N	31-12-2024	-60 V	-66 V	506 N
Totalen	**1.055 N**				**1.379 N**

Te verwachten resultaat

De gemeente Texel had per 31 december 2023 8 lopende grondexploitaties. Het gaat hier om projecten waarvoor de financiële kaders door de raad zijn vastgesteld (middels het vaststellen van de grondexploitatiebegroting). Hierbij is sprake van actief grondbeleid en dat betekent dat de gemeente risicodragend optreedt. Daarbij moeten we denken aan het zelf aankopen van gronden, het bouw – en woonrijp maken en vervolgens uitgifte van bouwrijpe gronden. De gemeentelijke kosten dekken we door het uitgeven van bouwrijpe gronden.

In het volgende overzicht staan de acht lopende grondexploitaties inclusief aanvankelijk beoogde einddatum en bijgestelde einddatum (zoals verwerkt in de geactualiseerde grondexploitatie op 1 januari 2024):

Bouwgrond in Exploitatie	Peildatum 01.01.2023 prognose einddatum	Peildatum 01.01.2024 prognose einddatum
Oosterend	31-12-2024	Verschoven naar 2025
Oudeschild	31-12-2024	Verschoven naar 2025
De Cocksdorp	31-12-2025	Ongewijzigd
Marsweg	31-12-2024	Verschoven naar 2025
Jan Drijverschool	31-12-2024	Verschoven naar 2025
Den Burg Oost	31-12-2024	Verschoven naar 2025
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	31-12-2024	Verschoven naar 2025
De Kompas	31-12-2024	Ongewijzigd

In het onderstaande overzicht wordt het boekwaardeverloop in 2023 weergegeven:

Project	Boekwaarde Per 31-12-2022	Mutatie 2023 Regulier	Boekwaarde per 31-12-2023
Oosterend	€ 71	€ 95	€ 166
Oudeschild	€ 70	€ -409	€ -339
De Cocksdorp	€ 57	€ 26	€ 83
Jan Drijverschool	€ 101	€ -328	€ -227
Marsweg	€ -1.098	€ 207	€ -891
Den Burg Oost	€ 1.611	€ 9	€ 1.620
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	€ 63	€ 5	€ 68
De Kompas	€ 506	€ 70	€ 575
Totaal	**€ 1.379**	**€ -325**	**€ 1.055**
			Bedragen x € 1.000

- Een negatief bedrag bij de boekwaarde betekent dat er per saldo meer is ontvangen dan uitgegeven. Een positief bedrag bij boekwaarde betekent dat er op 31 december van het betreffende jaar meer is uitgegeven dan ontvangen.

Uit het overzicht volgt dat voor de grondexploitaties de boekwaarde per saldo uitkomt op € 1.054.820 per 31 december 2023.

De grondexploitaties zijn allemaal geactualiseerd naar prijspeil 1 januari 2024 op basis van de meest recente inzichten. Een samenvatting van de resultaten is hieronder opgenomen:

Project	Boekwaarde	Nog te realiseren Kosten	Nog te realiseren Opbrengsten	Eindwaarde	
Oosterend	€ 166	€ 1.416	€ -959	€ 623	31-12-2025
Oudeschild	€ -339	€ 1.095	€ -719	€ 37	31-12-2025
De Cocksdorp	€ 83	€ 1.325	€ -1.335	€ 73	31-12-2025
Jan Drijverschool	€ -227	€ 1.052	€ -3	€ 821	31-12-2025
Marsweg	€ -891	€ 5.287	€ -2.808	€ 1.587	31-12-2025
Den Burg Oost	€ 1.620	€ 291	€ -850	€ 1.061	31-12-2025
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	€ 68	€ 653	€ -547	€ 175	31-12-2025
De Kompas	€ 575	€ 154	€ -789	€ -60	31-12-2024
Totaal	**€ 1.055**	**€ 11.273**	**€ -8.011**		
					Bedragen x € 1.000

Uit het overzicht volgt dat zeven grondexploitaties een negatieve eindwaarde hebben. Volgens het BBV moet bij een verwacht verlies op eindwaarde een voorziening worden getroffen ter hoogte van het betreffende tekort. Het overzicht hieronder geeft het saldo voorraad gronden onderhanden werken per 31 december 2023 weer:

Project	Boekwaarde	Voorziening	Kapitaalbeslag gronden
Oosterend	€ 166	€ 623	€ 789
Oudeschild	€ -339	€ 37	€ -303
De Cocksdorp	€ 83	€ 73	€ 156
Jan Drijverschool	€ -227	€ 821	€ 594
Marsweg	€ -891	€ 1.587	€ 696
Den Burg Oost	€ 1.620	€ 1.061	€ 2.681
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	€ 68	€ 175	€ 243
De Kompas	€ 575	€ -	€ 575
Totaal	**€ 1.055**	**€ 4.377**	**€ 5.432**
			Bedragen x € 1.000

Uit het overzicht volgt dat er voorzieningen zijn getroffen voor de onrendabele grondexploitaties. Het totaal saldo voorraad gronden onderhanden werken is daarmee € 5.431.623.

Algemene toelichting lopende grondexploitaties

Na actualisatie van de grondexploitaties zijn de huidige verwachte eindwaardes vergeleken met die van de vastgestelde grondexploitaties. Dit is samengevat in onderstaande tabel:

Project	EW 2023 (A)	EW tussentijds	EW 2024 (B)	Verschil (B-A)
Oosterend	€ 690	*€ 700*	€ 623	€ -67
Oudeschild	€ 37	*€ 37*	€ 37	€ -1
De Cocksdorp	€ 69	*€ 77*	€ 73	€ 4
Jan Drijverschool	€ 831	*€ 835*	€ 821	€ -10
Marsweg	€ 1.614	*€ 1.763*	€ 1.587	€ -27
Den Burg Oost	€ 928	*€ 969*	€ 1.061	€ 133
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	€ 165	*€ 204*	€ 175	€ 10
De Kompas	€ -66	*€ -60*	€ -60	€ 6

Bedragen x € 1.000

Halverwege 2023 zijn de grondexploitaties tussentijds geactualiseerd en ter informatie aan de raad aangeboden middels de rapportage ‘Grondexploitaties en Grote projecten’. Daarin gold voor de grondexploitaties dat door markwerking en een wat minder gunstige fasering de eindwaardes ongeveer gelijk bleven of naar beneden werden bijgesteld. Inmiddels is meer bekend over de grondexploitaties, zowel inhoudelijke wijzigingen als de nieuwe verwachtingen over de marktwerking in de komende jaren zijn toegepast. In het algemeen kan gezegd worden dat de kostenstijging de komende jaren naar verwachting gunstiger zal zijn dan vorig jaar werd verwacht. Dit veroorzaakt in de meeste grondexploitaties een positief effect op de eindwaarde.

Grondexploitaties Buitendorpen
De gemeenteraad heeft in 2021 vier grondexploitaties vastgesteld voor de ontwikkelingen in Oosterend, Oudeschild, De Cocksdorp en voor de Jan Drijver schoollocatie. De grondexploitaties zijn vastgesteld om op korte termijn het aanbod in de betaalbare sector op Texel te vergroten. Er is op deze locaties dus veel aandacht voor sociale huur en betaalbare koopwoningen en slechts beperkt voor woningen in het duurdere segment.

- Achter Bijenkorfweg te Oosterend
  De verwachte eindwaarde is ca.€ 67.000 gestegen ten opzichte van de verwachte eindwaarde vorig jaar.
- Voormalig voetbalveld te Oudeschild
  De verwachte eindwaarde is ca.€ 1.000 gestegen ten opzichte van de verwachte eindwaarde vorig jaar.
- Verlengde Schipper Boonstraat in De Cocksdorp.
  De verwachte eindwaarde is ca.€ 4.000 gedaald ten opzichte van de verwachte eindwaarde vorig jaar.
- Voormalige Jan Drijverschool te Den Hoorn.
  De verwachte eindwaarde is ca.€ 10.000 gestegen ten opzichte van de verwachte eindwaarde vorig jaar.

Voor Oosterend, Oudeschild en de voormalige Jan Drijverschool geldt dat de grondopbrengsten iets hoger zijn dan vorig jaar werd verwacht. De kosten zijn daarentegen ook gestegen. Voor de grondexploitatie van Oosterend zorgt dit per saldo voor een positief effect op de eindwaarde. In de overige grondexploitatie wijzigt de eindwaarde slechts gering.

Flexwoningen Marsweg
De grondexploitatie voor de Flexwoningen Marsweg is halverwege 2022 opgesteld en eind 2022 vastgesteld. De planontwikkeling verloopt hier sneller dan bij de andere grondexploitaties om zo snel mogelijk aan de behoefte aan betaalbare woningen op Texel te voldoen. Om dit mogelijk te maken heeft de gemeente WBI-subsidie ontvangen. Sinds het moment van opstellen zijn de plannen verder gevorderd. Voor het deelgebied Marsweg Zuid zijn zowel de opbrengsten als de kosten wat lager dan vorig jaar de verwachting was. Voor het deelgebied Marsweg Noord geldt dat er momenteel onzekerheid is over de exacte invulling, maar daar lijken met nieuwe plannen de kosten en opbrengsten grotendeels gelijk te blijven. Doordat de kostenstijging komende jaren naar verwachting lager zal liggen dan we vorig jaar verwachtten, wordt de eindwaarde circa € 27.000 minder negatief.

Den Burg Oost
De eindwaarde van deze grondexploitatie is lager dan vorig jaar werd verwacht. Dit komt doordat de laatste werkzaamheden voor het woonrijpmaken een stuk hoger uitvallen. Deels komt dat doordat er meer werk moet worden verricht dan verwacht, de laatste werkzaamheden zijn dan ook verschoven van 2024 naar (begin) 2025. Een andere oorzaak van de hogere koten zijn de sterke prijsstijgingen van specifieke materialen in het afgelopen jaar. Het effect op de eindwaarde is circa € 133.000.

Gezondheidsplein
Ten opzichte van vorig jaar zijn de plannen nauwelijks veranderd. De grondopbrengsten zijn onveranderd en de kosten stijgen per saldo gering. De eindwaarde kent dan ook slechts een verandering van circa € 10.000 negatief.

Locatie voormalige Kompasschool
De eindwaarde van de grondexploitatie bij de locatie voormalige Kompasschool komt circa € 6.000 negatiever uit dan vorig jaar werd verwacht. Dit komt doordat er meer onderzoeken naar niet gesprongen explosieven moesten worden uitgevoerd dan eerder verwacht. De opbrengsten blijven gelijk, waardoor de eindwaarde enigszins verslechterd.

Risico's en kansen projecten

In de grondexploitaties zitten altijd onzekerheden, zowel kansen als risico's. Hoe verder een project gevorderd is, des te kleiner de onzekerheden. Om de risico's te (deels) af te kunnen dekken, heeft de gemeente Texel een weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen wordt tweemaal per jaar geactualiseerd, zowel bij de jaarrekening als bij de begroting en is te vinden in paragraaf B.

PARAGRAAF F FINANCIERING

Waar gaat het over?

De gemeente moet dagelijks over voldoende geld beschikken om tijdig uitkeringen, subsidies, facturen van derden, salarissen enzovoort te kunnen betalen. Om aan al deze verplichtingen te kunnen voldoen zijn naast de belastinginkomsten en algemene uitkering soms ook kort- en langlopende leningen nodig.

Verderop in deze paragraaf wordt onder andere ingegaan op het verloop van de leningenportefeuille, de kasgeldlimiet, schuldquote en renterisiconorm.

Beleid

Het wettelijk kader ligt vast in de volgende regelgeving: Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof), Gemeentewet en Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Aanvullend hierop zijn de interne regels van het treasurystatuut van toepassing die dan voornamelijk betrekking hebben op het beleid van lenen en verstrekken van leningen.

Het treasurybeheer is gericht op minimalisering rentelasten en beheersing financieringsrisico's. Er wordt pas geld geleend als dit nodig is. De gemeente financiert zoveel mogelijk via interne financieringsmiddelen zoals reserves en voorzieningen en het rekeningresultaat na bestemming. Pas als deze middelen ingezet zijn trekken wij een lening aan waarover rente verschuldigd is.

Trends en ontwikkelingen

De Europese Centrale Bank heeft de rente in 2023 nog enkele keren verhoogd om de inflatie te temperen. Voor het laatst in september 2023. De rente steeg toen naar ca. 4%. De verwachting van het ECB is dat de inflatie de komende jaren langzaam naar beneden gaat en achtte verdere renteverhoging in 2023 niet nodig.

Voor tijdelijk overtollige liquiditeit, die bij de Schatkist wordt aangehouden, ontvangt de gemeente sinds het najaar van 2022 rente. De vergoeding is gebaseerd op de inleenrente waartegen de Staat kan financieren op de internationale financiële markten. In 2023 lag deze vergoeding bij ca. 3,9%

In 2023 zijn 14 startersleningen (€ 535.000), 24 leningen voor zonnepanelen (€ 136.000), 9 leningen duurzaam en langer thuis (€ 123.000) en 7 leningen toekomstbestendig wonen (€ 125.000) verstrekt.

Renterisico

Het renterisico is via de kasgeldlimiet en de renterisiconorm getoetst.

- Kasgeldlimiet (renterisico vlottende schuld)
  De maximale omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen (korter dan 1 jaar) mogen aangaan is 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Het begrotingstotaal 2023 is € 67.599 miljoen. De kasgeldlimiet komt daarmee op € 5.745 miljoen. Dit betekent dat de gemiddelde omvang van de kortlopende leningen per kwartaal (peildatum eerste dag van iedere maand), niet meer dan twee kwartalen achter elkaar hoger mag zijn dan € 5.745 miljoen. De gemeente is binnen deze norm gebleven. Het volgende overzicht laat dit zien.

bedragen x €1 miljoen

Gemiddelde schuld peildatum 1e vd mnd.	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
-/- = schuld + = overschot	+ 1,6	+4,9	+5,0	+1,5

In 2023 zijn twee kasgeldleningen aangetrokken om pieken van betalingen op te kunnen vangen.

Som	Looptijd	Rentepercentage
1 miljoen	02/03-03/04/2023	2,75%
2,5 miljoen	20/12-30/01/2024	4,25%

- Renterisico vaste schuld
  Om het renterisico voor gemeenten te beperken is er een norm. Deze norm heeft betrekking op leningen met een looptijd langer dan één jaar en houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal bij het begin van het jaar mag worden afgelost.
  Het doel van deze norm is om te voorkomen dat bij herfinanciering door aflossingen en renteherzieningen grote wisselingen optreden in de hoogte van de rente die de gemeente moet betalen.
  In onderstaande tabel is de norm afgezet tegen de feitelijke situatie. De gemeente heeft in 2022 de renterisiconorm niet overschreden.
- (bedragen x € 1.000)

	2023	Percentage
Begrotingstotaal incl. De Bolder (grondslag 1 januari 2023	67.599	100%
Rente risiconorm (20% van € 67,599 miljoen)	13.520	20%
Reguliere aflossingen	3.332	4,9
Renteherziening	0	0
Ruimte (rente risiconorm - renterisico)	**10.188**	**15,1**

Betalingsverkeer

Het betalingsverkeer is nagenoeg alleen via BNG Bank uitgevoerd. De BNG Bank voert de dagelijkse regulering van het banksaldo uit. Het meerdere boven het afgesproken werkkapitaal (€ 385.000) gaat automatisch naar de schatkist van het Ministerie en op verzoek weer terug als dit nodig is.

Volgens de Wet financiering decentrale overheden en ministeriële Regeling schatkistbankieren decentrale overheden toont de gemeente in de jaarrekening aan dat niet meer dan het wettelijk toegestane drempelbedrag aan liquiditeiten buiten de schatkist aangehouden is. De gemeente voldoet hieraan over het gehele jaar. Per kwartaal mag het gemiddelde van de middelen die de decentrale overheid dagelijks buiten de schatkist laat niet boven het drempelbedrag komen.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag 2% van het begrotingstotaal primair € 67.599 miljoen) op jaarbasis	1.352	1.352	1.352	1.352
Kwartaalcijfer gemiddeld buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (maximaal)	385	385	385	385
Ruimte onder het drempelbedrag minimaal	**967**	**967**	**967**	**967**
Overschrijding van het drempelbedrag	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**	**n.v.t.**

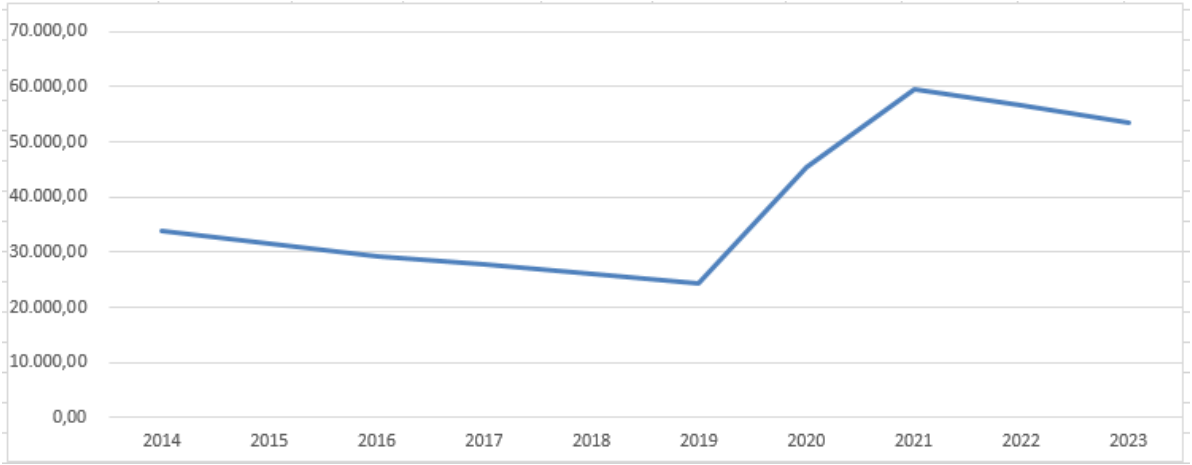
De ingevulde bedragen zijn gebaseerd op maximale bedragen die buiten de schatkist aangehouden kunnen zijn. Met de BNG Bank is namelijk afgesproken dat dagelijks het meerdere boven € 385.000 automatisch overgeheveld wordt naar de schatkist van het Ministerie. De gemeente houdt naast diverse rekeningen bij de BNG Bank nog twee andere rekeningen aan. Bij deze rekeningen is, zodra meer dan € € 10.000 erop stond, het saldo overgeboekt naar BNG Bank. Vandaar dat de nu geschetste ruimte onder het toegestane drempelbedrag minimaal is en in de praktijk hoger.

Leningenportefeuille en financieringsbehoefte

(bedragen x € 1.000)

Stand leningen per 01-01-2023		**56.805**
Aflossingen 2023		-/-3.332
Rente 2023 Leningen (langer dan 1 jaar)	1.117	
Rente 2023 Kasgeld (korter dan 1 jaar)	3	
Rente 2023 Schatkist	-88	
Per saldo rente betaald	1.032	
Stand leningen per 31-12-2023		**53.473**

Het verloop van de leningenportefeuille ziet over de afgelopen 10 jaar als volgt uit.

Vanaf 2019 is per saldo meer geleend dan afgelost in verband met grote investeringen in onder andere een sporthal, De Skool Den Burg, Postweg/Nieuwlanderweg, fietspaden, herinrichting Den Burg Zuid. Toch laat de grafiek per saldo een lichte daling in de omvang van leningen zien ten opzichte van 2021. Dit komt o.a. door de ontvangen afkoopsom voor de exploitatie van de haven en wegen die eind 2021 ontvangen is en voordelige rekeningresultaten.

Netto-schuld

(bedragen x € 1.000)

	2022	2023
Langlopende schulden	56.805	53.473
Kortlopende schulden	6.802	4.984
Overlopende passiva	4.814	5.750
Bijdrage in activa van derden	-810	-788
Liquide Middelen	-7.154	-462
Overlopende activa	-10.851	-10.790
Kortlopende vorderingen	-9.524	-9.199
Netto schuld 2022/2023	**40.082**	**42.968**
Totaal baten 2022/2023 exclusief inzet reserves	**70.822**	**70.860**
Aandeel % netto schuld / omvang baten	**57%**	**61%**

De vuistregel voor decentrale overheden is dat de netto schuld niet hoger moet zijn dan de jaarlijkse exploitatie (omvang baten exclusief inzet reserves). De gemeente voldoet met afgerond 61% ruim aan deze vuistregel.

EMU saldo

Uit het EMU-saldo valt te lezen of er een financieringstekort is. Texel heeft in 2023 een financieringstekort van bijna 2,9 miljoen (zie voor berekening hieronder). Macro wordt gekeken of alle decentrale overheden tezamen het collectieve aandeel in het EMU-tekort zoals bedoeld in artikel 3, lid 6 van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) niet overschreden hebben.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2022	2023
1) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	4.189	3.180
2) Afschrijvingen	3.483	3.459
3) Saldo dotaties/vrijval voorzieningen t.l.v. exploitatie	1.351	377
4) Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-10.136	-10.219
5) Baten uit bijdragen van andere overheden (niet in exploitatie of bij investeringen meegenomen)	0	0
6) Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0
7) Aankoop grond en uitgaven aan bouw- en woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan).	-335	-995
8) Baten bouwgrondexploitatie voor zover niet op exploitatie verantwoord	1.181	1.319
9) Lasten balanspost voorzieningen voor zover transacties derden	0	0
10) Lasten transacties derden	0	0
11) Verkoop effecten	0	0
EMU saldo -/- tekort / + overschot	**-267**	**-2.879**

Renteschema

Hieronder wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het voorgecalculeerde renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

(Bedragen in € 1.000)

	Begroot		Rekening		Resultaat
Externe rentelasten financiering		1.288		1.120	168
Externe rentebaten		-30		-146	28
Saldo rentelasten en rentebaten		**1.258**		**974**	**284**
Rente grondexploitatie	-30		-42		
Rente projectfinanciering	-794	-824	-794	-836	12
Rente over eigen vermogen		0		0	0
Rente over voorzieningen		0		0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		434		138	296
De aan taakvelden toe gerekende rente annuiteiten en maatschappelijke leningen en hypotheken		-422		-321	-101
De aan taakvelden toe gerekende rente via omslag		0		0	0
Renteresultaat op taakveld treasury		**12**		**-183**	**195**

Het renteresultaat op het taakveld treasury is per saldo € 195.048 positief. Dit komt enerzijds door een positief resultaat op betaalde externe rente ten opzichte van de begroting en meer toegerekende rente aan de grondexploitaties. Anderzijds is er minder rekenrente aan de producten doorbelast dan begroot. De begroting van de toe te rekenen rente is gebaseerd op de kredietomvang en wordt pas toegerekend als een investering volledig uitgevoerd is. Niet alle investeringen zijn uitgevoerd waardoor op dit compenent een nadeel ontstaat. Dit nadeel is per saldo overigens een neutrale post in de jaarrekening. De omslagrente voor de overige investeringen, met uitzondering van projectfinancieringen, annuïteiten en verstrekte maatschappelijke leningen, is conform de voorschriften berekend door de verhouding te nemen tussen betaalde rente en activavolume. De omslagrente is op basis daarvan in 2023 0% geweest.

PARAGRAAF G LOKALE LASTEN

Waar gaat het over?

In de paragraaf lokale lasten staat welke belastingen en leges de gemeente van de burger vraagt en wat de jaarlijkse opbrengsten zijn.
Elke gemeente kan zelfstandig belastingen en heffingen op leggen. Dat kan zijn voor taken die zij doet in het algemeen belang, maar ook voor specifieke werkzaamheden of levering van diensten. Dit totale pakket van de lokale lasten is vastgelegd in de belastingverordeningen. De hoogte van de lokale heffingen wordt deels bepaald door de ambities van de gemeente. Hoe meer ambities er zijn bij het bestuur, des te meer middelen beschikbaar moeten zijn voor realisatie.

Bestaand beleid

De bestaande belastingen en leges zijn per soort vastgelegd in een belasting- of legesverordening.

Beleidsuitgangspunten

Het algemene uitgangspunt is dat de tarieven van de leges en heffingen kostendekkend zijn en niet meer dan trendmatig worden verhoogd.

Kwijtscheldingen

Mensen met de laagste inkomens kunnen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen vragen.
In beginsel moet iedereen de aanslag gemeentelijke belastingen betalen. De gemeente kan echter in uitzonderlijke gevallen overgaan tot kwijtschelding (geheel of gedeeltelijk) van gemeentelijke belastingen. Dit is afhankelijk van het inkomen en wordt getoetst aan de voorwaarden voor kwijtschelding die in de invorderingswet staan. Sinds 2023 hanteren wij het maximale bedrag aan financiële vermogensvrijstelling.
De gemeente werkt op dit onderdeel samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.
Het waterschap toetst alle verzoeken en verstrekt de gemeente informatie over het wel of niet verlenen van kwijtschelding. Het voordeel van deze samenwerking voor de belastingbetaler is dat maar één keer een verzoek hoeft te worden ingediend.

Berekening kostendekkendheid leges

Titel 1 Algemene dienstverlening

Titel 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	€ 23.024	€ 28.625	€ 51.649	€ 61.957	119,96%
hoofdstuk	2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 50.240	€ 24.907	€ 75.147	€ 63.789	84,89%
hoofdstuk	3	Rijbewijzen	€ 33.341	€ 22.066	€ 55.407	€ 43.736	78,94%
hoofdstuk	4	Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	5	Diversen burgerlijke stand	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	6	Verstrekkingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	7	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	8	Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	9	Overige publiekszaken	€ 2.117	€ 594	€ 2.711	€ 2.096	77,31%
hoofdstuk	10	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	11	Huisvestingsvergunning	€ 14.397	€ 18.623	€ 33.020	€ 20.065	60,77%
hoofdstuk	12	Leegstandswet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	13	Marktstandplaatsen	€ 321	€ 415	€ 736	€ 642	87,23%
hoofdstuk	14	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	15	Kansspelen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	16	Kabels en leidingen	€ 10.652	€ 13.781	€ 24.433	€ 17.207	70,43%
hoofdstuk	17	Verkeer en vervoer	€ 22.302	€ 20.936	€ 43.238	€ 20.379	47,13%
hoofdstuk	18	Diversen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.386	0,00%
Kostendekking Titel 1			**€ 156.394**	**€ 129.947**	**€ 286.341**	**€ 232.257**	**81,11%**

Lasten

De lasten zoals in de jaarrekening zijn opgenomen, zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan en mag niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep betreffende de vergunning.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel:

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten);
2. Kosten voor Bijzonder ambtenaren van de burgerlijke stand (trouwen);
3. Trouwboekjes;
4. Afdrachten aan het rijk;
5. Kosten van druk- en bindwerk;
6. Aankoopkosten van gehandicapten parkeerkaarten en medische indicatie.

Toelichting: Titel 1:

Op begrotingsbasis was een kostendekkendheidspercentage van 83,76% geprognotiseerd. Dit is werkelijk uitgekomen op 81,11%.

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Begripsomschrijvingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	2	Vooroverleg (principeverzoek / welstand / conceptaanvraag)	€ 10.139	€ 11.032	€ 21.171	€ 15.981	75,49%
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 694.728	€ 742.345	€ 1.437.073	€ 1.416.259	98,55%
hoofdstuk	4	Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	5	Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	6	N.v.t	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 13.378	€ 11.624	€ 25.002	€ 17.932	71,72%
hoofdstuk	9	Sloopmelding	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	10	In deze titel niet benoemde beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	11	Reprokosten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	12	Diversen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Kostendekking Titel 2			**€ 718.245**	**€ 765.001**	**€ 1.483.246**	**€ 1.450.172**	**97,77%**

Lasten

De lasten zoals in de jaarrekening zijn opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan en mag niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel:

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten);
2. Kosten commissie Ruimtelijke (kwaliteit);
3. Publicatie in de Staatscourant.

Toelichting: Titel 2:

Op begrotingsbasis was een kostendekkendheidspercentage van 93,18% geprognotiseerd. Dit is werkelijk uitgekomen op 97,77%.

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Horeca	€ 14.785	€ 15.895	€ 30.680	€ 25.622	83,51%
hoofdstuk	2	Organiseren evenementen of markten	€ 80.624	€ 81.255	€ 161.879	€ 15.222	9,40%
hoofdstuk	3	Prostitutiebedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
hoofdstuk	4	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 44	0,00%
Kostendekking Titel 3			**€ 95.409**	**€ 97.150**	**€ 192.559**	**€ 40.888**	**21,23%**

Lasten

De lasten zoals in de jaarrekening zijn opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan en mag niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel (zie ook toelichting titel 3).

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten)

Toelichting: Titel 3:

Op begrotingsbasis was een kostendekkendheidspercentage van 19,25% geprognotiseerd. Dit is werkelijk uitgekomen op 21,23%.

Samenvatting titel 1,2 en 3

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 156.394	€ 129.947	€ 286.341	€ 232.257	81,11%
Kostendekking Titel 2	€ 718.245	€ 765.001	€ 1.483.246	€ 1.450.172	97,77%
Kostendekking Titel 3	€ 95.409	€ 97.150	€ 192.559	€ 40.888	21,23%
Kostendekking totale tarieventabel	**€ 970.048**	**€ 992.098**	**€ 1.962.146**	**€ 1.723.317**	**87,83%**

Conclusie

Voor de gehele legesverordening is bij de begroting uitgegaan van een kostendekkendheidspercentage van 79,47%. Op jaarrekeningbasis is dit uitgekomen op 87,83%.
Deze procentuele stijging van de kostendekkendheid komt met name door meer verleende vergunningen WABO, het percentage kostendekkendheid is voor hoofdstuk 2 het hoogste dus wordt het gemiddelde hoger.

Welke belastingen, heffingen en leges heft de gemeente en wat levert dat op?

Omschrijving		Werkelijke Opbrengst 2022 €	Geraamde opbrengst 2023 (na wijziging) €	Werkelijke opbrengst 2023 €
a.	Afvalstoffenheffing	2.103.554	2.204.245	2.147.866
b.	Reinigingsrechten voor bedrijven	59.291	62.500	33.066
c.	Forensenbelasting	1.385.802	1.279.530	1.340.163
d.	Havengelden	154.582	159.051	140.231
e.	Leges (incl. bouwvergunningen c.s.)	1.159.786	1.425.443	1.723.317
f.	Lijkbezorgingrechten (incl. huuropbrengsten graven)	51.242	67.392	70.490
g.	Marktgelden	12.049	20.237	13.288
h.	OZB woningen	1.152.273	1.099.080	1.270.760
i.	OZB niet woningen	761.004	853.194	798.315
j.	Parkeerbelastingen (incl. vergunningen en boetes)	4.567.847	4.552.500	4.633.750
k.	Precariobelasting	142.980	150.110	159.102
l.	Reclamebelasting	98.268	103.000	81.564
m.	Rioolheffing	3.615.466	3.501.318	3.511.275
n.	Toeristenbelasting / Watertoeristenbelasting	8.486.268	8.356.326	8.507.884

ad a De gemeente heft afvalstoffenheffing van huishoudens die gebruikmaken van de diensten van de gemeentelijke ophaaldienst.

ad a+b In 2023 heeft er alleen inzameling bedrijfsafval plaatsgevonden voor de gemeentelijke onderdelen haven en gemeentehuis. Per saldo zijn de opbrengsten voor afvalstoffenheffing, baten beerputten/vetvangers en opbrengst bedrijfsafval € 85.813 lager dan geraamd. De kostendekking (inclusief werkelijk gecompenseerde BTW en inclusief toegerekende overhead) is 93%.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht bedrijven	Directe kosten (incl.compensabele BTW)	Loonkosten	Overhead	Baten incl. beerp./vet-vangers	Kostendekking
Toelichting kostendekkendheid	1.756.948	412.274	174.711	2.180.932	93%

ad c Forensenbelasting is een belasting die de gemeente heft, als personen meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning voor zich of voor hun gezin houden. Het geldt alleen voor personen die niet woonachtig zijn in de gemeente Texel. De heffing van de forensenbelasting is gebaseerd op de WOZ-waarde. Jaarlijks zijn er verhuurobjecten die vanuit deze heffing naar de Toeristenbelasting gaan en andersom. De opbrengsten fluctueren daardoor. De verwachting was dat de opbrengsten over 2023 lager zouden zijn. Door verscherpte controle is een hogere opbrengst gerealiseerd.

ad d Onder de naam "havengeld" wordt een recht geheven voor vaartuigen die gebruik maken van de gemeentelijke haven.

ad e Leges worden in rekening gebracht voor een dienst die de gemeente levert. Voorbeelden van zo'n dienst zijn: het behandelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning en het verstrekken van een uittreksel uit het bevolkingsregister. De werkelijke opbrengsten zijn € 298.000 hoger dan begroot, met name door meer gerealiseerde leges omgevingsvergunningen.

leges	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Kostendekkendheid totale tarieventabel	€ 970.048	€ 992.098	€ 1.962.146	€ 1.723.317	87,83%

ad f De gemeente kent een verordening lijkbezorgingsrechten. Hierin staan de tarieven die gelden voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en voor verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. In de opbrengsten zijn ook de huuropbrengsten van graven meegenomen.

ad g De gemeente heft marktgelden voor het innemen van een standplaats met marktwaren.

ad h/i Eigenaren betalen een OZB eigenarenbelasting. Gebruikers van niet woningen betalen ook gebruikersbelasting.

- De eigenaar: Iedereen die op 1 januari in een bepaald jaar eigenaar is van een onroerende zaak ontvangt de aanslag OZB eigenarenbelasting. Indien men het eigendom in de loop van het belastingjaar verkoopt heeft dat geen invloed op de hoogte van de aanslag. Meestal verrekent de notaris de eigenarenbelasting met de nieuwe eigenaar.

- De gebruiker: Iedereen die op 1 januari een onroerende zaak (niet woning) in gebruik heeft, ontvangt de aanslag OZB gebruikersbelasting. Verhuizing in de loop van het belastingjaar heeft geen invloed op de hoogte van de aanslag. Hier staat tegenover dat de gebruiker, bij bijvoorbeeld verhuizing in de loop van het jaar, geen aanslag OZB gebruikers voor de nieuwe onroerende zaak ontvangt.

- Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). De gemeenten moeten jaarlijks een nieuwe waarde vaststellen. Over deze waarde wordt de aanslag Onroerende Zaakbelastingen berekend. Deze WOZ waarde wordt ook gebruikt door de belastingdienst (eigen woning forfait) en het waterschap (grondslag heffing).

- De totale opbrengst OZB (woningen/niet woningen) is € 116.000 hoger dan geraamd. Voornaamste oorzaken:
  - Door enkele opgelegde aanslagen uit voorgaande jaren, is er een kleine meeropbrengst.
  - Oplevering van nieuwbouwwoningen.
  - Toekenning verzoeken (fiscale) omzetting van Niet-Woningen naar Woningen grondslag.

ad j De gemeente heft parkeerbelasting van degene die een voertuig parkeert op een door de gemeente ingerichte parkeervoorziening. De parkeeropbrengsten zijn per saldo € 81.250 hoger dan de (bijgestelde) begroting.

ad k De gemeente heft precariobelasting indien derden gebruik maken van de openbare ruimte voor commerciële doeleinden.

ad l Sinds 2018 heft de gemeente reclamebelasting. De opbrengst van deze belasting wordt – na aftrek van de door de gemeente betaalde kosten ten behoeve van de inning – doorbetaald aan een vereniging van ondernemers in Den Burg. Uit deze opbrengst worden activiteiten en investeringen bekostigd ten behoeve van Texelse bedrijven. De verminderde opbrengsten zijn toe te schrijven aan het vertrek van een aantal grote bedrijven en tijdelijke leegstand. De verminderde opbrengsten worden verrekend en heeft derhalve geen financiele consequenties voor de gemeente.

ad m Rioolheffing wordt geheven voor het gebruik van de riolering. Het tarief is een vast bedrag per aansluiting.

Rioolheffing	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Baten	Kostendekking
Toelichting kostendekkendheid	2.676.665	530.428	304.182	3.511.275	100%

ad n De gemeente heft toeristenbelasting. De raad heeft besloten de toeristenbelasting voor 2023 per overnachting vast te stellen op € 2,30. De opbrengst over 2023 is enerzijds lager door iets verminderde bezettingsgraden dan verwacht en anderzijds door een positieve overloop uit vorige jaren in totaal circa € 150.000,-- hoger dan begroot.

Atlas van de lokale lasten (COELO 2023)

De Atlas van de lokale lasten is een jaarlijks overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen. Deze Atlas wordt gemaakt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) Faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Rijksuniversiteit Groningen.

De Atlas geeft een landelijk overzicht van de hoogte en de ontwikkeling van de lokale lasten. Het behandelt onder andere de tarieven van afzonderlijke decentrale heffingen, de woonlasten voor huishoudens.

De lasten op het niveau van afzonderlijke gemeenten worden ook in beeld gebracht. Hierbij ligt de nadruk op de lasten voor huishoudens. Voor alle gemeenten worden ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing uitgebreid in beeld gebracht: heffingssystematiek, tarieven en kwijtschelding.

Ook is onderzocht welke gemeenten de hoogste en laagste woonlasten hebben. Hiernaast bevat de Atlas onder meer kaarten over de toeristenbelasting, de hondenbelasting, de parkeerbelasting, de kosten van paspoorten, rijbewijzen en uittreksels uit de BRP en die van omgevingsvergunningen. In de benchmark van de gemeentelijke woonlasten worden gemeenten per provincie vergeleken.

Onderstaand een samenvatting van enkele relevante heffingen.

Soort	Texel	Ranglijst NL 2023	Laagste tarief	Gemiddeld tarief	Hoogste tarief	Opmerking
Riool gezin	€ 284,66	-	€ 84	€ 213	€ 477	Meer Persoons
Afval gezin	€ 340,78	-	€ 35	€ 329	€ 491	Meer Persoons
Toeristenbelasting	€ 2,30	-	€ 0,75	€ 3,27	€ 12,24	Per nacht
Woonlasten Eigenaar-Bewoner (gezin)	€ 765	16	€ 652	€ 944	€ 1.874	Ozb, riool en afvalstoffen, woning met gemiddelde waarde
Woonlasten Huurder, gezin	€ 341	71	€ 35	€ 436	€ 750	idem
OZB Woning tarief	0,0323	1	0,0323	0,0890	0,2034	
OZB Niet-Woning tarief	0,1231	-	0,1212	0,5381	1,3025	Voor Ooststellingswerf
OZB-tarief woningen gestandaardiseerd	0,0401	1	0,0401	0,0890	0,1844	Dit zijn de tarieven die de gemeenten bij gelijke opbrengst zouden heffen wanneer ze een gemiddelde belastingcapa-citeit hadden gehad (in relatie tot WOZ-waarden)

Paragraaf H - Wet open overheid (Woo)

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
In de memorie van toelichting bij de Woo staat o.a. dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo

Waar gaat het over?

Om te voldoen aan de wet open overheid moet de gemeente voldoen aan:

1. De actieve openbaarmaking: we maken uit onszelf informatie openbaar. Op termijn op een landelijk platform, maar zo lang dat er nog niet is volstaan andere digitale kanalen zoals onze website;
2. De passieve openbaarmaking: op verzoek maken we documenten openbaar over een bestuurlijke kwestie.

Voor beide vormen van openbaarmaking is het erg belangrijk dat onze informatiehuishouding op orde is. Doordat wij al werken met een digitaal zaaksysteem, levert dat voor Texel geen probleem op.

In 2023 zijn 20 Woo-verzoeken binnengekomen en afgehandeld.
Ter vergelijking: in 2022 zijn 7 Wob-verzoeken en 16 Woo-verzoeken ingediend en afgehandeld. Dat gaat van landelijke onderzoeken, zoals naar WMO aanvragen, en inhuur personeel tot lokale kwesties als handhaving op het Stappenland of Logies met Ontbijt. Tenzij uitdrukkelijk anders gevraagd, wordt de informatie openbaar gemaakt op onze website.
De wet wordt verder gefaseerd ingevoerd, op dit moment kunnen wij voldoen aan hetgeen nu vereist is. Wel merken we een toename in complexiteit van de Woo verzoeken. Er wordt ingezet op tijdelijke formatie uitbreiding om de Woo verder te implementeren en de werkwijze te waarborgen in de organisatie. Er wordt samengewerkt in de regio Noordkop op het niveau van kennisuitwisseling.

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023 (geconsolideerd)

Activa

Vaste activa

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
Materiële vaste activa		**97.464**		**91.463**
Investeringen met een economisch nut	57.676		58.084	
Investeringen met een economisch nut en met een heffing	1.937		2.064	
Investeringen in openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	37.851		31.315	
Financiële vaste activa		**4.862**		**4.414**
Kapitaalverstrekkingen:				
- Deelnemingen gemeenschappelijke regelingen	286		285	
- Overige kapitaalverstrekkingen	593		649	
Leningen:				
- Overige verbonden partijen	3.075		2.537	
- Overige langlopende leningen u/g	120		133	
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	788		810	
Totaal vaste activa		**102.326**		**95.877**

Vlottende activa

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
Voorraden		**1.401**		**1.648**
Grond- en hulpstoffen:				
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden				
- Overige grond- en hulpstoffen	284		263	
- Onderhanden werk, gronden in exploitatie	1.055		1.379	
Gereed product en handelsgoederen	62		6	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		**9.198**		**9.524**
Vorderingen op openbare lichamen	6.417		6.220	
Deposito	706		719	
Overige vorderingen	2.075		2.585	
Liquide middelen		**462**		**7.154**
Kassaldi	4		6	
Bank- en girosaldi	458		7.148	
Overlopende activa		**10.790**		**10.851**
Totaal vlottende activa		**21.851**		**29.177**

	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
Totaal-generaal		**124.177**		**125.054**

Recht op verliescompensatie krachtens de wet op de vennootschapsbelasting: € 1.934.564.
De samenstelling van dit bedrag wordt in de specifatie van de activa toegelicht.

Passiva

Vaste passiva

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
Eigen vermogen		**46.494**		**43.315**
Algemene reserve	15.458		15.767	
Overige bestemmingsreserves	25.759		22.238	
Nog te bestemmen resultaat	5.277		5.310	
Voorzieningen		**13.582**		**13.318**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	10.229		10.076	
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	3.353		3.242	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		**53.473**		**56.805**
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	53.473		56.805	
Totaal vaste passiva		**113.549**		**113.438**

Vlottende passiva

(bedragen x € 1.000)

	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar		**4.872**		**6.802**
Overlopende passiva		**5.756**		**4.814**
Vooruit ontvangen bedragen	300		74	
Vooruit ontvangen subsidies	4.010		2.807	
Nog te betalen	1.446		1.933	
Totaal vlottende passiva		**10.628**		**11.616**

	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
Totaal-generaal		**124.177**		**125.054**

	Ultimo 2023		Ultimo 2022	
Gewaarborgde geldleningen		**51.919**		**51.977**
Garantstellingen		**0**		**0**

Programmarekening over begrotingsjaar 2023

(Bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting			Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Prog. 1 Voor en door bewoners	5.682	45.186	39.503	10.568	52.766	42.198	11.017	55.094	44.077
Prog. 2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	19.820	**3.672**	-16.148	22.880	3.910	-18.970	22.162	4.281	-17.881
Prog. 3 Mooi en gastvrij Texel	4.484	205	-4.279	5.009	210	-4.799	4.870	248	-4.622
Prog. 4 Texel werkt!	1.528	945	-583	1.413	945	-468	1.721	739	-982
Prog. 5 Toekomst voor de jeugd	1.776	31	-1.745	1.875	32	-1.843	2.016	269	-1.747
Prog. 6 Samen beleven en bewegen	4.589	538	-4.051	4.621	551	-4.070	4.395	756	-3.639
Prog. 7 Duurzaam, schoon en innovatief	7.260	6.096	-1.164	6.699	6.572	-127	6.659	6.539	-120
Prog. 8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	8.900	5.773	-3.127	9.161	5.773	-3.388	10.061	8.038	-2.023
Prog. 99 Overhead	10.211	100	-10.111	10.774	101	-10.673	10.180	296	-9.884
Resultaat voor bestemming	**64.250**	**62.546**	-1.704	**73.000**	**70.860**	-2.140	**73.081**	**76.260**	**3.179**

Toevoeging/onttrekking aan reserves

	Primaire begroting			Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Prog. 1 Voor en door bewoners	2.218	4.478	2.260	8.376	10.731	2.355	8.376	10.731	2.355
Prog. 2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	0	319	319	0	346	346	0	64	64
Prog. 3 Mooi en gastvrij Texel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prog. 4 Texel werkt!	1.119	164	-955	1.119	164	-955	900	392	-507
Prog. 5 Toekomst voor de jeugd	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prog. 6 Samen beleven en bewegen	0	0	0	0	0	0	19	31	12
Prog. 7 Duurzaam, schoon en innovatief	0	0	0	0	175	175	0	175	175
Prog. 8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prog. 99 Overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	**3.337**	**4.961**	**1.6.24**	**9.495**	**11.416**	**1.921**	**9.295**	**11.394**	**2.099**
Resultaat na bestemming	**67.587**	**67.507**	-80	**82.495**	**82.276**	-219	**82.376**	**87.654**	**5.278**

(bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting			Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Gemeente Texel	65.629	65.629	0	80.419	80.419	0	80.757	85.957	5.200
DSW De Bolder (prog. 2)	1.958	1.878	-80	2.076	1.857	-219	1.619	1.697	78
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**67.587**	**67.507**	-80	**82.495**	**82.276**	-219	**82.387**	**87.666**	**5.278**

Begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid programmarekening 2023

(Bedragen x € 1.000)

	Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Rechtmatige afwijking		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Prog. 1 Voor en door bewoners	10.568	52.766	42.198	11.017	55.094	44.077	-449	2.328	1.879
Prog. 2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	22.880	3.910	-18.970	22.162	4.281	-17.881	718	371	1.089
Prog. 3 Mooi en gastvrij Texel	5.009	210	-4.799	4.870	248	-4.622	139	38	177
Prog. 4 Texel werkt!	1.413	945	-468	1.721	739	-982	-308	-206	-514
Prog. 5 Toekomst voor de jeugd	1.875	32	-1.843	2.016	269	-1.747	-141	237	96
Prog. 6 Samen beleven en bewegen	4.621	551	-4.070	4.395	756	-3.639	226	205	431
Prog. 7 Duurzaam, schoon en innovatief	6.699	6.572	-127	6.659	6.539	-120	40	-33	7
Prog. 8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	9.161	5.773	-3.388	10.061	8.038	-2.023	-900	2.265	1.365
Prog. 99 Overhead	10.774	101	-10.673	10.180	296	-9.884	594	195	789
Resultaat voor bestemming	**73.000**	**70.860**	**-2.140**	**73.081**	**76.260**	**3.179**	**-81**	**5.400**	**5.319**

Toevoeging/onttrekking aan reserves

	Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Rechtmatige afwijking		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Prog. 1 Voor en door bewoners	8.376	10.731	2.355	8.376	10.731	2.355	0	0	0
Prog. 2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	0	346	346	0	64	64	0	-282	-282
Prog. 3 Mooi en gastvrij Texel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prog. 4 Texel werkt!	1.119	164	-955	900	392	-507	219	229	448
Prog. 5 Toekomst voor de jeugd	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prog. 6 Samen beleven en bewegen	0	0	0	19	31	12	-19	31	12
Prog. 7 Duurzaam, schoon en innovatief	0	175	175	0	175	175	0	0	0
Prog. 8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prog. 99 Overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	**9.495**	**11.416**	**1.921**	**9.295**	**11.394**	**2.099**	**200**	**-22**	**178**
Resultaat na bestemming	**82.495**	**82.276**	**-219**	**82.376**	**87.654**	**5.278**	**119**	**5.378**	**5.497**

De toelichting op de programmarekening is opgenomen in de programmaverantwoording per programma op detailniveau en voorts hierna op hoofdlijnen.

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van de raad passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel. Toch is het toetsen van begrotingsrechtmatigheid ingewikkelder dan het wellicht op het eerste gezicht lijkt. Er kunnen 7 verschillende begrotingsoverschrijdingen worden onderscheiden. In onderstaand overzicht wordt aangegeven wat naar de mening van de kadernota rechtmatigheid de consequentie van betreffende overschrijding moet zijn voor het accountantsoordeel.

Volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) kunnen bij de toetsing van begrotingsafwijkingen tenminste de volgende soorten begrotingsafwijkingen worden onderkend:

	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	**Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel**
H) Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
I) Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
J) Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
K) Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
L) Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
M) Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. • Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar • Geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
N) Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijving- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. • Jaar van investeren • Afschrijving- en financieringslasten in latere jaren	X	X

Mutaties reserves
Onder eventuele afwijkingen in mutaties reserves ligt er altijd een raadsbesluit. Dit zijn derhalve rechtmatige afwijkingen (zie hiervoor ook toelichting op de passiva).

Exploitatie
Ten opzichte van de begroting 2023 zijn de volgende programma's op lasten overschreden (excl.mutatie reserves). De overschrijdingen groter dan € 50.000 worden onderaan toegelicht. Voor een nadere toelichting wordt u verwezen naar de financiële analyses per programma.

Bedragen x € 1.000

Programma 1 Voor en door bewoners

Begroting lasten na wijziging	€ 10.568
Realisatie lasten	€ 11.017
Saldo lasten	€ 449 -/-

Analyse overschrijding (C).
Het negatieve saldo op uitgaven van € 449K betreft meer voordelen op uitgaven en nagenoeg geen nadelen op uitgaven. Zie daarvoor de analyse van programma 1.

Het nadeel is gestoeld op de kosten die in 2023 via raadsbesluit begroot zijn op € 5 miljoen voor de opvang ontheemden Oekraïne. De feitelijke kosten waren € 6,3 miljoen. Ten opzichte van de begroting derhalve € 1,3 miljoen meer uitgegeven dan begroot. Deze kosten zijn overigens volledig door het rijk gesubisidiëerd. Het is de gemeente niet aan te rekenen dat dit verschil zich heeft voorgedaan.

Deze overschrijding is onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel.

Programma 4 Texel werkt!

Begroting lasten na wijziging	€ 1.413
Realisatie lasten	€ 1.721
Saldo lasten	€ 308 -/-

Analyse overschrijding (C)
Dit betreft niet begrote uitgaven voor elektriciteit en water op de haven van Oudeschild. Als opbrengst staan hier de ontvangen servicekosten tegenover. Deze overschrijding is onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel.

Programma 5 Toekomst voor de jeugd

Begroting lasten na wijziging	€ 1.875
Realisatie lasten	€ 2.016
Saldo lasten	€ 141 -/-

Analyse overschrijding (C)
Het gaat hier om meer uitgaven betreffende achterstandenbeleid van € 75.000. Dit bedrag is volledig gesubisideerd maar niet begroot. Via de tussenrapportage 2024 zal er begrotingstechnisch een correctie plaatsvinden zodat er in de toekomst geen afwijking meer ontstaat.
Deze overschrijding is onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel.

Analyse overschrijding (B)
Het gaat hier om uitgaven betreffende leegstandskosten schoolgebouwen van € 89.000 betreffende tijdelijk beheer. Conform collegebesluit hadden deze kosten uit de reserve onderhoud scholen rationeel gebouwenbeheer gefinancierd moeten worden. Er is echter niet aan gedacht om dit ook via de raad te laten besluiten waardoor er nu een ontrechtmatige uitgave heeft plaatsgevonden. Het gaat om onontkoombare kosten die via de tussenrapportage 2024 geformaliseerd moeten worden zodat er in 2024 geen onrechtmatige overschrijding meer zal plaatsvinden.

Deze overschrijding is onrechtmatig en telt niet mee in het oordeel.

Programma 8 Goed wonen, goede bereikbaarheid

Begroting lasten na wijziging	€ 9.161
Realisatie lasten	€ 10.061
Saldo lasten	€ 900 -/-

Analyse overschrijding (C)
Dit betreft niet begrote lasten uit de grondexploitaties. Deze overschrijding valt grotendeels weg tegen de baten van de grondexploitaties. Deze overschrijding is onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel.

Kredieten

Onderstaand worden de overschrijdingen die groter zijn dan € 10.000 genoemd. Voor deze overschrijdingen wordt verwezen naar de toelichting op de balans, materiële vaste activa.

720152 Diverse wegen rehabiliteren

Investeringskrediet	€ 1.293
Investering	€ 1.310
Overschrijding	€ 17

Analyse overschrijding (B), hogere kosten van de levering van nieuwe klinkers voor de herinrichting Bijenkorfweg / 't Hof.

720155 Fietspaden SBB reconstructie

Investeringskrediet	€ 791
Investering	€ 1.601
Overschrijding	€ 810

Analyse overschrijding (C)
Vanwege de omliggende natuur was fietspad Tureluur/Schettersweid niet eenvoudig te realiseren. Uiteindelijk is gebruik gemaakt van de mogelijkheden om in combinatie met het natuurherstelplan "De Tureluur/Schettersweid" het bestaande veel te smalle en in slechte staat verkerende fietspad te verplaatsen. De overschrijding valt (grotendeels) weg tegen de bijdragen Straatsbosbeheer en Provincie. Deze overschrijding is onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel.

Verantwoording rechtmatigheid

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders.
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.471.280. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

- Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering vindt u een nadere toelichting.

Rekeningsaldo op hoofdlijnen gemeente Texel

Onderaan worden alleen de afwijkingen van ca. € 100.000 per taakveld meegenomen. In de toelichting bij dat taakveld staan de afwijkingen die het overschot/tekort grotendeels verklaren.

Voor een nadere analyse wordt u verwezen naar de detailanalyses per programma.

(bedragen x € 1.000)

Onder- en overschrijdingen	In euro's	I/S	Prog.
Vrijval voorziening pensioenen (oud) wethouders in verband met o.a. stijging rekenrente.	169	I	1
Woningcomplex (per saldo niet begrote huurinkomsten)	86	I	1
Rentevoordeel	288	I	1
Algemene uitkering	87	I	1
Diverse grondverkopen die niet begroot zijn	572	I	1
Meer opbrengsten belastingen	339	I	1
Minder kosten innen en heffen belastingen	138	I	1
Openbare orde en veiligheid (handhavingsjurist)	99	I	2
Begeleidingstrajecten en tolken voor inburgering en statushouders	94	I	2
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	782	I/s	2
Jeugd	-663	I/s	2
Reconstructies groen/onderhoud bomen	112	I	3
Overheveling via resultaatbestemming 2023 Onderzoek Toerisme en project identy matching voor toeristisch toekomstplan	112	I	3
Openbaar Basis Onderwijs (kosten bewaking leegstaande schoolgebouwen)	-90	I	5
Achterstandenbeleid	175	I	5
Binnensportaccommodaties	100	I	6
Thijssehuis structureel budget niet zijnde kapitaallasten	121	I	6
Hogere kosten verwerking kunststofafval	-117	I	7
Hogere kosten milieutaken en accounthouderschap Omgevingsdienst NHN	-114	I	7
Diverse voordelen op milieubeleid o.a. Duurzaam Texel, energie neutrale woningen en besparingsplan, geluidshinder en ongediertebestrijding, totaal	136	I	7
Hogere degeneratiekosten en meeropbrengsten kabel en leidingen per saldo voordeel	92	I	8
Per saldo voordeel op parkeren	118	I	8
Omgevingsvergunningen (lagere advieskosten)	179	I	8
Omgevingswet (overheveling+lager kosten inhuur en advies)	335	I	8
Omgevingsvergunningen leges	352	I	8
Bouwgrondexploitatie (niet begrootte onttrekking voorzieningen)	207	I	8
Flexibele schil	180	I	99
Personeelskosten Door niet invullen vacatureruimte (350K) en toerekening gemaakte ambtelijke uren aan opvang ontheemden Oekraïne (102K)	452	I	1-99
Afschrijvingskosten door minder gedane investeringen dan verwacht. Met de tussentijdse rapportage 2023 was al rekening gehouden met latere uitvoering van investeringen (950K).	378	I	1-99
Overige posten lager dan ca € 100.000 per saldo	481	I	1-99
Totaal gemeente Texel (excl. De Bolder)	**5.200**	**I/S**	

De plussen en minnen worden nader geanalyseerd en voor zover structureel, meegenomen in de tussenrapportage 2024.

Overheveling via resultaatbestemming 2023

Voorgesteld wordt om onderstaande budgetten over te hevelen naar 2024 via resultaatbestemming 2023

Onderwerp	Kostenplaats	Bedrag	Toelichting Onderwerp
Texels erfgoed op peil	654150	10.000	Budget is via motie in Q3 2023 beschikbaar gesteld, wordt in 2024 uitgevoerd
Onderzoek hoe toeristische druk het beste te reguleren	656301	15.000	Onderzoek (wens in collegeprogramma)
Onderzoek hoe tellen toeristische bedden	656301	15.000	Onderzoek (wens in collegeprogramma)
Onderzoek hoe lusten toerisme beter ten goede laten komen aan samenleving	656301	15.000	Onderzoek (wens in collegeprogramma)
Bevraging Texelaar en gasten	656301	25.000	Enquête (onderdeel uitvoeringsagenda)
Identity Matching (teruggave Kop Werkt)	656301	41.577	Bedrag in 2022 voorgeschoten voor project identy matching als bouwsteen voor toeristisch toekomstplan. Via de Kop Werkt eind 2023 terug ontvangen en nodig voor recreatie en toerisme 2024.
Inrichten openbaar gebied na realsiatie CPO woningen Stolpweg	430030	35.000	De bouw is nog in volle gang. De inrichting van het openbaar gebied wordt daarna opgepakt.
Energietoelage	661400	114.000	(Restant) Labeling decembercirculalre 2023
Invoeringskosten omgevingswet	682267	219.123	Labeling decembercirculaire 2023
Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	682267	52.406	Labeling decembercirculaire 2023
Hogereind 2 - toren de waal onderhoud	580102	80.000	In verband met weersomstandigheden hebben de werkzaamheden in 2023 niet plaatsgevonden. Conform de planning is de aannemer eind mei 2024 klaar met deze klus.
Aankoop grond - Achterom/Weverstraat	410000	212.000	De grond is nog niet overgedragen, gebeurt in 2024.
Volkshuishuisvesting	682200	33.000	Betreft subsidie van de provincie voor extra projectleiding voor versnelling woningbouw. Subsidie was pas uitgekeerd na afronding werkzaamheden. De extra projectleiding is destijds vanuit regulier budget betaald. Dit bedrag is nu nodig voor versnelling overige loacaties waaronder de Ouwe Ulo en voormalige bibliotheek.
Archief	515500	29.000	Restant bestchikbar gesteld budget 2023 voor inhuur bewerken en overbrengen archief 2000-2012.
TXL Sporthal	653051	37.000	I.v.m. afsprakebn open begroting TXL sporthal.
Totaal		**933.106**	

Via de programmabegroting 2024, hoofdstuk 8 heeft de raad toestemming gegeven om van een aantal projecten het saldo aan het einde van het jaar over te hevelen naar 2024. Zie onderaan de de link naar de feitelijk gedane overhevelingen per 31/12/2023.

Overhevelingen naar 2024

Dit om te voorkomen dat dat deze niet uitgegeven projectgelden in het rekeningresultaat 2024 vallen.

Toelichtingen
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden alleen genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen, als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen in het jaar waarop het dividend betrekking heeft.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en/of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorzieningen getroffen of op andere wijze verplichtingen opgenomen. De referentieperiode is vier jaar, gelijk aan de referentieperiode van de meerjarenraming. Als er sprake is van schokeffecten wordt een voorziening gevormd.

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT).

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde.

Investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming in principe lineair afgeschreven.
De afschrijvingstermijn is gelijk aan de te verwachten levensduur waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van de waarde. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer rechtstreeks in mindering worden gebracht. Investeringssubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.

Alle afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet, welke door de raad is vastgesteld op 20 september 2023.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:
a. maximaal 40 jaar: bijdragen aan activa in eigendom van derden;

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Start afschrijving gemeente: Op moment van betaling laatste rekening (geautomatiseerd)
Start afschrijving het Werkbedrijf De Bolder: Eind van de maand van ingebruikstelling.
Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:
a. 15-25 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken;
b. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
c. 40 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen;
d. 5-15 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
e. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen;
f. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;
g. 15-20 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
h. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
i. 10 jaar: telefooninstallaties;
j. 4 jaar: Ipads;
k. 3 jaar: mobiele telefoon;
l. 5 jaar: automatiseringsapparatuur zoals computer, laptop, Wifi, servers en ICT omgeving;
m. 5-10 jaar: software (initiële kosten);
n. 10 jaar: kantoormeubilair;
o. 8 jaar: motorvaartuigen;
p. 5-12 jaar: zware transportmiddelen;
q. 5-12 jaar: aanhangwagens, personenauto’s en lichte motorvoertuigen;
r. 5-10 jaar machines, apparaten en installaties van het leer-werkbedrijf De Bolder.

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met maatschappelijk nut

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:
a. 15 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
b. 40 jaar: wegen, pleinen en rotondes;
c. 15 jaar: tunnels, viaducten en bruggen;
d. 15 jaar: geluidswallen;
e. 25 jaar: openbare verlichting armaturen;
f. 40 jaar: openbare verlichting masten;
g. 10-15 jaar: straatmeubilair;
h. 40 jaar: duikers > € 100.000;

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs zal afwaardering plaatsvinden. Dit is in het rekeningjaar niet gebeurd. De actuele waarde van de aandelen ligt ruim boven de verkrijgingprijs.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).
Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen.
- Langlopende leningen aan deelnemingen, woningbouwcorporaties en overige verbonden partijen.
- Overige langlopende leningen.
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Het begrip "rentetypische looptijd" verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet Fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van 10 jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum moet worden opgenomen ook al resteert er minder dan 1 jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Van een "deelneming" is krachtens artikel 1d BBV sprake als een gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een N.V. of B.V.

Vlottende activa

Voorraden

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als “onderhanden werken” opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
Winsten uit de grondexploitatie worden alleen genomen als en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingkosten in mindering gebracht.
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich voornamelijk voor als voorraden incourant worden.
De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De voorziening APPA regeling en pensioen oud wethouders worden gewaardeerd op de contante waarde van de doelvermogens.
De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarbij rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die hier voor geformuleerd zijn.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
b. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.
d. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de van Europese- en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.
De aflossingen die binnen een jaar vervallen, worden uitsluitend in de toelichting apart vermeld evenals de daarmee gepaard gaande rentelast in het betreffende begrotingsjaar. Rubricering onder de vlottende passiva is niet toegestaan.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa 2023 bestaan uit de volgende onderdelen. (bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Investeringen met economisch nut	59.613	60.148
Investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut	37.851	31.315
Totaal	**97.464**	**91.463**

Materiële vaste activa met economisch nut

De *materiële vaste activa met economisch nut* kunnen als volgt worden onderverdeeld. (bedragen x € 1.000)

Boekwaarde ultimo	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Gronden en terreinen	1.378	1.421
Overige gronden	1.705	1.705
Terrein De Bolder	512	512
Gebouwen	43.248	44.216
Gebouwen De Bolder	815	884
Woningcomplex	20	21
Grond, weg- en waterbouwkundige werken (riool)	5.793	5.634
Duurzame bedrijfsmiddelen	4.543	4.205
Duurzame bedrijfsmiddelen De Bolder	0	2
Overige materiële activa	888	950
Machines, installaties en inventaris	293	334
Machines, intern transportmiddel, inventaris De Bolder	418	264
Totaal	**59.613**	**60.148**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van *de overige investeringen met economisch nut* weer: (bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1-1-2023	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Overige mutaties	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	1.421	40	0	83	0	1.378
Overige gronden	1.705	0	0	0	0	1.705
Terrein De Bolder	512	0	0	0	0	512
Gebouwen	44.216	470	187	1.251	0	43.249
Gebouwen De Bolder	884	30	0	68	0	846
Woningcomplex	21	0	0	1	0	20
Grond, weg- en waterbouwkundige werken (riool)	5.634	407	0	248	0	5.793
Duurzame bedrijfsmiddelen	4.205	1.077	0	738	0	4.543
Duurzame bedrijfsmiddelen De Bolder	2	0	0	0	0	0
Overige materiële activa	950	0	0	63	0	887
Machines, installaties en inventaris	334	20	0	62	0	293
Machines, inventaris De Bolder	264	182	0	59	0	387
Totaal	**60.148**	**2.226**	**187**	**2.573**	**0**	**59.613**

Toelichting

De mutaties van De Bolder zijn terug te vinden in de jaarrekening van De Bolder.

Gronden en terreinen

Betreft herinrichting IJsbaan Den Burg.

Overige gronden

Totaaloverzicht overige gronden. (bedragen x € 1.000)

Complex	Boekwaarde 1-1-2023	Mutaties 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Overige gronden beheercomplex	151	0	151
Openbaar groen	16	0	16
Bouwterreinen afgesloten complexen	139	0	139
Erfpachtgronden	278	0	278
Overige gronden	1.061	0	1.061
Den Burg Centrum	14	0	14
Oosterend oud	8	0	8
De Koog toekomstig woongebied	23	0	23
Den Hoorn oud	12	0	12
Totaal	**1.702**	**0**	**1.702**

Gebouwen

Er is voor € 470.000 geïnvesteerd in het Thijssehuis cultuurcentrum.

Grond, weg- en waterkundige werken

De investeringen betreffen haven Oudeschild en verlichting.

Duurzame bedrijfsmiddelen

De investeringen betreffen vervangen 3 kleine bestelwagens, iseki, tractor, maaidek, rolbezem, zijlader, veegmachine, midoffice naar cloud brengen, bootcontainer aanschaffen, ondergrondse afvalmodules en vervangen i-pads.

Overige materiële activa

Geen investeringen in 2023.

Machines, installaties en inventaris

Gemeente Texel heeft speeltoestellen vervangen en 1 van de 8 koffiemachines vervangen. Bij De Bolder is in 2023 is geïnvesteerd in een nieuwe keuken in de kantine, een nieuwe wasmachine en een aanbetaling voor de nieuwe mangelstraat die in 2024 zal worden geplaatst en in gebruik genomen.

Economische en maatschappelijke investeringen

De stand van zaken per investering wordt met kleurtjes weergeven

- Budget
  - groen = krediet van de raad is toereikend;
  - oranje = krediet wordt minimaal overschreden (minder dan 10% van het krediet en in ieder geval minder dan € 50.000,-);
  - rood = krediet wordt ruimschoots overschreden (meer dan 10% van het krediet of meer dan € 50.000,-).
- Resultaat
  - groen = resultaat / product is conform raadsvoorstel;
  - oranje = resultaat / product wijkt minimaal af van het raadsvoorstel;

- rood = resultaat / product wijkt significant af van het raadsvoorstel.

- Planning
  - groen = de planning zoals die aan de raad is voorgelegd wordt gehaald,
  - oranje = de planning wordt minimaal overschreden,
  - rood = de planning wordt ruimschoots overschreden;

-/- = subsidie en/of eigen bijdrage

	Krediet (bruto)	Jaar beschikbaar	Nog Beschikbaar krediet	Werkelijk besteed in 2023	Totaal besteed tot en met 2023	Stand van zaken**			Toelichting
						B	R	P	
712033 bluswatervoorz. natuurgebied aanleggen	100.000	2017	60.979	0	39.021				Van de 5 geboorde putten zijn er 2 geslagen. De resterende putten hebben blijkens onderzoek een opvoerpomp nodig die moeten worden voorzien van elektra. Liander is gevraag naar de (on)mogelijkeden, kosten en tijdsplanning voor het verkrijgen van eleketra op de gewenste lokaties. Uitsluitsel wordt verwacht in Q2 2024.
721011 afvalbakken zwerfvuil vervangen	33.057	2018	2.457	5.880	30.600				Een groot aantal bakken is vervangen, er wordt verder ingezet op perscontainers.
721015 ondergr. afvalmodule optimaliseren en uitbreiden	400.000	2023	259.530	140.470	140.470				Er zijn al verschillende modules (bij)geplaatst. Qua planning zijn we afhankelijk van oplevering bouwlocaties.
772126 perscontainer Zwerfafval	100.000	2023	100.000	0	0				Eerste perscontainers zijn al geplaatst.
772316 zonne-carports	173.612	2023	173.612	0	0				
790056 hout versnipperaar	40.500	2019	40.500	0	0				Uitgesteld naar 2026.
790063 vervangen vrachtwagen bz-vr-29	320.000	2022	298.904	856	21.096				Aanbesteding gestart, levering in maart 2024.
790065 pick-up pompen onderhoud	100.000	2023	94.720	5.280	5.280				De aanbesteding is gestart.
790068 bestelauto plantsoen 8-vkl-22	52.000	2023	52.000	0	0				Uitgesteld tot 2026.
790069 verv. Pick up strandbeheer	62.000	2023	59.151	2.849	2.849				De aanbesteding is gestart.
790072 vervangen Stratenmakersauto	200.000	2023	200.000	0	0				De aanbesteding is gestart.
790074 chassis cabine met kiepende laadbak	103.125	2023	103.125	0	0				De aanbesteding is gestart.

	Krediet (bruto)	Jaar beschik baar	Nog Beschikbaar krediet	Werkelijk besteed in 2023	Totaal besteed tot en met 2023	Stand van zaken**			Toelichting
						B	R	P	
790075 tm 790077 3 middelgrote bestelauto's	279.375	2023	273.696	5.679	5.679				De aanbesteding is gestart.
790081 pers. auto handhaving	58.125	2023	58.125	0	0				De aanbesteding is gestart.
791034 heftruck vervangen	43.000	2022	41.768	1.056	1.232				De opdracht is verleend.
793165 alarmsysteem balie en spreekkamer	25.000	2020	25.000	0	0				De opdracht is verleend.
793170 ict omgeving vervangen	42.000	2020	42.000	0	0				Uitbreiding van de ICT omgeving is op dit moment nog niet noodzakelijk.
793171 zaaksysteem aansluiten aan regionaal e-depot	10.000	2022	7.838	0	2.162				Wordt in 2024 voltooid.
793177 verv. I-pads	45.000	2023	5.627	39.373	39.373				iPads zijn vervangen.
793179 modules burgerzaken GBA	40.000	2023	40.000	0	0				Wordt in 2024 uitgevoerd.
793180 verv. I&A programmatuur. en apparatuur	30.000	2023	30.000	0	0				Wordt in 2024 uitgevoerd.
793181 Clientvolgsysteem soc. team	30.000	2023	30.000	0	0				Wordt in 2024 uitgevoerd.
794023 camera's raadzaal, audio/microfoons	55.000	2023	55.000	0	0				Apparatuur in de raadszaal hoeft voorlopig niet te worden vervangen Het budget wordt in de halfjaarsrapportage ingeleverd. Het wordt t.z.t. opnieuw aangevraagd.
794024 multimedia raadszaal e.a. verv.	70.000	2023	70.000	0	0				Apparatuur in de raadszaal hoeft voorlopig niet te worden vervangen Het budget wordt in de halfjaarsrapportage ingeleverd. Het wordt t.z.t. opnieuw aangevraagd.
794025 oplaadvoorz.	71.000	2023	71.000	0	0				Onderdeel van de aanschaf van meerdere elektrische auto's.
754122 Thijssehuis cultuurcentrum gebouw	7.313.518	2021	6.251.711	470.019	1.061.807				Aanbesteding is afgerond, start bouw half mei 2024, oplevering medio mei 2025.
754123 Thijssehuis installatie en vaste inrichting	4.295.240	2021	4.295.240	0	0				

	Krediet (bruto)	Jaar beschik baar	Nog Beschikbaar krediet	Werkelijk besteed in 2023	Totaal besteed tot en met 2023	Stand van zaken**			Toelichting
						B	R	P	
754124 Thijssehuis parkeer-voetpad-vlonder	92.235	2021	92.235	0	0				
754125 Thijssehuis deel radio Texel	325.517	2021	325.517	0	0				
763016 realisatie jongeren ontmoetingsplek	30.000	2023	30.000	0	0				De JOP wordt meegenomen in de herinrichting van het ijsbaanterrein.
720119 rotonde Keesomlaan	254.000	2018	240.217	0	13.783				De provincie is leidend in het gehele proces.
720143 verharding rehabiliteren	1.527.750	2021	279.604	0	1.248.146				Twee wegen moeten nog gerehabiliteerd worden.
720145 Plevierstraat herinrichten	198.000	2021	181.600	7.475	16.400				Planvorming loopt.
720146 Oost herinrichten	660.000	2021	80.522	572.137	579.478				Werk is uitgevoerd, project moet nog worden afgesloten.
720149 herinricht. Trompstraat buurtje	435.000	2021	425.526	9.435	9.475				Voorbereiding loopt, uitvoering 2024.
720150 De Vang IJsdijk reconstrueren	177.500	2021	177.500	0	0				Dit werk is “on-hold” gezet, vanwege verwachte terreinontwikkelingen van De Hamster.
720152 diverse wegen rehabiliteren	1.292.500	2022	-/- 17.197	1.082.477	1.309.697				Het werk is afgerond en opgeleverd.
720153 Boodtlaan reconstrueren	631.250	2022	512.687	64.647	118.563				Voorbereiding loopt, uitvoering 2024/2025.
720155 fietspaden SBB reconstructie 3e tranche	790.667	2022	-/- 810.246	631.117	1.600.913				Fietspad Tureluur-Schettersweid is bijna gereed. Bijdrage SBB moet financieel nog worden verwerkt.
720157 parkeerterreinen strandslagen	200.000	2022	181.101	18.899	18.899				Voorbereiding, start uitvoering wordt eind 2024 verwacht.
720159 parkeerterreinen strandslagen	200.000	2023	199.728	272	272				Voorbereiding, start uitvoering wordt eind 2024 verwacht.
720160 verhardingen rehabiliteren	1.528.750	2023	827.938	700.812	700.812				Het werk is opgeleverd, maar moet financieel nog afgerekend worden.
720161 De Ruyterstraat herinrichten	1.200.000	2023	1.200.000	0	0				Planvorming loopt.
720162 Herinr. Wilhelminaln voorbereiden	100.000	2023	100.000	0	0				Ingepland vanaf 4e kwartaal 2024.
720164 Brug Kogerstraat	600.000	2023	402.501	197.499	197.499				Voorbereiding loopt.
720165 Fietspad SBB Rommelpot	1.200.000	2023	687.766	512.234	512.234				In de eindfase.
720166 Fietspad SBB Rozendijk	800.000	2023	558.426	241.574	241.574				In uitvoering.

	Krediet (bruto)	Jaar beschikbaar	Nog Beschikbaar krediet	Werkelijk besteed in 2023	Totaal besteed tot en met 2023	Stand van zaken**			Toelichting
						B	R	P	
720167 Openbare verlicht. Ada van Hollandstraat	60.000	2023	37.822	22.178	22.178				In uitvoering.
720168 Parkeerterrein strandslagen	460.000	2024	460.000	0	0				Voorbereiding, start uitvoering wordt eind 2024 verwacht.
720170 Gehele Boodtlaan reconstr.	725.450	2024	725.450	0	0				Uitvoering 2024/2025.
720171 Verlengde fietspad PHZD aanleggen	300.000	2024	300.000	0	0				Overleg met grondeigenaar loopt nog.
720172 Div. wegen rehabiliteren	2.071.250	2024	2.071.250	0	0				Project is opgestart.
720173 Redoute reconstrueren	1.100.000	2024	1.100.000	0	0				Voorbereiding loopt.
720174 Parkeerterrein stappeland herinr.	100.000	2024	100.000	0	0				In de Programmabegroting 2024 is 100.000 opgenomen als onderzoeksbudget.
720175 Openbare verlichting Oudeschild	245.000	2024	245.000	0	0				Project is opgestart, valt samen met project Buurtje/Trompstraat.
720176 Bestrating Kantoorstr. verv.	100.000	2024	100.000	0	0				Project is opgestart.
720177 Fietspad Rozendijk	1.800.000	2024	1.800.000	0	0				Project is in voorbereiding.
721012 verlichting kruispunt Pontweg-Cal. weg + dorpen	118.000	2018	40.647	5.227	77.353				Is afgerond.
722011 haven Oudeschild 2022	1.554.254	2022	1.056.511	401.605	497.743				Deels uitgevoerd, afronding verbouwing toiletgebouw nog niet gerealiseerd.
722012 haven Oudeschild 2023	425.000	2023	425.000	0	0				Werkzaamheden gaan deels mee in de verbouwing haven 2025 ivm aanbestedingsvoordeel.
722013 haven Oudeschild 2024	4.950.000	2023	4.950.000	0	0				Betreft krediet voor havenhoofden vervangen, voorbereiding gestart.
720148 postweg nieuwlanderweg reconstr. 2e fase	12.100.000	2021	334.619	3.065.387	11.765.381				Opgeleverd, project moet nog worden afgesloten.
720169 IJsbaan herinrichten	1.400.000	2023	1.400.000	40.035	40.035				In juli 2024 wordt het Voolopig Ontwerp (VO) aangeboden aan de gemeenteraad. Er wordt op dit moment vanuit gegaan dat de JOP op de IJsbaan terrein wordt geplaatst.
742346 Pannakooi nabij De Skool	58.000	2023	58.000	0	0				Uitvoering april/mei 2024.

	Krediet (bruto)	Jaar beschik baar	Nog Beschikbaar krediet	Werkelijk besteed in 2023	Totaal besteed tot en met 2023	Stand van zaken**			Toelichting
						B	R	P	
742347 bestrating Pannakooi De Skool	58.000	2023	58.000	0	0				Uitvoering april/mei 2024.
794021 inbraak-, brand- en toegangscontrolesy -steem	45.000	2023	45.000	0	0				Opdracht is verleend. Uitvoering start in april 2024.
794022 Robotmaaier Voet-balveld De Koog	12.500	2023	12.500	0	0				De opdracht is verleend.
794027 8 koffie-machines verv.	22.000	2023	15.763	6.237	6.237				In 2023 zijn alleen 2 machtines bij Gemeentwerken vervangen. Vervanging op gemeentehuis heeft in 2024 plaatsgevonden. Het krediet kan in 2024 afgesloten worden.
Totaal openstaand	**54.039.175**		**33.712.934**	**8.250.709**	**20.326.241**				

In de financiële verordening 2023 is opgenomen dat de investeringskredieten voor 3 jaar ter beschikking worden gesteld. Is de investering niet binnen deze termijn gerealiseerd, dan moet het college hier een apart besluit voorleggen aan de raad, anders vervalt het krediet.

Voor de jaarrekening 2023 is op basis van de nieuwe financiële verordening voor het eerst bepaald welke kredieten deze termijn van 3 jaar overschrijden. Onderstaande kredieten zijn ouder dan 3 jaar maar kunnen niet vervallen. In afwijking van het beleid wordt daarom aan de gemeenteraad gevraagd om toestemming voor verlenging te geven.

Krediet	**Bedrag**	**Jaar**	**Toelichting**
720119 rotonde Keesomlaan	254.000	2018	De provincie is leidend. Het traject tot de uitvoering is zeer complex en vraagt extra voorbereidingstijd. Vanwege de huidige verkeersonveiligheid is realisering van dit project urgent.
720143 verharding rehabiliteren	1.527.750	2021	Twee wegen moeten nog gerehabiliteerd worden. De voorbereiding is complex van aard en vraagt veel tijd.
720150 de Vang IJsdijk reconstrueren	177.500	2021	De reconstructie is belangrijk in het kader van het verkeersveiliger maken van de complexe kruising Laagwaalderweg-IJsdijk-Haven en in het kader van het verbeteren van de bereikbaarheid van Oudeschild.
721011 afvalbakken voor zwerfvuil vervangen	33.057	2018	Opdracht is verstrekt.
Krediet	**Bedrag**	**Jaar**	**Toelichting**
793165 alarmsysteem balie en spreekkamers	25.000	2020	We zijn nog niet toegekomen aan de verbanging van het systeem. We zijn nu vol in gesprek met de leverancier.
793170 ict omgeving vervangen	42.000	2020	Deze investering wordt in 2024 ingezet voor de deel van de migratie naar de Moderne Werkplek. Door het inzetten van Laptops voor alle medewerkers moeten applicaties gemigreerd worden van de Citrix-omgeving naar de Moderne Werkplek. Dit vraagt externe expertise, onderzoek en middelen.
790056 houtversnipperaar	40.500	2019	Uitgesteld, was nog goed.
720145 Plevierstraat herinrichten	198.000	2021	Er is afgelopen november 2023 een bewoneravond geweest waarin het ontwerp ter sprake is gekomen. Hierin zijn een hoop haken en ogen tot het licht gekomen welke wij maandag 1 februari willen bespreken met beleid ten aanzien van het beeldplan van de Koog. Hierover binnenkort meer, maar vooralsnog gaat het project gewoon door.
720149 Trompstraat Buurtje herinrichten	435.000	2021	Uitvoering mei t/m september 2024
712033 Bluswatervoorziening natuurgebied aanleggen	100.000	2017	Is wachten op stroomaansluiting voor benodigde onderwaterpompen. Naar verwachting 2024 gerealiseerd.
720146 Oost herinrichten	660.000	2021	Het project is bijna afgerond en komt nog een termijn aan.

Afgesloten projecten in 2023

793166 digitale aansluiting op omgevingswet	35.000	2021	-/- 1.483	2.146	36.483				Omgevingswet per 1-1-2024 in werking getreden, dus kan afgesloten.
793178 Midoffice naar cloud brengen	60.000	2023	415	59.585	59.585				Migratie afgerond. Applicatie draait nu in de cloud.
763015 speeltoestellen vervangen	13.500	2023	-/- 481	13.981	13.981				Op datum opgeleverd
720122 iconische trap aanleggen	24.793	2021	9.189	4.595	15.604				afgesloten
720144 entree Hogereind de Waal	175.000	2021	0	162.517	175.000				afgesloten
720147 wegenverf door koudplast	45.000		4.234	0	40.766				afgesloten
790078 kleine bestelwagen	48.125	2023	12.357	35.768	35.768				Bestelwagen is geleverd.
772315 bootcontainer aanschaffen	40.000	2023	13.100	26.900	26.900				afgesloten
790079 kleine bestelwagen	48.125	2023	12.357	35.768	35.768				Bestelwagen is geleverd.
790080 kleine bestelwagen	48.125	2023	12.357	35.768	35.768				Bestelwagen is geleverd.
791033 iseki vervangen	56.500	2022	-/- 474	54.766	56.974				Vervanger voor de Iseki is geleverd.
791035 tractor aanschaffen	120.000	2022	3.359	111.132	116.641				Nieuwe tractor is geleverd in 2023.
791036 maaidek aanschaffen	25.000	2023	4.090	17.409	20.910				Is aangeschaft.
791037 rolbezem aanschaffen	20.000	2023	6.048	8.108	13.952				Is aangeschaft.
791038 zijlader aanschaffen	277.500	2023	22.716	239.628	254.784				De vervanger voor de zijlader is geleverd.
791039 vervangen veegmachine	250.000	2023	-/- 2.952	248.820	252.952				Nieuwe veegmachine is geleverd.
793168 verv. digitale handtek.	20.000	2021	10.293	0	9.707				Geen behoefte aan in de organisatie, dus daarom afgesloten.
720-115/116/117 en 720-140/141 herinrichting Den Burg Zuid plus 720158 Emmalaan	5.150.213 uitgaven -/- 1.108.827 Subsidies en overige opbr. 4.041.386 netto krediet	2018	25.861	601.868	4.015.525				Project is afgerond. Komt nog accountsverklaring.
Totaal afgesloten	**5.348.054**		**130.986**	**1.658.759**	**5.217.068**				

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1-1-2023	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Overige mutaties	Boekwaarde 31-12-2023
Grond-weg- en waterbouw-kundige werken	31.315	7.439	0	903	0	37.851
Totaal	**31.315**	**7.439**	**0**	**903**	**0**	**37.851**

Toelichting

De investeringen betreffen herinrichting Oost, diverse wegen rehabiliteren, fietspaden SBB, verhardingen rehabiliteren, brug Kogerstrand, entree Hogereind de Waal en Postweg-Nieuwlanderweg.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2023 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 01-01-2023	Investe-ring	Desin-vestering	Aflossing	Overige mutaties	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen:						
• Deelnemingen	1.579	0	0	0	15	1.594
• Eliminatie deelneming Bolder	-/- 1.294	0	0	0	-14	-1.308
• Overige kapitaalverstrekkingen	649	0	0	56	0	593
• Kapitaalverstrekking Bolder	1.662	0	0	0	84	1.746
• Eliminatie kapitaalverstrekking Bolder	-/- 1.662	0	0	0	-84	-1.746
Leningen:						
• Leningen aan verenigingen en SVN (starters, blijvers en duurzaam)	2.537	919	0	380	-1	3.075
• Overige langlopende leningen	133	0	0	13	0	120
• Bijdrage activa in eigendom van derden	810	0	0	22	0	788
Totaal	**4.414**	**1.046**	**0**	**471**	**-1**	**4.862**

Toelichting

Deelnemingen

De mutatie van € 14.000 heeft betrekking op onttrekkingen uit reserves bij het Leer-werkbedrijf de Bolder die belegd zijn bij de gemeente Texel.

Eliminatie deelnemingen de Bolder

Dit betreft de eliminatie van de omvang van de belegde reserves van het Leer-Werkbedrijf de Bolder bij de gemeente Texel.

Overige kapitaalverstrekkingen

Jaarlijks wordt € 42.665 afgeboekt op de bij de overdracht van de haven Oudeschild van het rijk afgekochte erfpacht. Op de lening aan het Onderwijs Centrum Texel voor energieneutrale investeringen is in 2023 een bedrag van € 13.146 is afgelost.

Kapitaalverstrekking De Bolder / Eliminatie

De boekwaarde van de kapitaalgoederen van de Bolder is per saldo € 84.000 lager t.o.v. vorig jaar, waardoor deze kapitaalvertrekking met dit bedrag verlaagd is.

Leningen aan Verenigingen, Starters, Blijvers en Duurzaamheid(energieneutraal)

Op de verstrekte leningen aan verenigingen, starters, blijvers en duurzaamheidsregelingen (energie neutraal) is totaal € 379.521 afgelost.
In 2023 is aan 14 starters op de woningmarkt een lening verstrekt, dit voor een bedrag van totaal € 505.723. Daarnaast is de inleg van de startersleningen verhoogd met totaal € 29.769.
Er zijn 24 leningen voor een bedrag van totaal € 136.364 verstrekt ten behoeve van de regeling “energie op het dak (zonnepanelen)”. Er zijn 9 leningen van totaal € 122.739 verstrekt voor Duurzaam en langer thuis.
In 2023 is de leningen Toekomstbestendig Wonen geïntroduceerd, hiervan zijn dit jaar 7 leningen van totaal € 124.999 verstrekt.

Overige langlopende leningen

Er is € 13.000 afgelost op verstrekte hypothecaire leningen ambtenaren. Conform landelijke regelgeving worden vanaf 2009 geen hypotheken meer verstrekt aan personeel.

Bijdrage activa in eigendom van derden

In totaal is € 22.431 afgeschreven op bijdragen in activa van derden voor het agrarisch museum en dijkversterking NIOZ.

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën: (bedragen x € 1.000)

Voorraden	2023	2022
Overige grond en hulpstoffen De Bolder	285	263
In exploitatie genomen grond	1.055	1.379
Gereed product en handelsgoederen De Bolder	62	6
Totaal	**1.402**	**1.648**

Overzicht actuele boekwaarde + vermoedelijk resultaat bij afsluiting grondexploitaties
Grondexploitatie d.d. 01.01.2024 in vergelijking met grondexploitatie d.d. 01.01.2023.
Bedragen x €1.000

Grondexploitatie	Actuele Boekwaarde saldo 31.12.2023	Jaar realisatie	Verwachte eindwaarde 1-1-2024	Verwachte eindwaarde 1-1-2023	Boekwaarde saldo 31-12-2022
Oosterend	166 N	31-12-2025	623 N	690 N	71 N
Oudeschild	-339 V	31-12-2025	37 N	37 N	70 N
De Cocksdorp	83 N	31-12-2025	73 N	69 N	57 N
Jan Drijverschool	-227 V	31-12-2025	821 N	831 N	101 N
Marsweg	-891 V	31-12-2025	1587 N	1614 N	-1098 V
Den Burg Oost	1620 N	31-12-2025	1061 N	928 N	1611 N
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	68 N	31-12-2025	175 N	165 N	63 N
De Kompas	575 N	31-12-2024	-60 V	-66 V	506 N
Totalen	**1.055 N**				**1.379 N**

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder worden als volgt gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Soort vordering	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2023	Oninbaar afgeboekt	Gecorrigeerd saldo 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen				
BTW compensatiefonds	5.678	5.745	0	5.745
Belastingdienst	0	0	0	0
Ministeries	15	431	0	431
Provincies	0	4	0	4
Gemeenten	285	74	0	74
Samenwerkingsverbanden	78	43	0	43
Gemeenten (de Bolder)	163	120	0	120
Handelsdebiteuren				
Gemeente	1.411	1.409	3	1406
De Bolder	215	178	0	178
Belastingdebiteuren gemeente	853	332	0	332
RC starters- en blijversleningen	435	314	0	314
RC energie neutrale woningen	284	391	0	391
Waarborgsommen	3	3	0	3
Diverse vorderingen WIZ	104	157	0	157
Totaal	**9.524**	**9.201**	**3**	**9.198**

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten.

(bedragen x € 1.000)

Liquide middelen	2023	2022
Kassaldi	4	6
Banksaldi	458	7.148
Totaal	**462**	**7.154**

Specificatie saldi kas/bank/giro

(bedragen x € 1.000)

Liquide middelen	2023	2022
Kas/banksaldi Gemeente	462	7.153
Kas/banksaldi De Bolder	0	1
Totaal	**462**	**7.154**

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt als volgt onderscheiden.

(bedragen x € 1.000)

	2023	2022
Vooruitbetaalde bedragen:		
Gemeente	200	309
De Bolder	0	13
Nog te ontvangen bedragen:		
Gemeente	10.590	10.449
De Bolder	0	80
Totaal overlopende activa	**10.790**	**10.851**

Recht verliescompensatie Vennootschapsbelasting

Vanaf het jaar 2016 moet er door de gemeenten aangifte Vennootschapsbelasting (Vpb) worden gedaan. Op dit moment heeft de gemeente voor de jaren 2016 tot en met 2021 aangifte gedaan. De aangiften 2016 en 2017 zijn door de belastingdienst vastgesteld.

Dit recht bestaat uit:

Aangifte 2016	verlies	-/-	€ 203.849
Aangifte 2017	verlies	-/-	€ 387.128
Aangifte 2018	verlies	-/-	€ 1.165.710
Aangifte 2019	winst		€ 82.266
Aangifte 2020	winst		€ 158.439
Aangifte 2021	verlies	-/-	€ 407.677
Aangifte 2022	verlies	-/-	€ 10.905
Recht op verliescompensatie		-/-	€ 1.934.564

De verliescompensatie is gewijzigd in termijnen vanaf het jaar 2019:
Verlies jaar 2016 is verrekenbaar tot en met 2025 (9 jaar)
Verlies jaar 2017 is verrekenbaar tot en met 2026 (9 jaar)
Verlies jaar 2018 is verrekenbaar tot en met 2027 (9 jaar)
Verlies jaar 2019 is verrekenbaar tot en met 2025 (6 jaar)
Verlies jaar 2020 is verrekenbaar tot en met 2026 (6 jaar)
Verlies jaar 2021 is verrekenbaar tot en met 2027 (6 jaar)
Vanaf het jaar 2022 zijn verliezen onbeperkt verrekenbaar.

Tegenover deze verruiming staat dat het verlies dat in een jaar verrekend kan worden, wel beperkt is. Volledige verrekening van verliezen is mogelijk met een winst van maximaal € 1 miljoen per jaar. Winst die deze € 1 miljoen te boven gaat, kan slechts voor 50% aangewend worden om verliezen te verrekenen. De verrekening van verliezen vindt dan meer gespreid plaats (temporisering).

Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten (bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen	2023	2022
Algemene reserve	15.458	15.767
Bestemmingsreserves	25.759	22.238
Nog te bestemmen resultaat	5.277	5.310
Totaal	**46.494**	**43.315**

Reserves

Het verloop in 2023 per reserve (bedragen x € 1.000)

	Saldo ultimo 2022	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2022	Saldo ultimo 2023
991100 Algemene reserve	14.473	3.595	-7.713	3.873	14.228
Algemene reserve Leer-Werkbedrijf De Bolder	1.294		64		1.230
Algemene reserve	**15.767**	**3.595**	**-7.777**	**3.873**	**15.458**
905043 Herontwikkeling vrijkomende schoolgebouwen Den Burg	797	0	0	0	797
922002 Haven Oudeschild frictie	2.543	900	-278	0	3.165
922003 Haven personeelskosten	43	0	0	0	43
922004 Haven egalisatie	522	0	-60	0	462
922005 Haven onderhoud < 5 jaar	142	0	-54	0	88
922006 Haven onderhoud > 5 jaar	14.343	0	0	0	14.343
922007 Haven Oudeschild dekking kapitaallasten	1.554	0	0	0	1.554
953000 Combinatiefunctie regeling	154		0	0	154
954002 Kunst in openbare ruimte	43	0	0	0	43
954103 Gemeentelijke monumenten	74	19	0	0	93
954104 Gemeentelijke schapenboeten	168	0	-31	0	136
972300 Energievisie Texel Uitvoerings-programma 2008-2011	100	0	0	0	100
972302 Aanpak energiearmoede	175	0	-175	0	0
996000 Budgetten vorig jaar	1.580	6.219	-3.018	0	4.781
Totaal bestemmingsreserves	**22.238**	**7.138**	**-3.616**	**0**	**25.759**
Subtotaal algemene- en bestemmingsreserves	**38.005**	**10.733**	**-11.393**	**3.873**	**41.217**
Nog te bestemmen resultaat 2022	5.310			-5.310	0
Nog te bestemmen resultaat 2023		5.200			5.200
Nog te bestemmen resultaat De Bolder 2022	0			0	
Nog te bestemmen resultaat De Bolder 2023	0	78			78
Totaal reserves	**43.315**	**16.011**	**-11.393**	**-1.437**	**46.495**

Voor de doelstellingen en het beleid met betrekking tot de gewenste omvang en de functie van de reserves wordt verwezen naar de Nota reserve en voorzieningen 2022

91100 Algemene reserve

De volgende mutaties hebben zich voorgedaan:

Toevoegingen

Raad 09/11/2022 Programmabegroting 2023, begrotingsoverschot 2023	2.218.000
Raad 21/06/2023 Resultaatbestemming 2022	3.872.618
Raad 19/07/2023 Tussenrapportage 2023 (structureel; incidentele mutatie 2023)	159.994
Raad 20/09/2023 Meicirculaire 2023	818.430
Raad 19/12/2023 Septembercirculaire 2023	114.279
Decembercirculaire 2023 Via de decembercirculaire 2023 heeft de gemeente eenmalig € 1.118.387 aan algemene duitkering ontvangen waarvan € 562.174 bestemd is voor extra gelden energie voor huishoudens met een laag inkomen, € 219.123 voor invoeringskosten omgevingswet en € 52.406 voor uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak. Per saldo is daarom € 284.684 in de algemene reserve gestort.	284.684
Totaal toegevoegd aan de algemene reserve inclusief resultaatbestemming 2022	**7.468.005**

Onttrekkingen

Raad 09/11/2022 Motie D'66 openstelling balie gemeentewinkel (v.a.2024 structureel)	40.000
Raad 09/11/2022 Incidentele voorstellen programmabegroting 2023	4.478.061
Raad 14/12/2022 Financiële verordening 2022 (aanp.budget onvoorzien, v.a.2024 structureel)	2.000
Raad 27/10/2022 Herinrichting Emmalaan Den Burg (structurele lasten, v.a. 2024 structureel)	39.500
Raad 15/02/2023 Motie Noodhulp Turkije en Syrië	14.000
Raad 15/02/2023 Financieel herstelplan GgiD 2023	72.886
Raad 15/02/2023 Motie 'vijf voor twaalf voor de Texelse vissers in de haven van Oudeschild	50.000
Raad 22/03/2023 Tussentijdse evaluatie uitvoeringsprogramma Sociaal domein	195.000
Raad 19/04/2023 Regionale samenwerking Sociaal domein	213.479
Raad 19/04/2023 Brug Kogerstrand (kapitaallasten 2023, v.a. 2024 structureel	22.000
Raad 19/07/2023 Tussenrapportage 2023	1.093.832
Raad 19/07/2023 Toekomstbestendig wonen Texel (rente)	10.000
Raad 19/07/2023 Actualisatie nota Grondbeleid	700.000
Raad 20/09/2023 Codmpensatie extra energielasten maatschappelijke organisaties	268.805
Raad 20/09/2023 Motie Texels erfgoed op peil	10.000
Raad 20/09/2023 Aankoop grond en opstal Achterom en steeg Weverstraat-Achterom	212.000
Raad 09/11/2023 Gevolgen CAO 2023 GGD Hollands Noorden	41.308
Raad 09/11/2023 Rapportage grote projecten grondexploitaties (per saldo)	250.623
Totaal onttrokken aan de algemene reserve	**7.713.494**

Per saldo is aan de algemene reserve onttrokken	**-245.489**

Algemene reserve Leer-Werkbedrijf De Bolder

Voor een toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening van het Leer-Werkbedrijf De Bolder.

922002-922007 Haven Oudeschild

Voor egalisatie van de exploitatie zijn de volgende bedragen onttrokken: aan de reserve egalisatie € 60.227 en aan de reserve onderhoud gelijk of <5 jaar € 53.742.
In de reserve frictie is € 900.000 toegevoegd. Dit bedrag is als structurele last in de begroting opgenomen om er zorg voor te dragen dat de afkoopsom meegroeit met de verwachte prijs- en salarisstijgingen, om de exploitatie van de haven ook in de toekomst te kunnen exploiteren. Daarnaast is uit deze reserve € 278.355 onttrokken voor personeelskosten.

954103 Gemeentelijke monumenten

Conform beleid is € 19.033 in deze reserve gestort. Dit bedrag is het verschil tussen het jaarlijkse budget van € 21.866 en gedane uitgaven in 2023.

954104 Gemeentelijke schapenboeten

Conform beleid is € 31.363 onttrokken. Dit bedrag is het verschil tussen het jaarlijkse budget van € 21.886 en gedane uitgaven in 2023.

972302 Aanpak energiearmoede

Via de raad van 19 juli 2023 heeft de raad besloten om € 175.000 in te zetten voor de uitvoering van de aanpak energiearmoede.

996000 Budgetten vorig jaar

Via deze reserve lopen alle overhevelingen. Er zijn twee momenten waar een overheveling aan de raad wordt voorgelegd. Dit is via de programmabegroting en via resultaatbestemming (jaarrekening). Deze reserve is in de praktijk alleen een tussenrekening waar overgehevelde budgetten via programmabegroting in het ene jaar gestort en in het andere jaar onttrokken worden. De overhevelingen die via resultaatbestemming lopen worden in hetzelfde jaar gestort en onttrokken.

Onderstaand een overzicht van de onttrekkingen en toevoegingen via deze reserve in 2023.

	Toevoegingen	Onttrekkingen
Via Programmabegroting 2023 Overhevelingen naar 2023		-1.579.965
Via resultaatbestemming rekeningresultaat 2022	1.437.806	-1.437.806
Via Programmabegroting 2024 Overhevelingen naar 2024	4.780.783	
Totaal	**6.218.589**	**-3.017.771**

Nog te bestemmen resultaat gemeente Texel

Het rekeningsaldo van de gemeente is € 5.199.537 en van Leerwerkbedrijf-De Bolder € 78.000 na onttrekking uit hun eigen reserves. In totaal dus een voordelig rekeningresultaat van € 5.277.537.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaan uit de volgende posten. (bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	2023	2022
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico's	10.229	10.076
Door derden beklemde middelen met specifieke aanwendingsrichting	3.353	3.242
Totaal	**13.582**	**13.318**

Het verloop van de voorzieningen in 2023 wordt in onderstaand overzicht weergegeven: (bedragen x € 1.000)

Voorzieningen	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2023
Voorziening verplichtingen & verliezen					
Voorziening onderhoud:					
VA03 rationeel gebouwenbeheer	3.624	712	0	-516	3.820
VA07 onderhoud gebouwen grondzaken	27	5	0	-6	27
VA01 Pensioenen/wachtgeld (voormalige wethouders)	1.980	239	-169	-169	1.881
VA01 Bovenwettelijk verlof sparen	110	14	0	0	124
Door derden beklemde middelen					
VA04 rioolegalisatiefonds	3.242	0	0	111	3.353
Voorzieningen grondzaken					
Den Burg Oost	927	133	0	0	1.061
Voormalige Drijverschool	831	4	0	-14	821
Locatie achter Bijenkorf	690	10	0	-77	623
Gezondheidsplein	165	39	0	0	175
Marsweg	1.615	148	0	-29	1587
Oudeschild	37	0	0	-176	37
De Cocksdorp	69	8	0	-4	73
Totaal voorzieningen	**13.317**	**1.312**	**169**	**880**	**13.582**

Toelichting mutaties

VA03: 070200 Rationeel gebouwenbeheer en VA07: 070600 Onderhoudsfonds gebouwen

Op basis van het 20-jaarlijkse gemiddelde is respectievelijk € 658.681 en € 5.290 volgens onderhoudsplan, € 53.016 eenmalige aanvulling en € 9.739 zijnde subsidie onderhoud kerktorens in de voorzieningen gestort. Voor regulier onderhoud is € 521.937 aan de voorziening onttrokken.
Per saldo stijgt de onderhoudsvoorziening van € 3.624.252 naar € 3.820.215.
Het Onderhoudsfonds gebouwen grondzaken daalt van € 27.470 naar € 26.557.

VA01: 900101 Pensioenen/wachtgeld (voormalige) wethouders / 900103 bovenwettelijk velofsparen

Door verdere stijging van de rekenrente in 2023 is de gereserveerde omvang van deze voorziening te hoog per 31 december 2023. De vrijval is daardoor € 169.159. Daarnaast wordt jaarlijks € 239.000 in deze voorziening gestort voor reservering pensioenen en wachtgelden voormalige wethouders. In 2023 is € 168.855 onttrokken uit deze voorziening voor uitkeringen pensioenen en wachtgelden.

In de voorziening is per saldo € 14.410 gestort voor verlofsparen. Dit is bedoeld voor medewerkers die naar aanleiding van nieuwe wetgeving bovenwettelijke verlof mogen sparen voor o.a. eerder met pensioen te kunnen of sabatical.

VA04: 972200 Egalisatie rioolbeheer

Per saldo is in 2023 € 111.207 toegevoegd aan de Egalisatie rioolbeheer. Begrotingstechnisch was gerekend met een onttrekking uit de voorziening van € 1.551.735.
Er zijn projecten, vanwege spoed, eerder uitgevoerd dan gepland (o.a. parkeerterrein nabij Lidl). Daarnaast zijn de voorbereidingen van enkele grote projecten gestart, zoals Waalderstraat en Boodtlaan, waarvan de uitvoering in 2024 plaatsvindt. Voor de rioolrenovatie werkzaamheden (relinen) is via een Europese aanbesteding een nieuwe aannemer gevonden. Een deel van de renovatiewerkzaamheden vervallen omdat bij nadere beschouwing vervanging efficiënter lijkt te zijn.

Er is geen afstel van geplande projecten. Wel uitloop in de planning door de dynamiek van de interne organisatie en de onvoorspelbaarheid van de nutsbedrijven wanneer die werkzaamheden willen en kunnen uitvoeren.

070500 Voorziening grondexploitaties

De voorziening grondexploitatie is toegenomen met € 42.978. Alle grondexploitaties herberekend per 31 december en de voorzieningen zijn op basis van deze herberekening verlaagd en verhoogd.

Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt. **(bedragen x € 1.000)**

Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar	2023	2022
Onderhandse leningen:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	35.206	37.405
Openbare lichamen	18.267	19.400
Totaal	**53.473**	**56.805**

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over 2023 **(bedragen x € 1.000)**

	Saldo 01-01-2023	Vermeerde-ringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2023
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	37.405	0	-2.199	35.206
Openbare lichamen	19.400	0	-1.133	18.267
Totaal	**56.805**	**0**	**-3.332**	**53.473**

In 2023 is geen nieuwe lening afgesloten en is ruim € 3,3 miljoen afgelost.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen: (bedragen x € 1.000)

Vlottende passiva	2023	2022
Schulden < 1 jaar	4.872	6.802
Overlopende passiva	5.756	4.814
Totaal	**10.628**	**11.616**

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden. (bedragen x € 1.000)

Kortlopende schulden	2023	2022
Crediteuren:		
Gemeente	1.034	5.390
De Bolder	143	189
Rekening courant verhouding DSW De Bolder	-204	-315
Eliminatie rekening courant verhouding	204	315
Overige kortlopende schulden:		
Gemeente	1.188	1.053
De Bolder	2	71
Liquide middelen gemeente	5	99
Kasgeldleningen	2.500	0
Totaal	**4.872**	**6.802**

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt. (bedragen x € 1.000)

Overlopende passiva	2023	2022
Vooruit ontvangen bedragen:		
Gemeente	281	0
Gemeente diverse vooruit ontvangen subsidies	4.010	2.807
De Bolder diverse vooruit ontvangen bedragen	19	74
Nog te betalen bedragen:		
Gemeente	1.296	1.841
De Bolder	150	92
Totaal	**5.756**	**4.814**

Mutaties vooruit ontvangen subsidies (bedragen x € 1.000)

Vooruit ontvangen subsidies	2023	Toevoegingen	Vrijgevallen	2022
170053 Diverse ontvangen subsidies	3.349	3.088	1.925	2.186
170055 Rationeel gebouwenbeheer OSG	661	73	33	621
Totaal	**4.010**	**3.161**	**1.958**	**2.807**

170053 Diverse ontvangen subsidies

Op deze balanspost staat per 31 december 2023 € 2.602.186 aan meer ontvangen subsidie dan kosten gemaakt voor de opvang ontheemden Oekraïne. Het gaat om € 2.407.865 uit 2022 en € 194.321 uit 2023. In 2024 worden er voorstellen aan de raad gedaan over dit saldo moet gebeuren. Tot nadere besluitvorming blijft dit bedrag gereserveerd op de balans.

We hebben een voorschot ontvangen van € 608.078 voor de regeling ‘lokale aanpak isolatie’.
Daarnaast zijn er nog gelden uit enkele regelingen uit 2021 die nog niet zijn afgerekend ad € 44.595 en regelingen uit 2022, die nog niet besteed zijn en het saldo wordt overgeheveld naar 2023 ad € 93.809.

170055 Rationeel gebouwenbeheer OSG binnenkant

De bij de gemeente in beheer zijnde voorziening ‘OSG binnenkant hoofdgebouw school’ wordt niet zoals alle andere voorzieningen rationeel gebouwenbeheer gevoed door het 20 jaarlijks gemiddelde van de nog te verwachten uitgaven. De dotatie van deze ‘voorziening’ is de rijksbijdrage in stand houden gebouwen, component onderhoud. Deze rijksbijdrage moet verplicht besteed worden aan onderwijs. Vandaar dat deze rijksmiddelen onder de overlopende passiva gerubriceerd worden.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Gewaarborgde geldlening

De gemeente heeft per 31 december 2023 aan gewaarborgde geldleningen in totaal € 51.919 miljoen uitstaan:

(bedragen x € 1.000)

	2022	2023
Stichting Woontij	51.977	51.919
Totaal	**51.977**	**51.919**

In 2023 heeft de Stichting Woontij geen nieuwe lening afgesloten en € 58.000 afgelost.

De leningen van Stichting Woontij vallen onder de gewaarborgde geldleningen, waarbij de gemeente de achtervang positie inneemt. Door het aangaan van deze achtervang werkt de gemeente mee aan de financierbaarheid van de sociale volkshuisvesting. Het gemeentelijke risico is theoretisch en bestaat uit het verstrekken van een relatief kleine renteloze lening, die het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) te zijner tijd terugbetaalt.

In eerste instantie moet Woontij voldoen aan haar verplichtingen. Voor financiers is het echter van belang dat er naast een secundaire zekerheid (het eigen vermogen van het Waarborgfonds) nog een derde zekerheid is. Deze wordt voor 50% door het rijk en voor 50% door de gemeenten gevormd. Als een schade niet kan worden betaald uit de eerste 2 zekerheden, wordt van de gemeenten een renteloze lening gevraagd over het tekort aan garantievermogen van het WSW dat minimaal 0,25% van het totaal geborgde vermogen moet bedragen.

Garantstelling NV Huiscentrale

De gemeente is aandeelhouder van de NV Huisvuilcentrale. Aandeelhouders staan op grond van artikel 9 van de ballotageovereenkomst garant voor rente en aflossing van de door deze NV aangegane leningen (zie ook hoofdstuk paragraaf A Verbonden partijen).

Gemeenschappelijke regelingen

De gemeente staat garant voor exploitatietekorten in de gemeenschappelijke regelingen waaraan wordt deelgenomen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf A Verbonden partijen.

Gemeentegaranties hypotheken

In 1994 is de regeling Gemeentegaranties vervangen door de nationale regeling nationale hypotheekgarantie. De gemeente heeft nog een aantal garanties lopen onder de oude regeling. De garanties onder de huidige nationale hypotheekgarantie heeft de gemeente afgekocht.
De gemeente staat voor maximaal 50% van de woningwaarde van toen garant. In 2025, 30 jaar na dato, eindigt deze regeling en vervallen de garanties. Het risico voor de gemeente is nihil omdat de waarden van deze woningen de garantiebedragen overstijgen.

Bijlage SISA 2023

Voor het verantwoordingsjaar 2023 wordt het principe van Single information Single audit (SiSa) ten aanzien van negentien specifieke uitkeringen toegepast. Dit principe heeft belangrijke gevolgen voor de wijze waarop gemeenten informatie verstrekken aan het rijk over de volgende specifieke uitkeringen:

1. Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne
2. Specifieke uitkering woningbouwimpuls tranche 4
3. Aanpak energie armoede
4. Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen, gedupeerden toeslagaffaire
5. Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid
6. Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie
7. Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid
8. Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen
9. Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)
10. Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-.en energiebeleid (CDOKE)
11. uitkering participatiewet
12. Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2023
13. Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2023
14. Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023
15. Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie inderopvangtoeslagaffaire gemeentedeel 2023
16. Onderwijsroute_ deel gemeente 2023
17. Specifieke uitkering stimulering sport
18. Specifieke uitkering Regeling Sportakkoord 2020-2022
19. Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken
20. Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026
21. Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden
22. Specifieke uitkering IZA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SISa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten		Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
				€ 6.059.000	€ 0	€ 0	€ 431.761	€ 0	€ 6.574
				Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO Aard controle R *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*		
				€ 0	€ 3.570	€ 6.500.905	€ 12.725.118		
BZK	C9	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 5** Gemeenten		Projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle DI* *Indicator: C9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/06*
			1	Project Flexwoningen Marsweg	Nee	Ja	0	0	0
			2						
			20						
				Kopie projectnaam/nummer Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/12*
			1	Project Flexwoningen Marsweg	Ja	€ 207.084	€ 290.091	€ 0	€ 0
			2						
			20						
				Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)		

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024												
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator		Indicator		Indicator		Indicator		Indicator	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C0/13*		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C0/14*		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C0/15*		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C0/16*			
		1	Project Flexwoningen Marsweg		Ja		Uitloop planologische procedure		Nee			
		2										
		20										
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*		Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*		Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*		Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0		€ 28.000		€ 28.000		0		€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning -bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*		Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*		Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*				
			441		€ 16.750		€ 16.750					
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*		Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*		Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*		Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0		0		0		0		0	0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtscheiding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*		Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*							
			€ 0		Ja							
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)		Bedrag doorgeschoven naar t+1		Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert		Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is		Aantal gebruikte leermiddelen	

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R *Indicator: C92/01*	*Aard controle R* *Indicator: C92/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 13.320	€ 0	1	2	2	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C94/02*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/03*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle R* *Indicator: C94/04*	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en *Aard controle R* *Indicator: C94/05*	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen *Aard controle R* *Indicator: C94/06*
		1	n.v.t.	€ 0	0	0	0	€ 0
		2						
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling *Aard controle R* *Indicator: C94/07*	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: C94/08*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle R* *Indicator: C94/09*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/10*		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		2						
		100						
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 71.999	€ 94.737	€ 73.281	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*		
		1						
		2						
		100						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 64.788	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
			1					
			2					
			10					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
			1 060448 Gemeente Texel	n.v.t.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
			1 060448 Gemeente Texel	n.v.t.	Ja			
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
			1 060448 Gemeente Texel	n.v.t.	n.v.t.	Nee		
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: F28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: F28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/06*
			€ 0	€ 205.980	€ 0	€ 205.980	€ 113.443	€ 113.443
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					

SISa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. *Indicator: F28/07* Nee					
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 1.887.707	€ 6.889	€ 38.301	€ 0	€ 19.191	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtscheiden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de herstelloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 13.427 Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de herstelloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	€ 4.136 Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*	€ 0	€ 270.783	€ 0	€ 0
			€ 0	Ja				
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 42.436	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 05-03-2024												
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 54.428	€ 24.168	€ 1.895
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 7.863	€ 0	€ 596	€ 4.962	€ 512
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 2.093	€ 0	€ 5.452	€ 3.055	€ 262
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.103	€ 89
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 935	€ 148
			6	Totaal	€ 9.956	€ 0	€ 60.476	€ 34.223	€ 2.906
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	€ 0 Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	€ 0 Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	€ 0 Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	€ 0	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	0	0	0		
SZW	G10	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
				€ 260.378	€ 0	Ja			
SZW	G12	**Kwijtscheiden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
				€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport**		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				

sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: H4/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 69.539	€ 105.785				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken**	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken**	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten**	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H4/03*	*Aard controle R* *Indicator: H4/04*	*Aard controle R* *Indicator: H4/05*	*Aard controle R* *Indicator: H4/06*	*Aard controle R* *Indicator: H4/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	SPUK Sport	€ 105.785	€ 45.374	€ 46.575	€ 13.836	
		2						
		100						
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd**	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd**
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H8/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	*Aard controle R* *Indicator: H8/03*	*Aard controle R* *Indicator: H8/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1042477	€ 18.858	€ 0	€ 0	€ 0	€ 24.713
		2						
		3						
		4						
			Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H8/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1042477	Ja				
		2						
		3						
		4						
VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
			Aard controle R *Indicator: H12/01*	*Aard controle R* *Indicator: H12/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/04*		
			€ 5.305	€ 5.305	Ja	Ja		
VWS	H30	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H30/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	*Aard controle R* *Indicator: H30/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 10.205	€ 10.205	€ 0	€ 10.205	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 70.260	€ 102.500	€ 0	€ 102.500	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 15.700	€ 0	€ 15.700	€ 0	Nee
		4	Kansrijke Start	€ 11.775	€ 92	€ 11.683	€ 92	Nee
		5	Mentale Gezondheid	€ 5.495	€ 4.260	€ 1.235	€ 42.360	Ja
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 13.738	€ 1.620	€ 12.118	€ 1.620	Ja

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			7	Valpreventie	€ 40.429	€ 14.057	€ 26.372	€ 14.057	Ja
			8	Leefomgeving	€ 7.850	€ 2.264	€ 5.586	€ 2.264	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 1.963	€ 0	€ 1.963	€ 0	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 28.653	€ 11.111	€ 17.542	€ 11.111	Ja
			11	Mantelzorg	€ 7.850	€ 7.850	€ 0	€ 7.850	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 7.850	€ 7.563	€ 287	€ 7.563	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 4.318	€ 2.995	€ 1.323	€ 2.995	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 1.963	€ 1.963	€ 0	€ 1.963	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 6.987	€ 6.987	€ 0	€ 6.987	Ja
				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*				
			1	Lokaal Sportakkoord	N.v.t.				
			2	Brede regeling combinatiefuncties	N.v.t.				
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	N.v.t.				
			4	Kansrijke Start	N.v.t.				
			5	Mentale Gezondheid	N.v.t.				
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.				
			7	Valpreventie	N.v.t.				
			8	Leefomgeving	N.v.t.				
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	N.v.t.				
			10	Versterken sociale basis	N.v.t.				
			11	Mantelzorg	N.v.t.				
			12	Eén tegen eenzaamheid	N.v.t.				
			13	Welzijn op recept	N.v.t.				
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.				
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.				
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/00*					
				Nee					
VWS	H32	**Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden**		Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Automatisch berekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/03*			
				5001040 86	€ 63.123	€ 63.807			
				Naam zwembad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/04*	Totale verlening per zwembad (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/05*	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H32/06*	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H32/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/08*	
			1	Zwembad Molenkooq	€ 63.123	€ 63.807	Ja		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		2						
		20						
VWS	H35B	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
			060448 Gemeente Texel	€ 0				

Bijlage Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) 2023

De WNT is van toepassing op Gemeente Texel. Het voor de gemeente Texel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000,- (algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023					
bedragen x € 1	**Mevrouw E.C. van der Bruggen**	**De heer J.M. Oudshoorn**	**De heer J.J. Brouwer**	**Mevrouw E.S.C. Wolfkamp**	**Mevrouw M. de Porto**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris/algemeen directeur	Waarnemend gemeentesecretaris	Waarnemend gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris/algemeen directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/03	01/04 t/m 31/05	01/06 t/m 27/08	28/08 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 27.002,-	€ 18.890,-	€ 24.574,-	€ 38.257,-	€ 103.590,-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.590,-	€ 3.753,-	€ 4.949,-	€ 8.487,-	€ 21.245,-
Subtotaal	*€ 32.592,-*	*€ 22.643,-*	*€ 29.523,-*	*€ 46.744,-*	*€ 124.835,-*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 54.986,-	€ 37.268,-	€ 53.764,-	€ 76.981,-	€ 223.000,-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 32.592,-	€ 22.643,-	€ 29.523,-	€ 46.744,-	€ 124.835,-
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022 bedragen x € 1	Mevrouw E.C. van der Bruggen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris/algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 102.971,-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.479,-
Subtotaal	*€ 122.450,-*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000,-
Bezoldiging	€ 122.450,-

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Texel:
Gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

Gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Gemeentewet artikel 186 en het besluit begroting en verantwoording

1. Kennis te nemen van het bedrijfsresultaat van Leer-werkbedrijf de Bolder van € 78.000 positief en dit ten gunste te brengen van de reserve egalisatie rekeningresultaten van het leer-werkbedrijf de Bolder.

2. Kennis te nemen dat via de decembercirculaire 2023 incidenteel € 1.118.387 ontvangen is en te besluiten dat dit bedrag in 2023 als volgt bestemd is:
   Voor extra gelden energie voor huishoudens met een laag inkomen € 562.174; voor invoeringskosten omgevingswet € 219.123; uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak € 52.406 en het restant van € 284.684 ten gunste van de algemene reserve.

3. Akkoord te gaan om, in afwijking van het beleid, een aantal kredieten die ouder zijn dan 3 jaar, niet zoals in de financiële verordening is vastgelegd, vrij te laten vallen maar in stand te houden.

   Het gaat om de volgende investeringen: rotonde Keesomlaan, verharding rehabiliteren, De Vang IJsdijk reconstrueren, afvalbakken voor zwerfvuil vervangen, alarmsysteem balie en spreekkamers, (restant) ICT omgeving vervangen, houtversnipperaar, Plevierstraat herinrichten, Trompstraat Buurtje herinrichten, bluswatervoorziening natuurgebied aanleggen en herinrichting Oost.

4. Kennis te nemen van het voordelig rekeningresultaat van € 5.199.537 van de gemeente Texel en het resultaat als volgt te bestemmen:

   a) € 933.106 restant (project)budgetten 2023 overhevelen naar het jaar 2024 en in te zetten voor:

   Texels erfgoed op peil € 10.000, diverse onderzoeken in relatie met toerisme € 45.000, enquête bevraging Texelaar en gasten € 25.000, identity matching € 41.577, inrichten openbaar gebied na realisatie CPO woningen Stolpweg € 35.000, restant energietoelagen huishoudens met een laag inkomen € 114.000, uitvoering invoeringskosten omgevingswet € 219.123, uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak € 52.406, onderhoud toren Hogereind 2 € 80.000, aankoop grond Achterom/Weverstraat € 212.000, inzet ontvangen subsidie versnelling woningbouw € 33.000, restantbudget inhuur overbrengen archief 2000-2012 € 29.000 en budget in verband met open afspraken TXL sporthal € 37.000.

   b) € 4.266.431 toe te voegen aan de algemene reserve.

5. De geconsolideerde programmarekening 2023 van de gemeente Texel vast te stellen.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-06-2024,

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer 3448422

Bijlagen

1. Programmarekening 2023

Overzicht baten en lasten per taakveld

Gemeente Texel

Taakveld	L/B	Bedrag 2023
Taakveld 0.1 Bestuur	Lasten	8.219.777
	Baten	6.504.103
	Saldo	**-1.715.674**
Taakveld 0.2 Burgerzaken	Lasten	850.114
	Baten	171.658
	Saldo	**-678.457**
Taakveld 0.4 Overhead	Lasten	10.181.067
	Baten	296.020
	Saldo	**-9.885.047**
Taakveld 0.5 Treasury	Lasten	1.130.848
	Baten	1.356.415
	Saldo	**225.567**
Taakveld 0.61 OZB woningen	Lasten	4.284
	Baten	1.270.760
	Saldo	**1.266.476**
Taakveld 0.62 OZB niet-woningen	Lasten	1.182
	Baten	798.315
	Saldo	**797.133**
Taakveld 0.63 Parkeerbelasting	Lasten	21
	Baten	4.633.820
	Saldo	**4.633.799**
Taakveld 0.64 Belastingen overig	Lasten	542.972
	Baten	240.666
	Saldo	**-302.306**
Taakveld 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Lasten	0
	Baten	34.295.508
	Saldo	**34.295.508**
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Lasten	151.567
	Baten	516.475
	Saldo	**364.908**
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	Lasten	9.295.203
	Baten	11.329.953
	Saldo	**2.034.750**

Taakveld	L/B	Bedrag 2023
Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	2.396.857
	Baten	40.807
	Saldo	**-2.356.050**
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	553.444
	Baten	77.154
	Saldo	**-476.290**
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer	Lasten	6.198.096
	Baten	268.785
	Saldo	**-5.929.311**
Taakveld 2.2 Parkeren	Lasten	608.290
	Baten	506
	Saldo	**-607.784**
Taakveld 2.3 Recreatieve havens	Lasten	58.907
	Baten	0
	Saldo	**-58.907**
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	Lasten	1.132.391
	Baten	710.975
	Saldo	**-421.416**
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	347.647
	Baten	0
	Saldo	**-347.647**
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	Lasten	54.007
	Baten	28.566
	Saldo	**-25.441**
Taakveld 3.4 Economische promotie	Lasten	954.844
	Baten	9.848.047
	Saldo	**8.893.203**
Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	97.963
	Baten	0
	Saldo	**-97.963**
Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	1.139.011
	Baten	17.707
	Saldo	**-1.121.304**
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	943.459
	Baten	250.813
	Saldo	**-692.646**
Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	487.015
	Baten	139.147
	Saldo	**-347.868**

Taakveld	L/B	Bedrag 2023
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties	Lasten	1.596.608
	Baten	421.860
	Saldo	**-1.174.749**
Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	595.598
	Baten	2.776
	Saldo	**-592.822**
Taakveld 5.4 Musea	Lasten	547.085
	Baten	173.966
	Saldo	**-373.119**
Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	723.427
	Baten	4.944
	Saldo	**-718.483**
Taakveld 5.6 Media	Lasten	316.458
	Baten	13.320
	Saldo	**-303.138**
Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Lasten	2.935.995
	Baten	248.411
	Saldo	**-2.687.584**
Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	1.748.391
	Baten	44.896
	Saldo	**-1.703.495**
Taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Lasten	2.690.402
	Baten	24.047
	Saldo	**-2.666.356**
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	Lasten	4.031.619
	Baten	2.107.717
	Saldo	**-1.923.902**
Taakveld 6.4 WSW en beschut werk	Lasten	2.499.066
	Baten	44.410
	Saldo	**-2.454.657**
Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	345.437
	Baten	201.926
	Saldo	**-143.511**
Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	512.783
	Baten	84.085
	Saldo	**-428.698**
Taakveld 6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	Lasten	1.093.628
	Baten	0
	Saldo	**-1.093.628**

Taakveld	L/B	Bedrag 2023
Taakveld 6.71b Begeleiding (WMO)	Lasten	640.385
	Baten	0
	Saldo	**-640.385**
Taakveld 6.71c Dagbesteding (WMO)	Lasten	363.391
	Baten	0
	Saldo	**-363.391**
Taakveld 6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Lasten	315.306
	Baten	0
	Saldo	**-315.306**
Taakveld 6.72a Jeugdhulp begeleiding	Lasten	712.039
	Baten	0
	Saldo	**-712.039**
Taakveld 6.72b Jeugdhulp behandeling	Lasten	341.719
	Baten	0
	Saldo	**-341.719**
Taakveld 6.72c Jeugdhulp dagbesteding	Lasten	373.536
	Baten	0
	Saldo	**-373.536**
Taakveld 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	Lasten	40.777
	Baten	0
	Saldo	**-40.777**
Taakveld 6.73a Pleegzorg	Lasten	219.369
	Baten	0
	Saldo	**-219.369**
Taakveld 6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	Lasten	634.644
	Baten	0
	Saldo	**-634.644**
Taakveld 6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	Lasten	32.226
	Baten	0
	Saldo	**-32.226**
Taakveld 6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	Lasten	793.301
	Baten	0
	Saldo	**-793.301**
Taakveld 6.82a Jeugdbescherming	Lasten	104.102
	Baten	0
	Saldo	**-104.102**
Taakveld 7.1 Volksgezondheid	Lasten	22.363
	Baten	22.293
	Saldo	**-70**

Taakveld	L/B	Bedrag 2023
Taakveld 7.2 Riolering	Lasten	2.918.878
	Baten	3.585.066
	Saldo	**666.188**
Taakveld 7.3 Afval	Lasten	2.105.920
	Baten	2.340.378
	Saldo	**234.458**
Taakveld 7.4 Milieubeheer	Lasten	1.503.554
	Baten	587.502
	Saldo	**-916.052**
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	58.498
	Baten	70.490
	Saldo	**11.992**
Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving	Lasten	484.313
	Baten	0
	Saldo	**-484.313**
Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Lasten	1.727.768
	Baten	1.657.139
	Saldo	**-70.629**
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	Lasten	2.379.982
	Baten	1.525.647
	Saldo	**-854.335**

Totaal generaal	Lasten	80.757.531
	Baten	85.957.069
	Saldo	**5.199.537**